

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

Diplomová práce

Atraktivita České republiky pro přímé
zahraniční investice v předkrizovém
a postkrizovém období: regionální
diferenciace a posouzení vlivu na rozvoj
Jihočeského kraje

Vypracovala: Bc. Kateryna Chebotarova
Vedoucí práce: doc. Ing. Martin Pěluha, Ph.D.

České Budějovice 2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Kateryna CHEBOTAROVA**
Osobní číslo: **E14734**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Název tématu: **Atraktivita České republiky pro přímé zahraniční investice v předkrizovém a postkrizovém období: regionální diferenciace a posouzení vlivu na rozvoj Jihočeského kraje**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je zhodnocení přílivu přímých zahraničních investic do České republiky v období před hospodářskou krizí, v krizovém a postkrizovém období. Zkoumání současné teritoriální a odvětvové struktury přímých zahraničních investic. Analýza regionálního rozložení PZI na území České republiky. Posuzování vlivu PZI na rozvoj Jihočeského kraje.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury vybrané problematiky. Literární rešerše (podstata PZI, jejich formy a dopady na ekonomiku, teoretické souvislosti).
2. Systém investiční podpory. Investiční pobídky.
3. Analýza přílivu PZI v předkrizovém, krizovém a postkrizovém období. Analýza přílivu PZI v současné době, včetně teritoriální a odvětvové struktury. Regionální analýza PZI.
4. Metody: případová studie, analýza dokumentů, deskripce, prostorové a časové srovnání, vztahová analýza, grafické a statistické metody vyhodnocení, expertní analýza.
5. Vyhodnocení a závěry. Formování analýzy pomocí metody Delphi.

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Rešerše odborné literatury. 3. Zaměření, cíl, stanovení hypotéz. 4. Podstata PZI, jejich formy a dopady na ekonomiku. 5. Systém investiční podpory. Analýza PZI v předkrizovém, krizovém a postkrizovém období. 6. Analýza současné teritoriální a odvětvové struktury PZI v České republice. 7. Regionální analýza PZI. 8. Závěr. 9. Přehled použité literatury a zdrojů. 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: Dle potřeby.
Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

1. Armstrong, H. & Taylor, J. (2000). Regional Economics and Policy. Great Britain: Wiley-Blackwell.
2. Blomström, M., Kokko, A. & Globerman, S. (1997). Regional Economic Integration and Foreign Direct Investment: The North American Experience [online]. Cambridge: National Bureau of Economic Research, NBER Working Paper No. 6019. Dostupné z: <<http://www.nber.org/papers/w6019.pdf>>
3. Blomström, M. & Kokko, A. (1997). How Foreign Investment Affects Host Countries [online]. Washington: The World Bank. Policy Research Working Paper no. 1745. Dostupné z: <http://www.wds.worldbank.org/servlet/WDSContentServer/WDSP/IB/2000/02/24/000009265_3971110141252/Rendered/PDF/multi_page.pdf>
4. Blomström, M. & Kokko, A. (2003). The economics of foreign direct investment incentives [online]. Cambridge: National Bureau of Economic Research. NBER Working Paper No. 9489. Dostupné z: <<http://www.nber.org/papers/w9489.pdf>>
5. Geršl, A., RubenE, I. & Zumer, T. (2007) Foreign direct investment and productivity spillovers: updated evidence from Central and Eastern Europe [online]. Praha: Czech National Bank. CNB Working paper series. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/en/research/research_publications/cnb_wp/download/cnbwp_2007_08.pdf>
6. SRHOLEC, M. (2004). Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání. Praha: Linde.
7. WOKOUN, R. et al. (2010). Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj. Praha: Oeconomica.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Martin Pělucha, Ph.D.**
Katedra regionálního managementu

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2014**

Termín odevzdání diplomové práce: **17. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2015

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12. 04. 2017

.....
Kateryna Chebotarova

Poděkování

Děkuji doc. Ing. Martinu Pěluchovi, Ph.D., za odborné rady, podnětné připomínky, pomoc a ochotu poskytnuté během zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, zejména mamince za stálou podporu a babičce za trpělivost. Zvlášť bych chtěla poděkovat dědečkovi, bez jehož účasti a podpory by se to nikdy neuskutečnilo.

Obsah

Úvod.....	3
1 Literární rešerše	4
1.1 Teorie konkurenceschopnosti regionů	4
1.1.1 Vymezení pojmu	4
1.1.2 Faktory ovlivňující konkurenceschopnost regionů.....	7
1.1.3 Vyhodnocení konkurenceschopnosti regionů.....	11
1.1.4 Kritika teorie regionální konkurenceschopnosti	15
1.2 Lokalizace	16
1.2.1 Lokalizační teorie.....	16
1.2.2 Lokalizace investic.....	20
1.3 Přímé zahraniční investice	21
1.3.1 Vymezení pojmu	21
1.3.2 Motivační faktory PZI.....	23
1.3.3 Formy	25
1.4 Podpora investic v České republice	27
1.4.1 Investiční pobídky.....	27
1.4.2 Agentura CzechInvest.....	31
1.5 Dopady PZI na hostitelskou ekonomiku	31
2 Cíle a metodika.....	35
2.1 Cíl	35
2.2 Hypotézy	35
2.3 Metodika.....	35
3 Praktická část.....	38
3.1 Analýza ukazatelů trhu práce jako významných faktorů investiční atraktivity regionu.....	38
3.2 Vývoj PZI v ČR v předkrizovém a postkrizovém období.....	59

3.3	Regionální rozložení PZI na území ČR.....	68
3.4	Analýza vlivu PZI na rozvoj Jihočeského kraje.....	74
3.5	Souhrnné výsledky	80
3.6	Posouzení hypotéz.....	83
	Závěr	85
	Summary	88
	Seznam použité literatury	91
	Seznam obrázků	
	Seznam tabulek	
	Seznam grafů	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

Úvod

Tématem přímých zahraničních se zabývají autoři mnohých vědeckých prací, článků a výzkumů, ale stále se objevují nové hranice a nové nevyřešené otázky v rámci dané oblasti. Teď, v období globalizace, přímé zahraniční investice se považují za jeden z nejdůležitějších faktorů ekonomického růstu a jeden z pramenů konkurenceschopnosti.

Podle odborníků z Ministerstva průmyslu a obchodu přímé zahraniční investice *„sehrály významnou roli při vytvoření standardní tržní ekonomiky a do značné míry stojí za dobrou kondicí českého hospodářství s měnící se strukturou průmyslu a rozvojem služeb a stále se zvyšující konkurenceschopností jejich produkce na domácím i zahraničním trhu“* (MPO, 2007).

Cílem této diplomové práce je vyhodnocení přílivu přímých zahraničních investic do České republiky v časovém období 2005–2014, posouzení současné teritoriální a odvětvové struktury PZI, analýza regionálního rozložení PZI na území České republiky a následné posuzování jejich vlivu na rozvoj Jihočeského kraje.

Daná diplomová práce je rozdělena na tři části, a to na: literární přehled, cíl a metodiku, analytickou část. V první části, literárním přehledu, jsou rozebírány základní otázky konkurenceschopnosti regionů, jejímž významným pramenem jsou přímé zahraniční investice, faktory ovlivňující rozmístění investic a nakonec i samostatný pojem, formy a dopady přímých zahraničních investic. Zároveň jsou v první části zkoumány motivační faktory PZI a formy podpory PZI ze strany státu.

Další část je zaměřena na stanovení cíle práce, hypotéz a metodiky, která bude použita pro vyhodnocení hypotéz, popis postupu jak obecné, tak i statistické analýzy.

V rámci analytické části bude nejdříve provedena statistická analýza významných faktorů ovlivňujících lokalizaci investic. Poté bude stručně popsán vývoj přílivu přímých zahraničních investic do České republiky, na což bude navazovat analýza regionálního rozložení PZI na území státu. Následně bude prozkoumán stav přímých zahraničních investic v Jihočeském kraji a pomocí statistické analýzy budou posouzeny souvislosti mezi PZI a vybranými ukazateli konkurenceschopnosti regionu. V závěru budou vyhodnoceny výsledky analýzy a současně budou buď potvrzeny, anebo vyvráceny hypotézy.

1 Literární rešerše

1.1 Teorie konkurenceschopnosti regionů

Problematika regionálního rozvoje je nezbytnou součástí státních politik a předmětem zájmu odborníků nejrůznějších směrů.

Soudobé ekonomické myšlení disponuje celou řadou teorií regionálního rozvoje. Některé z nich se navzájem doplňují, jiné naopak jdou proti sobě. Lze je klasifikovat dle široké škály kritérií. Armstrong a Taylor (2000) vymezují dvě skupiny, přičemž první z nich tvoří teorie regionální rovnováhy, v nichž je důraz kladen na snižování regionálních disparit. Druhou skupinu tvoří teorie regionální nerovnováhy, jež jdou opačným směrem. Dle teorií regionální nerovnováhy je základní tendencí regionálního rozvoje prohloubení regionálních disparit.

Čeští autoři Blažek a Uhlíř (2002) považují toto členění za základní, nikoliv dostačující. Ve své monografii nabízí historický nástin jednotlivých přístupů k rozvoji regionů. Prvním z nich je neoklasický, v němž je důraz kladen na konvergenci a snižování meziregionálních rozdílů a za nejvýznamnější se považují faktory na straně nabídky. Reakcí na paradigmatu tohoto směru bylo vytvoření směru opačného – tzv. teorie jádro-periferie. Tento přístup vychází z keynesiánství a zkoumá především faktory na straně poptávky. Dalším směr teorie regionálního rozvoje je strukturalistický. V tomto případě se jedná o relativně rozsáhlou řadu teorií inspirovaných marxismem a obecně spadajících do divergenční skupiny (tj. teorie regionální nerovnováhy). Dále následuje kriticko-realistický přístup, který zdůrazňuje význam podpory malého a středního podnikání, decentralizace a deregulace. Posledním směrem je institucionální, jenž klade důraz na inovace, spolupráci a institucionální změny.

Právě do daného směru spadá i teorie konkurenceschopnosti regionu, která se bude zkoumat v rámci dané práce v kontextu PZI.

1.1.1 Vymezení pojmu

Vstup České republiky do Evropské unie je těsně spojen s pojmem regionální politiky, která je obvykle chápána jako činnost zaměřená na snižování signifikantních meziregionálních rozdílů. Jedná se o tzv. regionální disparity, které ale mohou mít jak negativní, tak i pozitivní podobu (v tomto případě se jedná o komparativní výhody).

Strategií Evropa 2020 jsou stanovené 2 hlavní cíle regionální politiky: „Investice pro růst a konkurenceschopnost“ a „Evropská územní spolupráce“. Konkurenceschopnost je vnímána jako jeden z nejdůležitějších faktorů hospodářského rozvoje, zároveň investice jsou jedním ze způsobů jejího dosažení.

Konkurenceschopnost je jedním z nejdiskutovanějších témat ekonomického myšlení v posledních letech. Její historie začíná v 80. letech minulého století, kdy se američtí odborníci snažili vysvětlit ekonomický růst Japonska a stanovit opatření pro posílení pozice Spojených států amerických. Jedním z nejpůvodnějších děl byla monografie Laury D'Andrey Tyson „Who's Bashing Whom? Trade Conflict in High-Technology Industries“, vydaná v roce 1992. V ní autorka definuje konkurenceschopnost jako schopnost vyrábět statky a služby, které mohou projít testem mezinárodní konkurence, a zároveň bude neustále růst životní úroveň obyvatelstva (Tyson, 1992).

V evropských zemích se otázka konkurenceschopnosti objevila později. Nejvýrazněji se ukázala v Lisabonské strategii Evropské unie, jejímž cílem bylo dosáhnout nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomiky světa, založené na znalostech a schopné udržitelného ekonomického růstu, a to vše za podmínek vytváření lepších pracovních příležitostí a růstu sociální soudržnosti. Lze vidět, že v těchto přístupech je podstatný rozdíl – americký se spíše zaměřuje na výrobu vysoce kvalitní produkce, pro evropský je však prioritní sociální aspekt. V současnosti je konkurenceschopnost součástí programů rozvoje jak na místní, tak na národní a mezinárodní úrovni.

Pro analýzu konkurenceschopnosti je nezbytné vymezení samotného pojmu tím více, když se jedná o tak diskutabilní a lze říci kontroverzní pojetí. Ačkoliv pojem konkurenceschopnosti je široce používán v ekonomické teorii, existuje celá řada problémů spojených s jeho definicí. Hlavním z nich je vymezení buď z mikroekonomického, anebo makroekonomického hlediska. Z mikroekonomického hlediska se jedná většinou o konkurenceschopnost podniku.

Původně byl pojem konkurenceschopnost zaměřen na činnost podniku a jeho postavení v konkurenčním prostředí, proto se vztahoval především na samotný výrobek a strategii firmy. Vymezení pojmů konkurenceschopnosti na úrovni podniku je mnohem méně komplikované než na národní nebo regionální úrovni. Většinou se pod

konkurenceschopností firmy rozumí schopnost dosahovat pozitivních výsledků při výrobě nenulového množství výstupu (Beneš, 2006).

Skokan definuje konkurenceschopnost jako funkci konkurenční výhody získané způsobem výroby a působením na trhu (Skokan, 2004).

Konkurenceschopnost na mikroekonomické úrovni lze tedy vymezit jako schopnost jednoho ekonomického subjektu dosahovat stejných, anebo lepších obchodních výsledků než ostatní subjekty v konkurenčním prostředí.

Konkurenceschopnost na makroekonomické nebo regionální úrovni je však mnohem komplexnější a složitější pojetí.

Porter vyznačuje konkurenceschopnost regionu jako schopnost území zajistit obyvatelstvu statky a služby s vyšší kvalitou, anebo nižší cenou než produkce konkurujícího území (Porter, 1992).

Dle Portera může být jediným měřítkem regionální konkurenceschopnosti produktivita, tedy hlavním cílem je vytvoření vysoké a neustále rostoucí životní úrovně obyvatelstva. Možnost dosažení tohoto cíle závisí především na pracovní síle a kapitálu, produktivita tedy představuje hodnotu výstupu, jenž byl vytvořen pomocí práce a kapitálu. Dle jeho teorie závisí životní úroveň obyvatelstva na schopnosti firem dosahovat vysoké úrovně produktivity a pořád ji zvyšovat (Porter, 1990).

OECD definuje konkurenceschopnost jako „*schopnost země produkovat zboží a služby, které obstojí v testu mezinárodní konkurence, a zároveň udržovat či zvyšovat reálný domácí důchod*“ (OECD, 1992).

Evropská komise pod konkurenceschopností rozumí „*schopnost vytvářet relativně vysoký příjem a vysokou úroveň zaměstnanosti v podmínkách mezinárodní konkurence*“ (EC, 1999).

Turok zdůrazňuje, že konkurenceschopnost regionu je komplexní pojetí zahrnující vztahy mezi schopností domácích firem prodávat svůj výstup na vnějších trzích, hodnotou tohoto výstupu a efektivitou jeho produkce a také využitím domácích lidských zdrojů, kapitálu a přírodních zdrojů (Turok, 2004).

Světové ekonomické fórum pod konkurenceschopností rozumí schopnost státu a jeho institucí zajišťovat stabilní tempo ekonomického růstu (Schwab, 2007).

Další definici nabízí Viturka, jenž chápe konkurenceschopnost regionu jako výsledek společného úsilí o co nejproduktivnější využití vnitřních a vnějších zdrojů rozvoje (Viturka, 2007).

Wokoun a kol. zdůrazňují, že konkurenceschopnost je jedním z nejdůležitějších faktorů rozvoje regionu, a definují ji jako „*schopnost regionů generovat příjmy a udržet úroveň zaměstnanosti v rámci národní a mezinárodní konkurence*“ (Wokoun, 2012).

Šechovceva (2007) zdůrazňuje, že regionální konkurenceschopnost je komplexní pojetí, představuje tedy součet konkurenceschopností všech složek regionálního systému: sociální, ekonomické, vládní, institucionální, bezpečnostní a ekologické.

Z přehledu definic lze posoudit, že jen některé z nich kladou důraz na výrobu, většina však zdůrazňuje sociálně-ekonomické složky: životní úroveň obyvatelstva, reálný domácí důchod, úroveň zaměstnanosti, efektivní využití zdrojů atd.

Srovnávací analýza ukazuje, že ačkoliv pojem konkurenceschopnosti je v ekonomickém myšlení široce používán, jednoznačná definice tohoto pojetí neexistuje. Autoři zdůrazňují a analyzují různé aspekty konkurenceschopnosti, různé přístupy však způsobují podstatné rozdíly v kritériích hodnocení.

Konkurenceschopnost regionu je tedy velmi široký pojem zahrnující velký počet oblastí, sfér a faktorů, jež ji ovlivňují. Proto je nezbytné porovnání přístupu k těmto faktorům a metodik jejich vyhodnocení.

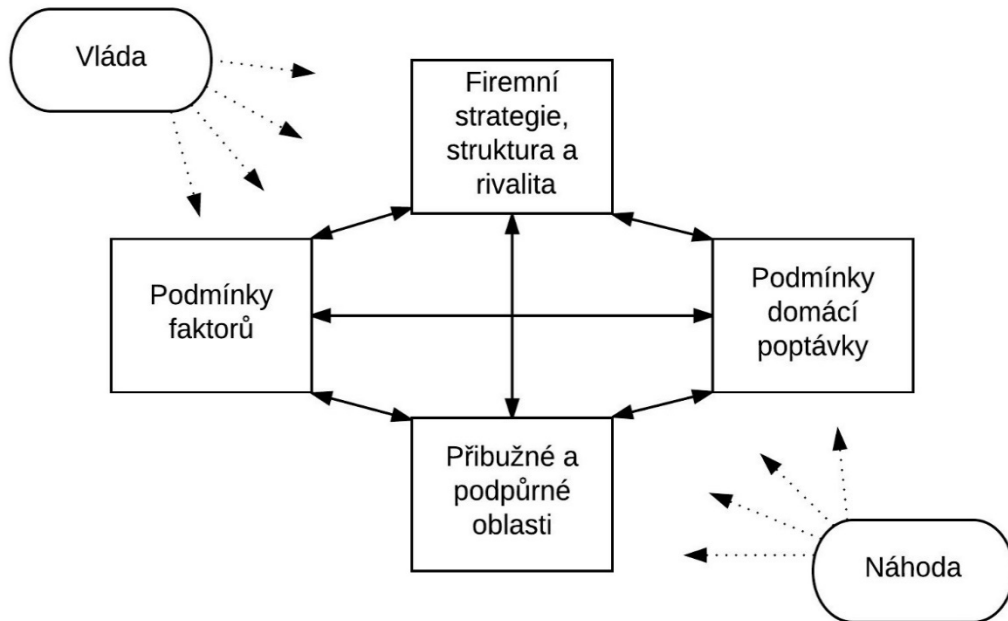
1.1.2 Faktory ovlivňující konkurenceschopnost regionů

Pro zhodnocení konkurenceschopnosti regionů M. Porter (1990) stvořil model tzv. národního diamantu, jenž zahrnuje:

- 1) faktorové podmínky (přírodní zdroje, kvalifikovaná pracovní síla, kapitál, infrastruktura);
- 2) stav domácí poptávky (příjem domácností, elasticita poptávky, preference spotřebitelů);
- 3) příbuzné a podpůrné oblasti (poskytují firmě potřebné vstupy, informace, bankovní, pojišťovací a jiné služby);
- 4) firemní strategie, struktura a rivalita (tvoří konkurenční prostředí a přispívají ke stvoření komparativních výhod).

Zvláštní postavení v modelu mají vláda a náhoda, jež ovlivňují všechny složky modelu.

Obrázek 1: Porterův diagram

Zdroj: Porter, 1990

Dle teorie Portera (1990) dochází k rozvoji konkurenceschopnosti ve 4 fázích:

- 1) konkurence na základě výrobních faktorů (přírodní zdroje, výrobní podmínky, kvalifikovaná pracovní síla);
- 2) konkurence na základě investic (investice do vzdělání, výzkumu, nových technologií);
- 3) konkurence na základě inovací (produktové, procesní, marketingové a organizační inovace);
- 4) konkurence na základě bohatství.

Přičemž pouze první tři stadia způsobují ekonomický růst.

Ruský odborník Danilov (2007) ale vymezuje jiné faktory, důraz klade na vnější vlivy, sociálně-ekonomické aspekty a mezinárodní integraci. Dle Danilova komparativní výhody regionu zajišťují následující faktory: konkurenceschopnost země, do které region patří; přírodní, klimatické, geografické, ekonomické a sociální podmínky regionu; úroveň shody infrastruktury s mezinárodními normami; úroveň mezinárodní integrace a kooperace regionu; výše nákladů na výzkum a vývoj; výše nákladů na vzdělávání, zdravotní a sociální služby; úroveň vzdělání obyvatelstva; znalostní konkurence; politická a právní stabilita regionu atd. Zároveň Danilov zdůrazňuje roli vlády zejména v oblasti zdanění a národního zadlužení (Danilov, 2007).

M. Viturka (2007) posuzuje konkurenční potenciál regionu na základě kvality podnikatelského prostředí, využití lidského kapitálu a inovací. V rámci své analýzy vymezuje 6 skupin faktorů, jež ovlivňují konkurenceschopnost regionu:

- 1) Obchodní faktory, které poskytují informace o tržním prostředí jednotlivých regionů.
- 2) Pracovní faktory, které poskytují informace o celkové úrovni a kvalitě nabídky pracovních sil v regionu.
- 3) Regionální a lokální faktory, jež poskytují informace o rozvinutosti podnikatelské a znalostní báze.
- 4) Infrastrukturní faktory, jež poskytují informace o technickém stavu jednotlivých regionů.
- 5) Cenové faktory, identifikující poptávku a nabídku na regionálních trzích výrobních faktorů.
- 6) Environmentální faktory poskytující informace o životním prostředí v návaznosti na kvalitu života a podnikatelské prostředí.

Dále M. Viturka (2007) řadí faktory dle jejich významu. Mezi nejvýznamnější patří:

- 1) podnikatelská a znalostní báze, která se nachází ve skupině regionálních a lokálních faktorů;
- 2) blízkost trhu, kterou řadí k obchodním faktorům;
- 3) dostupnost pracovních sil, která patří k pracovním faktorům;

- 4) blízkost hlavních zákazníků (velkých firem), kterou řadí do skupiny obchodních faktorů;
- 5) kvalita pracovních sil, která patří mezi pracovní faktory.

Za nejdůležitější jsou považovány zejména obchodní a pracovní faktory. Lze to odůvodnit tím, že dle M. Viturky (2007) česká ekonomika na dané etapě je poháněna investicemi. Autor zdůrazňuje, že pokud by došlo ke změně etapy (například k přechodu na ekonomiku poháněnou inovacemi), zároveň by bylo nutné změnit i významové váhy jednotlivých faktorů. Lze tedy usoudit, že jejich význam záleží na etapě rozvoje, v níž se nachází ekonomika regionu, a tyto významy se mohou měnit v čase.

Přechod ke znalostní ekonomice znamená oslabení významu infrastrukturních faktorů, přičemž by zároveň vzrostl význam faktorů pracovních (kvalita a dostupnost pracovních sil), environmentálních a také některých dílčích faktorů (podnikatelská a znalostní báze, blízkost trhu).

Seskupení středně významných faktorů dle Viturky (2007) tvoří:

- 1) cena nemovitosti (cenový faktor);
- 2) kvalita silnic a železnic (infrastrukturní faktor);
- 3) cena práce (cenový faktor);
- 4) informační a komunikační technologie (infrastrukturní faktor);
- 5) podpůrné služby (obchodní faktor);
- 6) urbanistická a přírodní atraktivita území (environmentální faktor).

Za méně významné M. Viturka (2007) považuje následující faktory:

- 1) přítomnost zahraničních firem (obchodní faktor);
- 2) environmentální kvalita území (environmentální faktor);
- 3) finanční asistence (regionální a lokální faktor);
- 4) blízkost mezinárodních letišť (infrastrukturní faktor);
- 5) flexibilita pracovních sil (pracovní faktor).

Do středně významných patří hlavně cenové a infrastrukturní faktory. Environmentální faktory se nachází mezi středně a méně významnými, ale jak již bylo zmíněno,

s přechodem na znalostní ekonomiku se podstatně změni jejich role a význam (Viturka, 2007).

Mezi faktory nejčastěji používané v českých strategických dokumentech Wokoun a kol. (2012) řadí následující: prostorové předpoklady; zachování a rozvoj dědictví; liberalizace trhu; lidský kapitál; tvorba pracovních sil; kvalitní podmínky pro bydlení; prevence kriminality; podnikatelské prostředí; vývoj a výzkum; inovace; informační a komunikační technologie; vysoce rozvinutá dopravní a technická infrastruktura; síť kontaktů, know-how; dlouhodobá spolupráce mezi podniky, výzkumnými centry a veřejným sektorem; možnost využití rizikového kapitálu pro malé a střední firmy; infrastruktura a služby cestovního ruchu; ochrana životního prostředí; environmentální technologie; využívání energie; efektivní veřejná správa a také soukromé a veřejné investice.

Tento seznam umožňuje posoudit, že autor vnímá konkurenceschopnost v širších souvislostech, důraz je však kladen na inovace, výzkum a vývoj, sociální a environmentální aspekty.

Sepic (2005) vymezuje následující faktory: klastry, lidský kapitál, existující podniky a sítě, inovace a regionální inovační systémy, vláda a institucionální potenciál, odvětvová struktura, infrastruktura, typologie regionů a úroveň integrace podniku, internacionalizace a charakter přímých zahraničních investic, geografická poloha, atraktivita pro investice. Výše uvedené faktory jsou vymezené na základě materiálu Evropské unie, důraz je kladen na inovační potenciál a investice.

Nejvíce akceptovatelné faktory jsou zahrnuty v mezinárodních srovnávacích žebříčcích měřících konkurenceschopnost zemí dle velkého počtu kritérií.

1.1.3 Vyhodnocení konkurenceschopnosti regionů

Zachování a posílení konkurenceschopnosti regionů a zemí je v současné době jedním z nejdůležitějších cílů politik zemí světa. Pro její měření a vyhodnocení se používá většinou metoda benchmarkingu, která spočívá v systematickém porovnávání dle stanovených kritérií.

Existuje řada výzkumných organizací hodnotících a porovnávajících konkurenceschopnost jednotlivých zemí. Nejznámější z nich jsou:

- 1) Index konkurenceschopnosti podle Světového ekonomického fóra (Global Competitiveness Report by World Economic Forum);
- 2) Světová ročenka konkurenceschopnosti podle Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu (World Competitiveness Yearbook by International Institute for Management Development).

Představitelé Světového ekonomického fóra (Schwab, 2017) zdůrazňují, že na regionální konkurenceschopnost má vliv velký počet faktorů, přičemž jejich vlivy se liší v závislosti na výchozích podmínkách a současném stavu. Zároveň se tyto faktory mění v čase, rozvíjí se a zanikají. Index globální konkurenceschopnosti, vytvořený Xavierem Sala-i-Martinem a poprvé zveřejněný v roce 2004, teď zahrnuje 114 složek rozložených do 12 pilířů:

- 1) kvalita institucí;
- 2) infrastruktura;
- 3) makroekonomická stabilita;
- 4) zdraví a základní vzdělání;
- 5) vysokoškolské vzdělání;
- 6) efektivita trhu statků a služeb;
- 7) efektivita trhu práce;
- 8) efektivita trhu financí;
- 9) technická úroveň;
- 10) objem vnitřního trhu;
- 11) konkurenceschopnost podniků;
- 12) inovační potenciál (Schwab, 2017).

První čtyři pilíře spadají pod základní požadavky a jsou klíčové pro ekonomiku poháněnou faktory. Pilíře č. 5 až 10 představují stimulatory efektivnosti a jsou klíčové pro ekonomiku poháněnou efektivitou. Poslední 2 pilíře tvoří inovace a sofistikovanost a jsou podstatné pro ekonomiku poháněnou inovacemi (Schwab, 2017).

Dle indexu konkurenceschopnosti obsazuje v období 2015–2016 Česká republika 31. místo, což je o 6 bodů vyšší než v období 2014-2015, kdy Česká republika obsadila 37. místo. (Schwab, 2017)

Institut pro rozvoj managementu se sídlem v Luusanne ve Švýcarsku od roku 1989 publikuje Světovou ročenku konkurenceschopnosti. Původní ročenka zahrnovala 32 zemí rozdělených do dvou skupin: 22 zemí OECD a 10 rozvojových zemí. Základem hodnocení jsou tvrdá a měkká data, z nichž tvrdá tvoří 2/3 a zbývající 1/3 tvoří měkká. Celkem IMD používá více jak 340 kritérií zařazených do 4 skupin a 20 podskupin. Přehled skupin a podskupin těchto faktorů zobrazuje tabulka 1 (IMD, 2017).

Tabulka 1: Faktory konkurenceschopnosti podle IMD

Faktor	Indikátory
Ekonomická výkonnost	Domácí ekonomika Mezinárodní obchod Mezinárodní investice Zaměstnanost Ceny
Efektivita vlády	Veřejné finance Fiskální politika Institucionální rámec Podniková legislativa Společenský rámec
Efektivita podniků	Produktivita Trh práce Finance Způsoby řízení Postoje a hodnoty
Infrastruktura	Základní infastruktura Technická infrastruktura Vědecká infrastruktura Zdraví a životní prostředí Vzdělání

Zdroj: IMD, 2017

Zároveň IMD (2017) vymezuje 10 základních pravidel, tzv. „zlatých“ pravidel konkurenceschopnosti:

- 1) stabilní právní prostředí;
- 2) pružná ekonomická struktura;
- 3) investice do infrastruktury;
- 4) podpora domácích úspor a investic;
- 5) aktivní pozice na mezinárodním trhu a atraktivita pro přímé zahraniční investice;
- 6) důraz na kvalitu, rychlost a průhlednost veřejné správy;
- 7) efektivní vztah mezi úrovní mezd, produktivitou a daněmi;
- 8) snížení mzdových disparit a posílení střední třídy;
- 9) investice do vzdělání a celoživotního vzdělávání pracovních sil;
- 10) rovnováha globalizace a zachování systému hodnot obyvatelstva.

V roce 2016 počet zemí vzrostl na 61. Dle IMD (2017) mají nejvyšší konkurenceschopnost Čína Hongkong, Švýcarsko, USA, Singapur, Švédsko, Dánsko, Irsko, Nizozemsko, Norsko a Kanada. Česká republika je na 27. pozici, což je o 2 pozice výše než v roce 2015.

Konkurenceschopnost jednotlivých regionů České republiky je předmětem řady výzkumů. Mezi autory je nezbytné zmínit R. Wokouna, N. Krejčovou, J. Kouřilovou, M. Damborského, M. Pěluchu a M. Viturku.

Kolektiv autorů v čele s Wokounem pro vyhodnocení konkurenceschopnosti regionů používá následující indikátory:

- 1) hrubý domácí produkt;
- 2) míru nezaměstnanosti;
- 3) průměrný příjem;
- 4) podíl dlouhodobé nezaměstnanosti;
- 5) podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva;
- 6) průměrnou míru migrace;
- 7) produkci skleníkových plynů (Wokoun a kol., 2012).

Autoři proanalyzovali 267 regionů Evropské unie na úrovni NUTS II a seřadili regiony České republiky v následujícím pořadí:

1. Praha.
2. Střední Čechy.
3. Jihozápad.
4. Jihovýchod.
5. Severovýchod.
6. Střední Morava.
7. Moravskoslezsko.
8. Severozápad (Wokoun, 2012).

M. Víturka (2007) ve svém výzkumu posuzoval konkurenceschopnost regionu na základě kvality podnikatelského prostředí, využití lidských zdrojů a inovačního potenciálu firem a zařadil kraje České republiky do 3 skupin:

skupina A – kraje s vynikající konkurenční pozicí: hlavní město Praha a Středočeský kraj.

skupina B – kraje s příznivou konkurenční pozicí: Jihočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský, Liberecký a Zlínský kraje.

skupina C – kraje s méně příznivou konkurenční pozicí: Karlovarský, Ústecký, Olomoucký a Moravskoslezský kraje.

Z výsledků srovnávací analýzy lze vyplývá, že ačkoliv se používají relativně podobná kritéria, výsledky se mohou lišit v závislosti na metodice hodnocení.

1.1.4 Kritika teorie regionální konkurenceschopnosti

Jak už bylo zmíněno, konkurenceschopnost je docela kontroverzním pojmem, ovšem má své zastánce a odpůrce. K posledním patří hlavně Krugman, jenž považoval koncept teritoriální konkurenceschopnosti za „*nebezpečnou vášeň*“ (Krugman, 1994). Dle jeho teorie je aplikace teorie konkurenceschopnosti firmy na celou zemi matoucí a nerelevantní. Zatímco firmy během konkurenčního boje získávají část tržního podílu svých soupeřů a tím pádem jim škodí, státy se chovají přesně naopak. Úspěch jedné země nebo regionu přináší lepší možnosti rozvoje sousedům a partnerům. Krugman

zdůrazňuje, že mezinárodní obchod není „nulová hra“. Dalším důvodem je zbytečnost samotného pojmu konkurenceschopnosti – dle jeho teorie konkurenceschopnost znamená v podstatě produktivitu a právě na její dosažení má být zaměřen regionální rozvoj.

Z českých autorů kritizujících teorie regionální konkurenceschopnosti lze uvést Krpce a Hoduláka (2013), kteří ve svém článku „*Konkurenceschopnost národních ekonomik – kritická reflexe konceptu*“ vymezují alternativní pojetí konkurenceschopnosti, jehož základem je teorie Keynesa a v němž je důraz kladen na mezinárodní obchod. Autoři zdůrazňují, že snaha o zvýšení konkurenceschopnosti může být zásadní otázkou pro deficitní země, pro něž je to nutností, nikoliv volbou. Jejich politiky mohou vést k růstu mezinárodního napětí, ztrátám a prohloubení problémů (Krpce, Hodulák, 2013).

1.2 Lokalizace

1.2.1 Lokalizační teorie

K nejstarším teoriím regionálního rozvoje se řadí lokalizační teorie, jež se snažily vymezit faktory ovlivňující rozmístění ekonomických aktivit. I když se jednalo o docela zjednodušené modely, které většinou neměly s realitou pevnou vazbu, byly to první pokusy o vysvětlení, proč se ekonomické subjekty rozmísťují tak, ne onak, kde se shromažďují a proč se ekonomická centra nachází tam, kde jsou.

Odborníci vymezují čtyři základní směry lokalizačních teorií. Tyto směry se vyvíjely postupem času, kdy každý následující navazoval na předchozí. Představitelem prvního směru je Alfred Weber, jenž determinoval lokalizační faktory ovlivňující rozhodnutí jednotlivých firem o rozmístění výroby a zařadil je do dvou skupin. První skupinu tvoří primární, tj. regionální faktory. Druhou skupinu tvoří sekundární, tj. aglomerační a deglomerační faktory. Mezi primární faktory patří dopravní náklady a náklady na pracovní sílu. Sekundární faktory tvoří:

- 1) Aglomerační faktor, jenž znamená menší náklady na výrobu za podmínky její centralizace na jednom místě.
- 2) Deglomerační faktor, který znamená menší náklady na výrobu za podmínky její decentralizace na více místech (Blažek & Uhlíř, 2002).

Teorie Alfreda Webera byla široce kritizovaná jako neodpovídající realitě.

Za prvním směrem přišel druhý, jenž se snažil najít korelaci a vzájemnou propojenost mezi lokalizačními rozhodnutími různých firem. Představitelem tohoto směru je Hotelling, jenž vytvořil model, ve kterém konkurující firmy bojují o podíl na trhu. Dle něj se každá firma snaží dosáhnout postavení monopolu. Celkové náklady tvoří náklady výrobní a dopravní, přičemž dopravní mají významný vliv na rozhodování spotřebitele o koupi statku. Čím nižší jsou náklady na dopravu, tím nižší je konečná cena zboží, naopak tím větší je jeho poptávané množství (Blažek & Uhlíř, 2002).

Základem třetího směru lokalizačních teorií je behavioristický přístup, v němž je důraz kladen na měkké rozhodovací faktory, subjektivní vnímání zúčastněných subjektů a jejich subjektivní interpretaci informací. Představitelem tohoto směru je Wolpert. (Blažek & Uhlíř, 2002).

Čtvrtý směr lokalizačních teorií se snažil vyzkoumat rozmístění ekonomických aktivit v širších souvislostech. Předmětem výzkumu už nebyla firma, ale celá ekonomika. Nejznámějšími představiteli tohoto směru jsou Walter Christaller a August Lösch.

Walter Christaller (1966) rozpracoval teorii centrálních míst, jejímž cílem byla snaha o vysvětlení rozmístění měst v sídelním systému. Současně byly vymezeny dva hlavní determinanty:

- 1) Maximální vzdálenost, kterou je zákazník ochoten pro určitý statek dojet.
- 2) Minimální velikost trhu.

Jako hlavní faktory lokalizace byly stanovené blízkost k zákazníkům a minimální cestovné náklady pro zákazníky. Dle Christallerově teorie (Christaller, 1966) existuje určité uspořádání sídel, která zajišťují přístup k službám, minimální peněžní a časové cestovní náklady a efektivní územní řízení.

Takové uspořádání tvoří jednotky ve tvaru včelích pláství, přičemž některá střediska mají centra vyššího řádu, centra těchto center – ještě vyššího řádu. Střediska vyššího řádu zároveň mají plnit funkce i středisek nižšího řádu, tím vzniká určitá hierarchie centrálních míst. Typ hierarchie určuje počet podřízených centrálních míst nižšího řádu. Může se jednat o:

- 1) tržní princip, jenž zajišťuje minimální počet nutných středisek;
- 2) dopravní princip, jenž zajišťuje minimální délku cesty;
- 3) administrativní princip, jenž zachycuje všechny podřízená centrální místa.

Pro znázornění svojí teorie Christaller vymezil 8 úrovní centrálních míst pro sídla jižního Německa. Výsledkem teorie byla myšlenka o účelnosti rozmístění obchodu v centru určitého území (Christaller, 1966).

Následovníkem Christallera byl August Lösch, který rozšířil původní teorii centrálních míst o průmysl a zároveň považoval maximalizaci zisku za hlavní cíl firmy. Lösch vytvořil teorii uspořádání ekonomického prostředí, jejíž předpoklady jsou:

- 1) rozmístění výrobců minimalizuje blahobyť jak výrobců, tak spotřebitelů;
- 2) rozmístění výroby předpokládá využití celého území;
- 3) rovnost cen a nákladů;
- 4) tržní střediska mají tvar šestiúhelníků.

Hlavním lokalizačním faktorem byl určen trh odbytu. Za vedlejší byly považovány minimální náklady na dopravu, minimální náklady na výrobní faktor práce a minimální aglomerační náklady (Lösch, 1954).

Práce Webera a Lösche byly základem teorie Waltera Isarda, jenž se snažil vytvořit modely, které by dokázaly nastínit a vysvětlit vzájemné vazby mezi ekonomikami, geografii a prostorovým plánováním (Blažek & Uhlíř, 2002).

Lokalizační teorie byly široce kritizované hlavně kvůli absenci vazeb mezi jejich předpoklady a skutečností, proto v současné době nejsou příliš používané. Výjimkou však je škola nové ekonomické geografie.

Za největší přínos lokalizačních teorií se považuje výzkum aglomeračních efektů, který tvoří významnou část teorií regionálního rozvoje i v současné době (Blažek & Uhlíř, 2002).

Dalším přínosem je koncept lokalizačních faktorů, který má velký význam pro lokalizaci investic. Faktory lokalizace v širokém slova smyslu lze zkoumat různě. Grabow, Henckel a Hollbach-Gromig je člení na tvrdé, tj. měřitelné, a měkké, tj. neměřitelné (Damborský & Říhová, 2008).

Wokoun a kol. (2010) vymezují několik skupin lokalizačních faktorů:

- 1) Dle prostorového rozsahu:
  - a) makrolokalizační: klimatické podmínky, demografické poměry, sídelní struktura, dopravní vztahy;
  - b) mikrolokalizační: dostupná investiční plocha, voda, energie, infrastruktura.
- 2) Dle věcného charakteru:
  - a) přírodní, ekonomické, sociální;
  - b) produkční, distribuční, organizační.
- 3) Dle systému řízení a plánování:
  - a) společensko-ekonomické;
  - b) prostorově-ekonomické;
  - c) územně-technické.

Damborský a Wokoun (2010) ve svém výzkumu o lokalizačních faktorech vymezují následující:

- 1) dopravní blízkost odbytového trhu;
- 2) geografická blízkost konkurence;
- 3) geografická blízkost dodavatelů;
- 4) dostupnost komplementárních služeb;
- 5) hospodářský růst regionu;
- 6) možnost získat exkluzivní postavení na daném trhu;
- 7) možnost spolupráce s konkurencí a získávání informací od konkurence;
- 8) kopírování konkurence.

Jiří Blažek a David Uhlíř (2002) za hlavní lokalizační faktory na národní úrovni považují:

- 1) mikroekonomickou stabilitu;
- 2) politickou stabilitu;

- 3) úroveň cenové hladiny;
- 4) tržní potenciál.

Na regionální úrovni se však jedná především o:

- 1) dostatek pracovních sil s odpovídající kvalifikací;
- 2) dostatek pozemků a jejich výhodnou cenu;
- 3) kvalitu infrastruktury;
- 4) blízkost vědecko-výzkumné základny;
- 5) kvalitu životního prostředí;
- 6) dopravní spojení;
- 7) průmyslovou tradici apod.

1.2.2 Lokalizace investic

Rozhodování investora o zvolení určité lokality pro investování je ovlivněno celou řadou faktorů. Tyto faktory se zkoumají jak v pracích zahraničních odborníků, tak v řadě českých monografií.

Wokoun a kol. (2010) vymezují následující faktory ovlivňující příliv PZI:

- 1) Lidské zdroje (cena, struktura, kvalifikace).
- 2) Výzkum a vývoj.
- 3) Ekonomická stabilita země.
- 4) Míra nezaměstnanosti.
- 5) Daňové podmínky.
- 6) Dopravní infrastruktura.
- 7) Politická stabilita země.
- 8) Legislativní podmínky.
- 9) Korupce.

Ve své monografii „Mezinárodní marketing“ Machková (2003) člení lokalizační faktory PZI do čtyř skupin: marketingové, obchodně politické, nákladové faktory a faktory ovlivňující investiční klima. Další členění zobrazuje tabulka 2.

Tabulka 2: Lokalizační faktory

Skupina	Faktory
Marketingové	Velikost zahraničního trhu Podíl na trhu Kontakt se zákazníky
Obchodně politické	Obchodní bariéry Preferenze tuzemských výrobců
Nákladové	Cena pracovní síly Dostupnost technologií Přepravní náklady
Ovlivňující investiční klima	Politická stabilita Daňový systém Vztah k zahraničním investicím

Zdroj: Machková (2003), vlastní zpracování

Zahraníční autoři Fallon a Cook (2010) za hlavní lokalizační faktory PZI považují parametry trhu, náklady a intervenci státu.

Význam výše uvedených faktorů se v jednotlivých ekonomikách liší v závislosti na úrovni vyspělosti.

1.3 Přímé zahraniční investice

1.3.1 Vymezení pojmu

Existuje celá řada definic investic, většina z nich z makroekonomického hlediska vnímá investici jako „obětování dnešní jisté hodnoty za účelem získání budoucí hodnoty“ (Valach, 2006).

Definice přímých zahraničních investic je ale více specifikovaná. Jednotná definice je stanovena Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD, 2017) a definuje PZI jako „stanovení stálého zájmu a významného stupně vlivu na operace v rámci společnosti z jedné ekonomiky investorem z jiné ekonomiky“.

Podle Mezinárodního měnového fondu jsou přímé zahraniční investice mezinárodními „investicemi, které uskutečňují se investorem z jedné ekonomiky s cílem stanovení stálého zájmu ve společnosti jiné ekonomiky, než je ekonomika investora“. Pod pojmem

„stálý zájem“ se rozumí existence dlouhodobých vztahů mezi přímým investorem a společností a také se zdůrazňuje významný stupeň vlivu přímého investora na řízení dané společnosti (IMF, 2017).

Definice EUROSTATU (2017) je velice podobná definicím OECD a MMF a podle ní jsou PZI kategorií mezinárodních investic, které odrážejí cíl investora získat z jedné ekonomiky trvalou účast ve společnosti z jiné ekonomiky.

Z definice OECD v souladu s Evropským statistickým úřadem (EUROSTAT) a Mezinárodním měnovým fondem (MMF) vychází definice přímých zahraničních investic i České národní banky. Dle této definice je přímou zahraniční investicí ta investice, jež „odráží záměr rezidenta jedné ekonomiky (přímý investor) získat trvalou účast v subjektu, který je rezidentem v ekonomice jiné než ekonomika investora (přímá investice). Trvalá účast implikuje existenci dlouhodobého vztahu mezi přímým investorem a přímou investicí a významný vliv na řízení podniku. Přímá investice zahrnuje jak původní transakci mezi oběma subjekty, tak všechny následující kapitálové transakce mezi nimi a mezi afilovanými podniky, zapsanými i nezapsanými v obchodním rejstříku“ (ČNB, 2010).

Durčáková a Mandel (2010) zdůrazňují to, že v případě PZI investor vlastní minimálně 10 % podílu základního kapitálu společnosti a tím získává i hlasovací práva.

Kotler (2001) vnímá PZI jako možnost vstupu na cizí trh pomocí přímého vlastnictví výrobních kapacit v zahraničí.

Základní rozdíl mezi dvěma druhy investic, přímými zahraničními a portfoliovými, spočívá v hranici 10% vlastnictví. V případě, že podíl „hlasovacích práv je 10 % nebo větší než dluhové a toky vlastního kapitálu mezi podniky a jejich podřízenými podniky, tak takové investice jsou klasifikované jako PZI“ (OECD, 2017). Pro podniky, které mají méně než 10 % vlastního kapitálu, toky vlastního kapitálu a dluhové toky jsou považované jako portfoliové (OECD, 2017).

Rozdíl mezi PZI a portfoliovými investicemi je hlavně v záměru přímých zahraničních investic, kdy důraz je kladen „na možnost řízení společnosti, na efektivní rozhodnutí a také na dlouhodobý zájem investora“ (EUROSTAT, 2017).

Mezinárodní měnový fond zdůrazňuje to, že přímé zahraniční investice zahrnují v sobě několik transakcí, a to výchozí transakce mezi oběma stranami a také následující kapitálové transakce mezi nimi a mezi přidruženými společnostmi (IMF, 2017).

V případě transakcí i podle EUROSTATU PZI zahrnují do sebe nejenom „výchozí akvizici vlastního kapitálu, ale i následné kapitálové transakce mezi zahraničním investorem a domácí přidruženou společností“ (EUROSTAT, 2017).

EUROSTAT rozděluje PZI na dva druhy, kde prvním je vytvoření produktivních aktiv zahraničními subjekty a dalším je koupě již existujících aktiv, kam patří i fúze, sloučení a splynutí (EUROSTAT, 2017).

Statistiku přímých zahraničních investic podle OECD lze sledovat pomocí:

- 1) finančních toků, které zachycují dluhový stav a investice do vlastního kapitálu mezi propojenými osobami v určitém časovém období;
- 2) příjmu, který zohledňuje rentabilitu vlastního kapitálu a dluhových investic přímého investora v určitém časovém období;
- 3) pozice, která je tvořena shromážděnou hodnotou PZI v konkrétním časovém období (OECD, 2017).

EUROSTAT zdůrazňuje také možnost vnímání PZI jako alternativní ekonomické strategie pro společnosti, „*kteří investují do nového výrobního závodu/kanceláři, nebo také i do nákupu již existujících aktiv zahraničních společností*“ (EUROSTAT, 2017).

Při hledání komplementů a substitutů v mezinárodním obchodě společnosti vyrábějí a případně pak i prodávají svoje produkty a služby v jiném místě, než je to, kde byla společnost původně založená, a tím i využívají PZI.

Podle Machkové (2006) mohou PZI být ve formě kapitálových vkladů, vnitřních půjček a reinvestovaného kapitálu.

1.3.2 Motivační faktory PZI

Při rozhodování o investování na zahraničním trhu by měl investor uvažovat o faktorech, jež ovlivňují cílovou zemi, do které by investice měly plynout.

Durčáková a Mandel (2010) mezi základními faktory ovlivňujícími rozhodování o přímých zahraničních investicích zmiňují:

- 1) levné pracovní podmínky;
- 2) snížení nákladů, které jsou spojené se zahraničním obchodem;

- 3) lepší daňové podmínky;
- 4) redukce devizových rizik;
- 5) diverzifikace vstupů, výstupu a zisku;
- 6) následování obchodních partnerů.

Prvním faktorem je snížení ceny výrobního faktoru práce při přestěhování výroby nebo montáže do země, kde je cena daného faktoru nižší. V důsledku toho, že se náklady na mzdy a další nemzdové náklady na zaměstnance liší podle regionů a zemí, společnosti budou s vysokým podílem využití výrobního faktoru práce a vysokými náklady na zaměstnance preferovat pro svoje činnosti země s nižšími náklady.

Při vstupu na zahraniční trh společnost uvažuje o snížení nákladu na dopravu a také i na celní řízení, proto využití přímých zahraničních investic sníží náklady, které jsou spojené se zahraničním obchodováním.

Hledání lepších daňových podmínek je jedním z faktorů motivujících investora vstoupit na daný trh a zvýšit svůj zisk pomocí daňových úspor. Jednotlivý systém zdanění zaleží na legislativě státu recipienta daně.

Pomocí přímých zahraničních investic se dá snížit rizika spojená se zhodnocením a znehodnocením měn. V rámci devizových rizik může společnost nést jak náklady, tak i výnosy spojené s kurzovými rozdíly. Ačkoliv Evropská unie má za cíl celkovou měnovou integraci, jednotnou měnu stále nevyužívá v rámci EU 9 zemí včetně České republiky.

Diverzifikace vstupů, výstupů a zisku má podle Durčákové a Mandel (2010) dva pozitivní efekty, z nichž první je spojen s tím, že změna poptávek v závislosti na hospodářském cyklu není „*absolutně pozitivně korelována mezi jednotlivými zeměmi, což umožňuje stabilizovat úroveň tržeb multinacionální společnosti*“ (Durčáková & Mandel, 2010). Druhým pozitivním efektem je to, že „*cenové změny vyvolané změnou poptávky mají v jedné zemi přibližně stejný dopad jak na straně vstupů, tak i na straně výstupů, což dává možnost stabilizovat míru zisku u jednotlivých zahraničních poboček a tím i multinacionální společnosti jako celku*“ (Durčáková & Mandel, 2010).

Poslední faktor, následování obchodních partnerů, se může týkat společností, které poskytují služby svým velkým obchodním partnerům. Ty mohou zahrnovat poradenské, auditorské, pojišťovací nebo bankovní služby. Takovým způsobem společnosti

poskytující služby využívají svoje komparativní výhody, a to tím, že se nadnárodní společnosti snaží snížit počet osob, které mají přístup k citlivým údajům o financích společnosti (Durčáková & Mandel, 2010).

Kotler (2001) mezi hlavními výhodami pro investora také zmiňuje:

- 1) nižší mzdové a materiálové náklady,
- 2) podporu cizí vlády za investování,
- 3) úspory na dopravu,
- 4) dobrou image kvůli vytváření nových pracovních příležitostí,
- 5) hlubší vztahy mezi vládou, spotřebiteli, místními dodavateli a distributory,
- 6) přizpůsobení se místnímu marketingovému mixu,
- 7) plnou kontrolu investic,
- 8) výrobní a marketingovou taktiku se zaměřením na dlouhodobé mezinárodní cíle.

Ale investor musí zvážit i nevýhody takového vstupu na zahraniční trh, z nichž jako hlavní Kotler (2001) uvádí:

- 1) zablokování nebo devalvace měny,
- 2) zhoršení podmínek na trhu,
- 3) vyvlastnění,
- 4) možnost vynuceného podstatného zvýšení mezd zaměstnancům.

1.3.3 Formy

Přímé zahraniční investice se dělí podle různých kritérií. Za základní kritéria rozdělení PZI považují Wokoun a kol. (2010) rozdělení podle míry kontroly, motivu vstupu, způsobu vstupu a specializace mateřské společnosti.

Přímé zahraniční investice se podle míry kontroly dělí na společnosti s menšinovým zahraničním podílem a společnosti pod zahraniční kontrolou. U prvních společností se podíl na hlasovacích právech pohybuje mezi 10 a 50 procenty. U společností, které se nachází pod zahraniční kontrolou, kontrolní podíl na vlastním kapitálu nebo na hlasovacích právech vlastní zahraniční subjekt (Wokoun a kol., 2010).

Dělení PZI podle motivu vstupu zahrnuje v sobě motiv vyhledávání trhu, faktorů a aktiv. V případě vyhledávání trhu je hlavní důraz kladen na růst podílu na trhu, snižování nákladů na zásobování daného trhu a teritoriální rozšíření cílového trhu. Při vyhledávání faktorů je za cíl považována optimalizace výroby vlastního zboží, ale za podmínky vývozu daného zboží ze země, ve které se vyrábí. Vyhledávání aktiv je zaměřeno na „*získání specifických aktiv*“ (Wokoun a kol., 2010). K dělení PZI podle motivu vstupu Dunning (1998) také řadí i investice, které vyhledávají zdroje, kam patří vyhledávání přírodních zdrojů, obzvláště levné pracovní síly, a také i technologických charakteristik a manažerských kvalit.

Podle způsobu vstupu se přímé zahraniční investice podle Wokouna a kol. (2010) dělí na investice na zelené louce, investice na brownfields a fúze a akvizice. Durčáková a Mandel (2010) také zmiňují vstup pomocí multinacionální společnosti, zahraniční pobočky, zahraniční dceřiné a přidružené společnosti, joint venture a franchisingu.

Pod investicí na zelené louce se podle Machkové (2006) rozumí „*nově založené a nově postavené podniky*“. Výhodou investicí na zelené louce je tvorba nových společností podle představ investorů, ale na druhou stranu takový postup potřebuje více času a dlouhodobý plán rozvoje společnosti. V rámci investování do brownfields se opouštěný majetek při jeho koupi využívá pro fungování společnosti. Při fúzi a akvizici společnosti investor získává image, značku nebo ještě nějakou konkurenční výhodu společnosti, kterou přebírá (Wokoun a kol., 2010).

„*Přímé zahraniční investice jsou základem vzniku multinacionálních společností, u kterých minimální podíl činnosti v zahraničí činí 30 %*“ (Durčáková & Mandel, 2010). Rozdíl mezi zahraniční pobočkou a dceřinou a přidruženou společností spočívá ve vlastnictví, kde zahraniční pobočka je organizační součástí multinacionální společnosti a dceřiná a přidružená společnost jsou jenom v určitém podílu vlastněné mateřskou společností. Rozdíl mezi přidruženou a dceřinou společností je v podílu vlastnictví mateřské společnosti. V případě přidružené společnosti vlastní mateřská společnost mezi 10 % a 50 %. A u dceřiných společnostech vlastní mateřská společnost 50 % (Durčáková & Mandel, 2010).

Joint venture je spojením domácího a zahraničního podniku s cílem expanze na určitém trhu, získání postavení domácí firmy zahraniční firmou a současně využití i image domácí společnosti (Durčáková & Mandel, 2010).

Machková (2006) uvádí rozdělení joint venture na dvě formy: smluvní společné podniky a společné podniky založené na kapitálových investicích. V případě smluvních společných podniků je základem „*dohoda mezi ekonomicky a právně nezávislými partnery o spolupráci v určité oblasti bez kapitálových vkladů*“ (Machková, 2006).

Hlavní výhodou joint venture podle Durčákové a Mandle (2010) je získání zahraniční firmou podílu na trhu a také i image a pověsti domácí společnosti na daném trhu. Machková (2006) považuje v daném případě za hlavní výhody takového typu podnikání „*využití kontaktů a znalosti trhu místního partnera, možnosti rychlejšího vstupu na zahraniční trhy*“. Na druhou stranu je hlavní nevýhodou joint venture právě společné řízení společnosti, ovšem představa o něm se může u zahraničního a domácího partnera výrazně lišit.

Pod franchisingem se rozumí získání práva na licenci franchisantem, který jedná na vlastní účet s povolením franchisora. Franchisant takovým způsobem získává postavení, jméno, značku a školení od společnosti franchisora, za což musí zaplatit paušální poplatek nebo pravidelné poplatky, které se odpočítávají od tržeb firmy - franchisanta. Podle Durčákové a Mandle (2010) je výhodou daného způsobu investování snížení rizik u franchisanta a franchisora.

Srholec (2004) rozděluje přímé zahraniční investice podle specializace mateřské firmy na vertikální a horizontální, kde se v případě vertikálních investic jedná o produktově specializované nadnárodní firmy a u horizontálních se jedná o procesně specializované nadnárodní firmy.

1.4 Podpora investic v České republice

1.4.1 Investiční pobídky

Investiční politiky zemí světa se liší v závislosti na celkové koncepci jednotlivých ekonomik. Autoři Plojhar a Srholec (2004) kromě neutrálního přístupu, charakteristického pro liberální hospodářskou politiku, rozlišují dva přístupy hospodářské politiky vůči investorům. První z nich je zaměřen na činnosti domácích investorů a stanoví buď překážky, anebo regulaci přílivu přímých zahraničních investic. Přičemž v tomto případě jsou podmínky pro podnikání a získávání státní podpory pro zahraniční a domácí podniky stanovené různě. Druhý přístup je přesně opačný. V tomto případě jsou přímé zahraniční investice vítané, jejich příliv je liberalizován, podmínky

pro podnikání zahraničních a domácích podniků jsou jednotné. Vlády se snaží přilákat přímé zahraniční investice do ekonomiky pomocí marketingu a investičních pobídek (Plojhar & Srholec, 2004).

Autoři vymezují investiční pobídky jako „*měřitelné výhody poskytnuté vládou konkrétním firmám či skupinám firem s cílem přimět je chovat se určitým způsobem*“. Přičemž tyto výhody mohou být poskytnuté dvojím způsobem: buď formou přímé finanční podpory, anebo nepřímo, a to formou úlevy z požadavků státu vůči jednotlivým ekonomickým subjektům. Klasickým příkladem přímé podpory je poskytování dotací, a to buď na výstavbu, na nákup strojů či nových technologií, na vytvoření nových pracovních míst či na financování (nižší úroky, delší doba splatnosti). Nepřímé podpory se poskytují většinou formou daňových úlev, celních úlev anebo úlev v předpisech (Plojhar & Srholec, 2004).

Podle výzkumů autorů (Plojhar & Srholec, 2004), novátory v oblasti poskytování investičních pobídek byly Singapur a Irsko. Asijské země se naopak relativně dlouhý čas snažily omezit roli zahraničních investorů. Přičemž v současnosti se většina zemí snaží přímé zahraniční investice podporovat, však v některých rozvojových zemích princip regulace stále funguje. V České republice byly investiční pobídky zavedeny relativně pozdě v porovnání s Maďarskem a Polskem, a to v roce 1998. Samozřejmě samotný proces jejich zavedení prošel několika stadii, a to zejména z hlediska legislativy.

Plojhar a Srholec (2004) uvádí, že přímé zahraniční investice mohou být zdrojem vzniku pozitivních externalit, díky kterým bude růst produktivita domácích podniků. Jedná se především o technologické přelévání, díky kterému společenské výnosy z investice jsou mnohem vyšší než výnosy soukromé, tj. výnosy nadnárodních společností. Autoři považují investiční pobídky za jeden z nástrojů regulace těchto pozitivních externalit – vlády nakupují technologický transfer u nadnárodních firem. Tímto způsobem je investiční pobídka v podstatě smíšeným, tj. kvazi–veřejným statkem (Plojhar & Srholec, 2004).

Nadnárodní korporace se však snaží přelévání svých technologií bránit, pro ně investiční pobídky představují alternativní příležitosti, resp. nástroj internalizace přelévání technologie, jež způsobují jejich investice v hostitelské ekonomice.

Při investičním rozhodování anebo i jen uvažování investora o vstupu na určitý trh je jedním z nejdůležitějších faktorů, jež toto rozhodnutí ovlivňují, míra podpory investic ve vybrané zemi. Jednou z forem veřejné podpory je poskytování investičních pobídek.

První snahou o podporu přílivu zahraničních i domácích investic do ekonomiky České republiky bylo zavedení usnesení vlády č.298/98 k návrhu o investičních pobídkách pro investory v České republice. V tomto usnesení byly vymezeny základní podmínky pro investory a zároveň byla stanovena určitá nejnižší hranice pro investice „na zelené louce“ na úrovni 25 milionů USD. Ve stejném roce však došlo ke změně: usnesením vlády č.844/98 byla tato hranice snížena na úroveň 10 milionů USD pro rozšíření možností čerpání investičních pobídek i pro domácí investory (Kavka, 2005).

V tomto období byly investiční pobídky poskytovány v rámci předzákonného režimu a představovaly buď bezúročné půjčky na zřízení nových pracovních míst, bezúročné půjčky na školení či rekvalifikaci zaměstnanců, dotace na platbu daně z příjmů právnických osob, dotace na zavedení nové výroby anebo na rozšíření a modernizaci výroby, přičemž základním krokem pro získání pobídky bylo vyplnění určité žádosti (Wokoun a kol., 2010).

Dalším významným krokem bylo přijetí zákona č.72/2000Sb., o investičních pobídkách, jenž nabyl účinnosti ke dni 1. května roku 2000. Návrh zákona byl zpracován ve spolupráci s Evropskou unií (Kavka, 2005).

Tímto krokem byla správa investičních pobídek přenesena do zákonného režimu.

Následně byl tento zákon několikrát novelizován a také v roce 2004 byla provedena změna úplného znění předpisem č. 350/2004Sb.

Od 1. května roku 2015 platí nejnovější úprava zákona č. 72/2000Sb, o investičních pobídkách. Zákon byl aktualizován novelou 84/2015Sb a nařízením vlády č.100/2015Sb v návaznosti na snahu zajištění souladu mezi legislativou České republiky a nejnovějšími evropskými předpisy, zejména nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014 (MPO, 2016).

Cílem modernizace, navržené v rámci tohoto nařízení, je dosažení udržitelného, inteligentního a inkluzivního růstu na konkurenceschopném vnitřním trhu, soustředění kontroly ex ante a racionalizace právní úpravy (Úřední věstník Evropské Unie, 2014).

V rámci úpravy zákona č.72/2000Sb., o investičních pobídkách byly zavedeny nové typy investičních pobídek a současně odstraněny některé limitující hranice, jež se týkají nejen zákona o investičních pobídkách, ale i řady souvisejících zákonů, například zákona č. 586/1992Sb., o daních z příjmů. Byl rozšířen okruh okresu, v němž je dostupná hmotná podpora vytváření nových pracovních míst a hmotná podpora rekvalifikace nových zaměstnanců, zároveň byla snížena nejnižší hranice požadovaného počtu nově vytvořených pracovních míst za podmínky vysoké přidané hodnoty dané činnosti. Jako podporované oblasti byly stanovené zpracovatelský průmysl, technologická centra a centra strategických služeb, přičemž poslední byly rozšířené o datová centra a call centra (MPO, 2016).

Dle aktuálního znění zákona č. 72/2000Sb., o investičních pobídkách se investiční pobídkou rozumí veřejná podpora v podobě:

- 1) slevy na daních z příjmů podle zvláštního právního předpisu;
- 2) převodu pozemků včetně související infrastruktury za zvýhodněnou cenu;
- 3) hmotné podpory vytváření nových pracovních míst podle zvláštního právního předpisu;
- 4) hmotné podpory rekvalifikace nebo školení zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu;
- 5) hmotné podpory pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku pro strategickou investiční akci;
- 6) osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem.

Podle zákona č. 72/2000Sb., o investičních pobídkách jsou investiční pobídky poskytovány subjektům za splnění určitých podmínek. Všeobecnými podmínkami jsou:

- 1) realizace investiční akce na území České republiky;
- 2) šetrnost činností, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí;
- 3) zahájení prací souvisejících s realizací investiční akce až po dni předložení záměru získat investiční pobídku;
- 4) splnění podmínek podle odstavců 3 až 5 nejdéle do 3 let od vydání rozhodnutí o příslibu investiční pobídky.

Příčemž požádat o poskytnutí investiční pobídky může podnikající jak právnická, tak fyzická osoba, a předpoklady splnění všeobecných a zvláštních podmínek budou posouzené Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem financí, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí.

1.4.2 Agentura CzechInvest

V rámci podpory investic však je nezbytné zmínit i Agenturu pro podporu podnikání a investic CzechInvest, která poskytuje konzultační, poradenské a zprostředkovatelské služby, zveřejňuje informace o aktuálně nabízených podporách z jednotlivých programů, spravuje databázi podnikatelských nemovitostí a nabízí pomoc při realizaci investičních projektů. Jedná se o státní příspěvkovou organizaci, která je podřízena Ministerstvu průmyslu a obchodu České republiky, jejímž hlavním cílem je posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky pomocí podpory malého a středního podnikání, inovací a podnikatelské infrastruktury a zároveň získávání zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. V rámci této agentury momentálně funguje 13 regionálních poboček ve všech krajských městech České republiky, jež poskytují informační služby a také spolupracují se zástupci místní správy a samosprávy, školami a celou řadou dalších institucí (CzechInvest, 2017).

Během roku 2015 bylo agenturou CzechInvest zprostředkováno 106 investičních projektů, v jejichž důsledku bylo vytvořeno 14040 nových pracovních míst (CzechInvest, 2016).

Agentura CzechInvest také nabízí kalkulačku investičních pobídek, která má informační charakter a dovoluje investorům se lépe zorientovat v systému investičních pobídek. Dle uvedených odpovědí se vypočítává možná výše finanční podpory.

1.5 Dopady PZI na hostitelskou ekonomiku

Jev přímých zahraničních investic je v poslední době poměrně diskutabilním tématem, a to především kvůli nejednotnosti pohledů na jeho vlivy a dopady, jež vyvolává v hostitelské ekonomice. Řada autorů považuje přímé zahraniční investice za jeden z nejdůležitějších faktorů exogenního růstu (například Pelegrín & Bolancé, 2008), další je považují za zdroj generování komparativních výhod a celkového posílení konkurenceschopnosti regionů. Jiní naopak vnímají vlivy přímých zahraničních investic spíše negativně, a to především kvůli vysoké konkurenci mezi domácími a zahraničními

podniky, a v tomto konkurenčním boji domácí podniky nevíteží vždy. Proto byla prozkoumána široká řada odborných publikací, které se liší zemí původu, jazykem a samozřejmě názorem pro dosažení co největší objektivnosti ve snaze zodpovědět otázku, zda opravdu jsou přímé zahraniční investice pro hostitelskou ekonomiku tak dobré, či nikoliv.

Podle Plojhaře a Srholce (2004) záleží dopady přímých zahraničních investic v konečném důsledku na charakteru domácí ekonomiky a hospodářské politiky. Většinou pokud dochází k přílivu investičního kapitálu do infrastruktury, vzdělání, výzkumu a vývoje, mohou zahraniční investice přinést možnosti absorbovat zahraniční technologie, generovat vlastní komparativní výhody a celkově přispívat k prosperitě a rozvoji země.

Podle Mandla a Tomšíka (2006) mají přímé zahraniční investice příznivý vliv na export, a to jak na jeho ceny, tak na jeho tempo růstu. Zároveň ale příliv přímých zahraničních investic způsobuje také růst importu.

Wokoun a kol. (2010) člení dopady přímých zahraničních investic z hlediska času a ekonomické úrovně. Z hlediska času autor vymezuje krátkodobé a dlouhodobé dopady, z hlediska úrovně – makroekonomické a mikroekonomické, přímé a nepřímé. Přičemž za bezesporu pozitivní efekt je považováno zvyšování kvalifikace pracovních sil a také zlepšení dodavatelsko-odběratelských vztahů, vytváření nových pracovních míst a celkově zvyšování globální konkurenceschopnosti národní ekonomiky. Zároveň autoři zdůrazňují, že příliv přímých zahraničních investic znamená získávání možnosti zapojení do větších řetězců a vstupu na zahraniční trhy.

Podle Fallona a Cooka (2010) má příliv přímých zahraničních investic do národní ekonomiky pozitivní vliv na přístup k informacím, což může znamenat příliv nových technologií, inovací a know-how.

Španělští autoři Pelegrín a Bolancé (2008) uvádí, že přilákání přímých zahraničních investic do hostitelské ekonomiky má tradičně za výsledek růst produktivity, vytvoření nových pracovních míst a také i celkové posílení domácích firem díky zavedení nových technologií a technologickému přelévání. Největších výhod lze přitom dosáhnout při aglomeraci několika podniků.

Ačkoliv podle názorů většiny jak českých, tak zahraničních autorů mají přímé zahraniční investice významný vliv na konkurenceschopnost a posílení národní

ekonomiky, podporují průmysl a celkově zabezpečují její dynamický vývoj, řada autorů však zdůrazňuje, že mohou na hostitelskou ekonomiku působit i negativně. Tak Zamrazilová (2007) varuje před nebezpečím vzniku tak zvaného rizika duality, „*kdy podniky pod zahraniční kontrolou prosperují podstatně lépe než sektor domácích firem*“, tj. dualita spočívá v oslabení a zaostávání domácího segmentu kvůli segmentu firem pod zahraniční kontrolou. Autorka zdůrazňuje, že pokud domácí firmy nejsou schopné vybudovat vazby s prosperujícími subjekty pod zahraniční kontrolou, bude se dualita stále prohlubovat. Nejvýznamnějším negativním projevem duality může být zánik řady slabších domácích firem pod tlakem konkurence ze strany úspěšných firem pod zahraniční kontrolou. Řešení problému ale může spočívat v kooperaci domácích firem s moderními a progresivními podniky pod zahraniční kontrolou, transferu nových technologií, což je v těsném spojení s kvalitou a flexibilitou pracovní síly (Zamrazilová, 2007).

Zároveň odborníci zdůrazňují, že se v tomto případě nemůže jednat o podniky s velkou technologickou mezerou, tj. významným technologickým rozdílem mezi sebou. Pokud existuje široká technologická mezera mezi domácími podniky a podniky pod zahraniční kontrolou, k přelévání technologie vůbec nemusí docházet. Může ale dojít k tzv. efektu vytlačování, kdy více konkurenceschopné nadnárodní společnosti z trhu vytěsňují menší domácí podniky (Srholec, 2003).

Řada autorů zdůrazňuje důležitou roli absorpční schopnosti hostitelské ekonomiky. Podle Zamrazilové (2007) převažuje v České republice spíše vytlačující efekt, nikoliv technologický transfer, a to právě kvůli nedostatečné technologické absorpční schopnosti domácích firem v České republice.

Zároveň se zdůrazňuje, že jedním z nejdůležitějších faktorů absorpční kapacity hostitelské ekonomiky je kvalita pracovní síly. Pouze kvalifikovaná pracovní síla může ekonomice dovolit efektivně absorbovat moderní technologie a realizovat pozitivní efekty přímých zahraničních investic (Benáček, 2000).

Podle Görge a Greenaeaye (2002) je samotná existence přelévání technologie sporná. Autoři uvádí, že za všech podmínek budou nadnárodní firmy své technologie chránit a bránit se jejich přelévání, proto k němu vůbec nemusí docházet.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že stejně jako každý ekonomický jev nenesou přímé zahraniční investice výhradně pozitivní, anebo výhradně negativní následky pro

hostitelskou ekonomiku. Pro maximalizaci příznivých vlivů a přínosů musí národní ekonomika disponovat kvalitní a dostupnou pracovní silou a vysokou úrovní technologie. V tomto případě přímé zahraniční investice dovolí nejen posílit regionální konkurenceschopnost, ale i zvýšit úroveň domácích firem bez účasti zahraničního kapitálu, a to především pomocí kooperací.

2 Cíle a metodika

2.1 Cíl

Cílem této diplomové práce na téma „Atraktivita České republiky pro přímé zahraniční investice v předkrizovém a postkrizovém období: regionální diferenciaci a posouzení vlivu na rozvoj Jihočeského kraje“ je zhodnocení přílivu přímých zahraničních investic do České republiky a současné zkoumání teritoriální a odvětvové struktury PZI, analýza regionálního rozložení PZI na území České republiky a posouzení vlivu přímých zahraničních investic se zaměřením na rozvoj Jihočeského kraje.

2.2 Hypotézy

V dané práci jsou stanoveny hypotézy, které buď budou potvrzeny, anebo vyvráceny.

- 1) Existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou.
- 2) Existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic a mírou nezaměstnanosti.
- 3) Existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic plynoucích do regionu a úrovní vzdělání.
- 4) V rámci Jihočeského kraje existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic a vybranými ukazateli konkurenceschopnosti regionu, a to:
  - a) HDP;
  - b) nezaměstnaností.

2.3 Metodika

Diplomová práce má dvě části – literární rešerši a analytickou část.

K napsání literární rešerši bylo zpočátku třeba prostudovat teoretická východiska, odbornou literaturu, vědecké články v odborných periodících a také i internetové zdroje. Téma přímých zahraničních investic je předmětem celé řady výzkumů a publikací. Ze zahraničních autorů je nezbytné zmínit Armstronga a Taylora, Portera, Dunninga, Vernona a Capello. Z českých autorů se tématem PZI zabývali Wokoun, Srholec, Zamrazilová, Viturka, Blažek a Uhlíř. Po analýze veškerých zdrojů byla sepsaná literární rešerše, jež je zaměřená na definování důležitých pojmů a zkoumání souvislostí

mezi přímými zahraničními investicemi a konkurenceschopností regionu, vymezení jejich vzájemné propojenosti a příprava teoretických východisek pro analytickou část. V rámci literární rešerše byly také vymezeny faktory ovlivňující příliv PZI do země a jejich důsledky pro hostitelskou ekonomiku. Zároveň byla zkoumaná problematika investičních pobídek a jejich vliv na toky přímých zahraničních investic do České republiky.

Dalším krokem byl sběr dat pro analýzu toků přímých zahraničních investic do České republiky a zároveň z hlediska jednotlivých krajů. Hlavním zdrojem dat jsou statistické údaje zveřejněné Českou národní bankou a Českým statistickým úřadem. Jev PZI byl zkoumán v širších časových řadách od roku 2005 až do současnosti. Zvláště byly zkoumané toky PZI do Jihočeského kraje a jejich vliv na rozvoj tohoto regionu. Veškerá data byla zpracovaná do tabulek a grafů, jež byly okomentované. Následně byly zpracované souhrnné výsledky, v rámci kterých byly sepsány hlavní výsledky praktické části a také potvrzeny, nebo vyvráceny pracovní hypotézy. Poté byl zpracován závěr dané diplomové práce.

Problematika možného zkreslení statistických dat PZI z pohledu geografické reálné lokalizace

Existuje řada aspektů, jež mohou výrazně ovlivňovat statistická data přímých zahraničních investic. Často jsou tyto aspekty spojeny s metodikou vykazování PZI. Řada autorů, například Wokoun a kol. (2010), Srholec (2004), Kahoun (2008) zmiňují, že může docházet ke zkreslení dat především z regionálního hlediska, a to právě kvůli metodice vykazování přímých zahraničních investic podle sídla společnosti. Jelikož velké množství firem sídlí v Praze, ale výrobu rozmísťují v jiných regionech, může docházet k přehodnocení přílivu investic do hlavního města a zároveň podhodnocení situace v jiných krajích.

Někteří autoři ale zdůrazňují, že ke zkreslení dat může docházet nejen v rámci regionálního rozložení, ale i z celorepublikového hlediska. Například Benáček (2000) uvádí, že vykazované hodnoty přímých zahraničních investic se mohou výrazně lišit v závislosti na výkyvech měnového kurzu. Tomšík (2008) upozorňuje na možnost zkreslení statistik kvůli existenci transferových cen ve velkých nadnárodních firmách a koncentraci kapitálu v zemích s nejnižším daňovým zatížením. Míra těchto zkreslení je ale velmi těžko postižitelná. Ačkoliv samotný jev zkreslení dat byl zmíněn řadou

prestižních autorů, v podstatě neexistuje jasný způsob anebo metoda, jež by dovolily statistická data očistit kromě hloubkového a detailního šetření na úrovni jednotlivých firem realizujících přímé zahraniční investice v České republice, což by bylo výrazně nad rámec možností této diplomové práce.

3 Praktická část

3.1 Analýza ukazatelů trhu práce jako významných faktorů investiční atraktivity regionu

Slovenský autor Šipikal mezi nejvýznamnějšími faktory lokalizace investic vymezuje pracovní sílu, dopravní infrastrukturu, vzdělávací a podpůrnou infrastrukturu, dostupnost území a kvalitu života. Za nejdůležitější faktor ale autor považuje právě ukazatele pracovní síly, a to její kvalitu, cenu a dostupnost (Wokoun a kol., 2010).

Následující analýza bude zaměřena na zkoumání závislosti mezi ukazateli trhu práce a objemem přímých zahraničních investic. V rámci analýzy budou použity následující proměnné:

- 1) Objem přímých zahraničních investic ke konci sledovaného roku na jednoho obyvatele, v rámci korelačních testů „PZI“, tis. Kč.
- 2) Průměrná hrubá měsíční mzda, v rámci korelačních testů „mzda_prům.“, Kč.
- 3) Obecná míra nezaměstnanosti, v rámci korelačních testů „nezaměstn.“, %.
- 4) Podíl obyvatelstva s vysokoškolským vzděláním a středoškolským vzděláním s maturitou, v rámci korelačních testů „vzdělání“, %.

Jelikož existuje více druhů korelační analýzy, bylo nejprve provedeno testování normality dat v jednotlivých letech. Významnými položkami jsou standardizovaná šikmost a standardizovaná špičatost – právě tyto ukazatele dovolí určit, zda se jedná o data splňující předpoklad normality, či nikoliv. Pokud hodnoty těchto ukazatelů se nachází v intervalu od -2 do 2, jedná se o data splňující podmínku normality. Jelikož většina z vybraných proměnných nespĺňuje předpoklad normality, pro následující analýzu byl zvolen Spearmanův koeficient pořadové korelace, respektive Spearmanova korelační analýza. Nesplnění předpokladu normality lze odůvodnit výraznými odlišnostmi hodnot proměnných hlavního města Prahy vzhledem k hodnotám proměnných jiných krajů. Při testování byla stanovena standardní hladina významnosti 0,05, tj. 5 % nejistota.

Tabulka 3: Výsledky testování normality

Rok	Ukazatel	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
2005	Standardizovaná šikmost	5,46686	5,02032	1,28279	0,12005
	Standardizovaná špičatost	10,0095	8,83632	-0,262215	2,23367
2006	Standardizovaná šikmost	5,41548	5,04877	1,33402	0,329639
	Standardizovaná špičatost	9,87704	8,8938	0,147467	2,25329
2007	Standardizovaná šikmost	5,35386	4,92077	1,14128	0,499116
	Standardizovaná špičatost	9,71279	8,56055	-0,151638	2,20164
2008	Standardizovaná šikmost	5,45152	4,61237	1,1111	0,372013
	Standardizovaná špičatost	9,97887	7,83834	-0,515338	2,16587
2009	Standardizovaná šikmost	5,37487	4,78185	0,110771	0,008536
	Standardizovaná špičatost	9,75997	8,20262	-0,318981	1,86735
2010	Standardizovaná šikmost	5,48315	4,81119	0,306686	0,0815232
	Standardizovaná špičatost	10,0729	8,25778	-0,509304	2,08097
2011	Standardizovaná šikmost	5,47805	4,784	-0,0420791	0,135573
	Standardizovaná špičatost	10,0545	8,16647	-0,27644	2,11297
2012	Standardizovaná šikmost	5,43055	4,76539	-0,310935	-0,188648
	Standardizovaná špičatost	9,91344	8,13094	-0,430339	1,77472
2013	Standardizovaná šikmost	5,41471	4,39258	-0,672684	-0,59632
	Standardizovaná špičatost	9,86104	7,117	-0,453862	1,69182
2014	Standardizovaná šikmost	5,4567	4,4881	-0,62707	-0,801282
	Standardizovaná špičatost	9,97566	7,39045	0,758033	1,77363

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

Výsledky analýzy pro jednotlivé roky jsou zobrazeny pomocí korelačních matic, jež mají podobu tabulek a obsahují údaje o korelačních koeficientech, počtu záznamů a vypočtených p-hodnotách testů významnosti korelací. Tyto údaje jsou uvedeny pro každou dvojici proměnných zvlášť.

Každý barevný korelogram je grafickým vyjádřením korelační matice. Barva naznačuje sílu korelace: červená pro největší kladnou, zelená pro nulovou, modrá pro největší zápornou. Znak „X“, resp. křížek určuje statistickou nevýznamnost korelace proměnných. U statisticky významných korelací jsou uvedeny i jednotlivé korelační koeficienty.

A. Rok 2005

Výsledky korelační analýzy pro rok 2005 jsou znázorněny v tabulce.

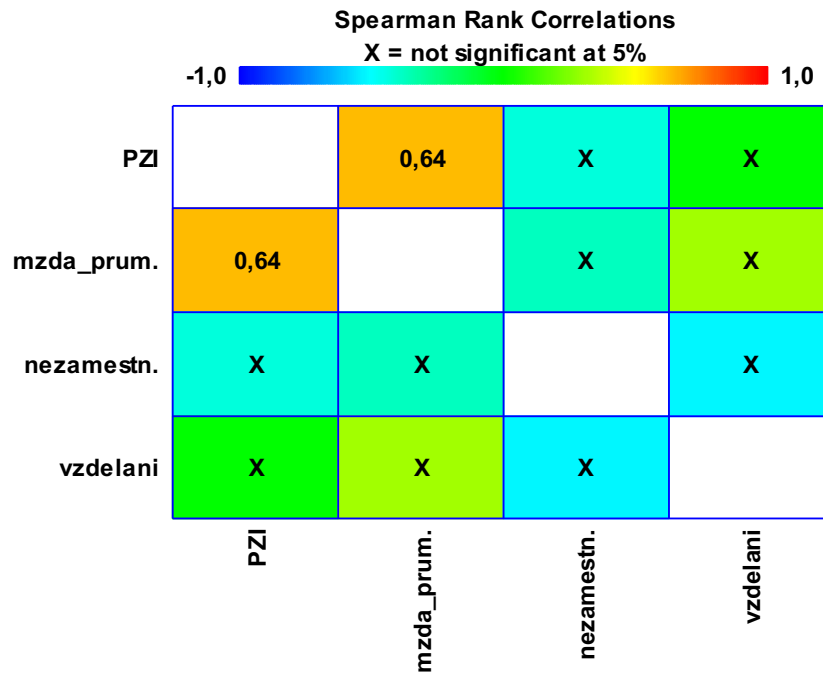
Tabulka 4: Výsledky korelačního testu – rok 2005

2005	PZI	mzda_průměrná	nezaměstnanost	vzdělání
PZI		0,6352	-0,4286	0,0022
		(14)	(14)	(14)
		0,0220	0,1223	0,9937
mzda_průměrná	0,6352		-0,3714	0,3143
	(14)		(14)	(14)
	0,0220		0,1805	0,2571
nezaměstnanost	-0,4286	-0,3714		-0,5209
	(14)	(14)		(14)
	0,1223	0,1805		0,0604
vzdělání	0,0022	0,3143	-0,5209	
	(14)	(14)	(14)	
	0,9937	0,2571	0,0604	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007) a ČSÚ (2017)

Z tabulky je patrné, že existuje statisticky významná korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,6352, je tedy kladný a blíží se 1, což znamená, že se jedná o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. V případě nezaměstnanosti činí korelační koeficient -0,4286, je záporný a naznačuje tedy zápornou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic by měl být spojen s nižší nezaměstnaností. Korelační koeficient vzdělání činí 0,0022, je kladný, ale blíží se nule, proto se o závislost nejedná. Nicméně vypočtené p-hodnoty proměnných „nezaměstnanost“ a „vzdělání“ jsou vyšší než hladina významnosti (0,05), proto lze existenci statisticky významné korelace mezi těmito proměnnými a objemem přímých zahraničních investic zamítnout.

Graf 1: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2005

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007) a ČSÚ (2017)

Korelogram znázorňuje existenci statisticky významné korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Oranžová barva napovídá, že se jedná o kladnou, středně silnou korelaci. V případě proměnných „nezaměstnanost“ a „vzdělání“ nebyla prokázána statisticky významná korelace mezi těmito ukazateli a objemem přímých zahraničních investic, což naznačují křížky v příslušných buňkách.

B. Rok 2006

V tabulce jsou znázorněny výsledky korelační analýzy pro rok 2006.

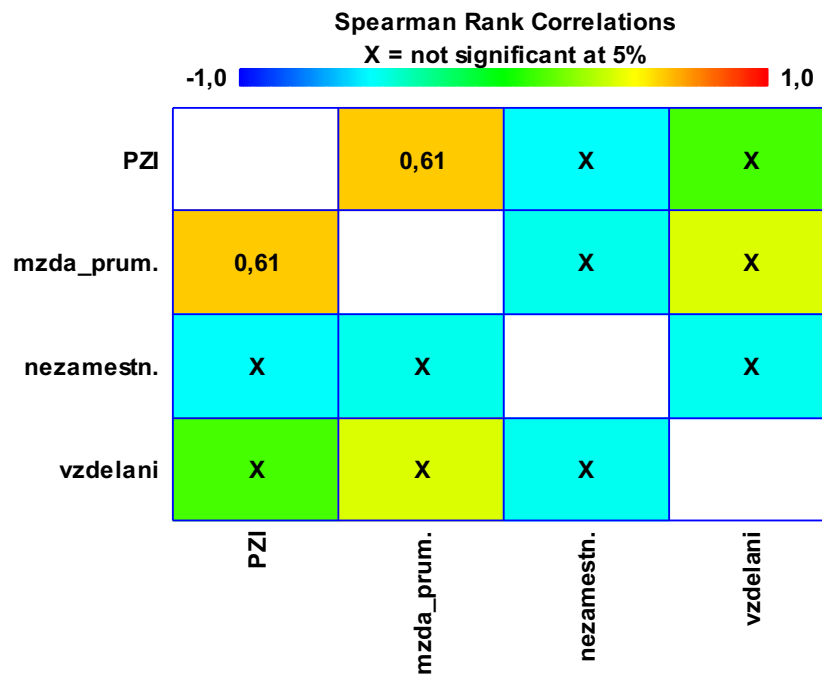
Tabulka 5: Výsledky korelačního testu – rok 2006

2006	PZI	mzda_průměrná	nezaměstnanost	vzdělání
PZI		0,6088	-0,4901	0,1385
		(14)	(14)	(14)
		0,0282	0,0772	0,6176
mzda_průměrná	0,6088		-0,4549	0,4286
	(14)		(14)	(14)
	0,0282		0,1009	0,1223
nezaměstnanost	-0,4901	-0,4549		-0,4681
	(14)	(14)		(14)
	0,0772	0,1009		0,0914
vzdělání	0,1385	0,4286	-0,4681	
	(14)	(14)	(14)	
	0,6176	0,1223	0,0914	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2008) a ČSÚ (2017)

Z tabulky vyplývá, že v roce 2006 se jedná o statisticky významnou korelaci mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,6088, je tedy kladný a blíží se 1. Lze konstatovat, že se jedná o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Korelační koeficient proměnné „nezaměstnanost“ činí -0,4901, je záporný a naznačuje zápornou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic by měl souviset s nižší nezaměstnaností. Korelační koeficient proměnné „vzdělání“ už dosahuje hodnoty 0,1385, je kladný, ale stále se blíží nule, tj. pokud vazba mezi proměnnými existuje, tak je velmi slabá. Každopádně ale vypočtené p-hodnoty nezaměstnanosti (0,0772) a vzdělání (0,6176) jsou vyšší než hladina významnosti, proto lze existenci statisticky významné korelace mezi těmito proměnnými a objemem přímých zahraničních investic zamítnout.

Graf 2: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2006

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2008) a ČSÚ (2017)

Korelogram naznačuje existenci statisticky významné korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Spearmanův koeficient v hodnotě 0,61 a oranžová barva buňky naznačují, že se jedná o kladnou, středně silnou korelaci. Mezi objemem přímých zahraničních investic a dalšími dvěma proměnnými, nezaměstnaností a vzděláním, nebyla prokázána statisticky významná korelace.

C. Rok 2007

Analýza pro rok 2007 je znázorněná v tabulce.

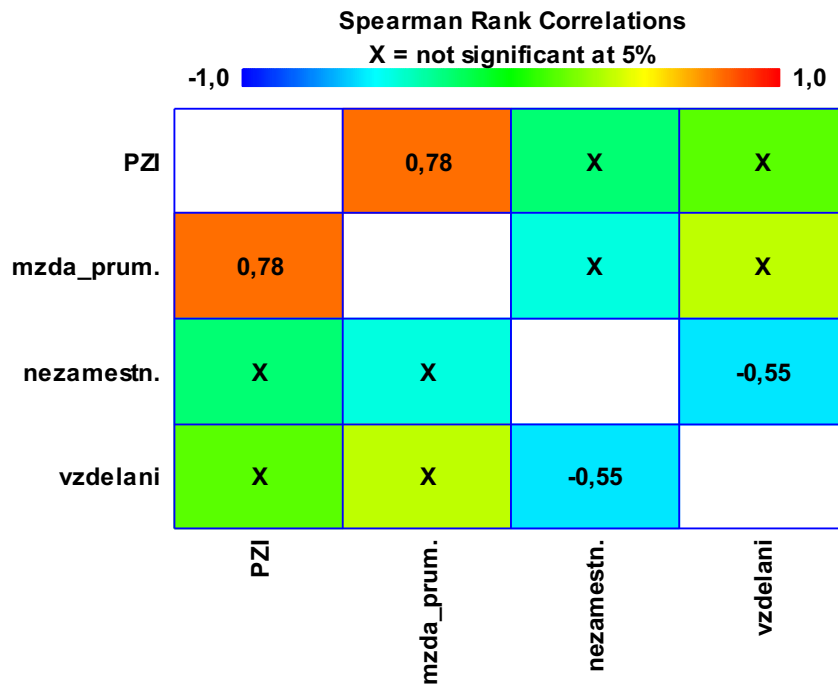
Tabulka 6: Výsledky korelačního testu – rok 2007

2007	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,7833	-0,2264	0,1736
		(14)	(14)	(14)
		0,0047	0,4144	0,5313
mzda_prům.	0,7833		-0,4356	0,3696
	(14)		(14)	(14)
	0,0047		0,1162	0,1826
nezaměstn.	-0,2264	-0,4356		-0,5516
	(14)	(14)		(14)
	0,4144	0,1162		0,0467
vzdělání	0,1736	0,3696	-0,5516	
	(14)	(14)	(14)	
	0,5313	0,1826	0,0467	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2009) a ČSÚ (2017)

Je patrná statisticky významná korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,7833, je kladný a blíží se 1. Tento výsledek naznačuje kladnou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. V případě nezaměstnanosti činí korelační koeficient -0,2264, je záporný, naznačuje zápornou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic by měl být spojen s nižší nezaměstnaností. Korelační koeficient vzdělání činí 0,1736. Je kladný, ale blíží se nule, takže pokud vazba mezi vzděláním a přímými zahraničními investicemi existuje, je slabá. Nicméně vypočtené p-hodnoty proměnných „nezaměstnanost“ a „vzdělání“ jsou vyšší než hladina významnosti (0,05), proto je existence statisticky významné korelace mezi těmito proměnnými a objemem přímých zahraničních investic zamítnuta.

Graf 3: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2007

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2009) a ČSÚ (2017)

Z obrázku je patrné, že byla zjištěna statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou. Jedná se o silnou kladnou korelaci, což znázorňuje oranžovo-červená barva příslušné buňky a Spearmanův koeficient v hodnotě 0,78. Existence statisticky významné korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností a vzděláním nebyla prokázána.

D. Rok 2008

Výsledky korelační analýzy pro rok 2008 jsou znázorněny v tabulce.

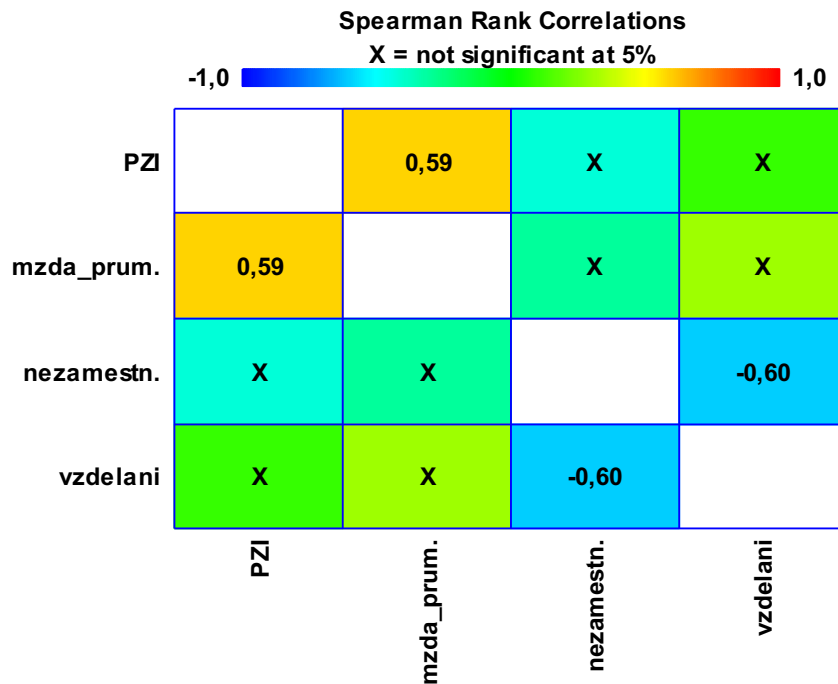
Tabulka 7: Výsledky korelačního testu – rok 2008

2008	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,5912	-0,4141	0,1033
		(14)	(14)	(14)
		0,0330	0,1354	0,7096
mzda_prům.	0,5912		-0,3040	0,3099
	(14)		(14)	(14)
	0,0330		0,2731	0,2639
nezaměstn.	-0,4141	-0,3040		-0,5969
	(14)	(14)		(14)
	0,1354	0,2731		0,0314
vzdělání	0,1033	0,3099	-0,5969	
	(14)	(14)	(14)	
	0,7096	0,2639	0,0314	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2010) a ČSÚ (2017)

Z výsledků je vidět, že existuje statisticky významná korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Hodnota korelačního koeficientu činí 0,5912, je kladná a blíží se 1, tj. jedná se o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Korelační koeficient nezaměstnanosti činí -0,4141, je záporný a naznačuje zápornou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic by měl být spojen s nižší nezaměstnaností. V případě vzdělání činí korelační koeficient 0,1033, je kladný, ale blíží se nule, proto se o silnou závislost nejedná. Vypočtené p-hodnoty proměnných nezaměstnanosti (0.1354) a vzdělání (0.7096) jsou ale vyšší než hladina významnosti (0,05), takže lze existenci statisticky významné korelace mezi oběma proměnnými a objemem přímých zahraničních investic zamítnout.

Graf 4: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2008

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2010) a ČSÚ (2017)

Korelogram znázorňuje existenci statisticky významné korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Oranžová barva napovídá, že se jedná o kladnou, středně silnou korelaci. Mezi objemem přímých zahraničních investic a dalšími dvěma proměnnými, nezaměstnaností a vzděláním, nebyla prokázána statisticky významná korelace.

E. Rok 2009

V tabulce jsou znázorněny výsledky korelační analýzy pro rok 2009.

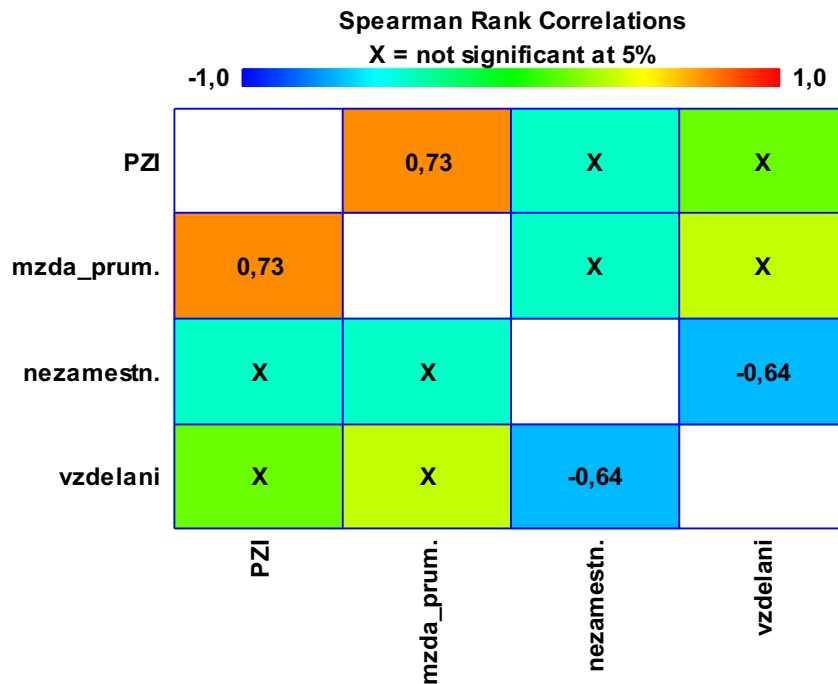
Tabulka 8: Výsledky korelačního testu – rok 2009

2009	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,7319	-0,3890	0,2044
		(14)	(14)	(14)
		0,0083	0,1607	0,4611
mzda_prům.	0,7319		-0,3846	0,3802
	(14)		(14)	(14)
	0,0083		0,1655	0,1704
nezaměstn.	-0,3890	-0,3846		-0,6352
	(14)	(14)		(14)
	0,1607	0,1655		0,0220
vzdělání	0,2044	0,3802	-0,6352	
	(14)	(14)	(14)	
	0,4611	0,1704	0,0220	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2011) a ČSÚ (2017)

Z tabulky je patrné, že v tomto roce se jedná o statisticky významnou korelaci mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,7319, je kladný a blíží se 1. Lze proto konstatovat, že se jedná o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Korelační koeficient proměnné „nezaměstnanost“ činí -0,3890, je záporný a naznačuje zápornou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic by měl souviset s nižší nezaměstnaností. Korelační koeficient proměnné „vzdělání“ už dosahuje hodnoty 0,2044. Je kladný, ale blíží se nule, tj. nejedná se o silnou vazbu. Každopádně ale vypočtené p-hodnoty nezaměstnanosti a vzdělání jsou vyšší než hladina významnosti, proto existenci statisticky významné korelace mezi těmito proměnnými a objemem přímých zahraničních investic zamítáme.

Graf 5: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2009

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2011) a ČSÚ (2017)

Korelogram naznačuje existenci statisticky významné korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Spearmanův koeficient v hodnotě 0,73 a oranžová barva příslušné buňky naznačují, že se jedná o kladnou, středně silnou korelaci. Mezi objemem přímých zahraničních investic a ostatními proměnnými, nezaměstnaností a vzděláním, statisticky významná korelace nebyla zjištěna.

F. 2010

Výsledky korelační analýzy pro rok 2010 jsou znázorněny v tabulce.

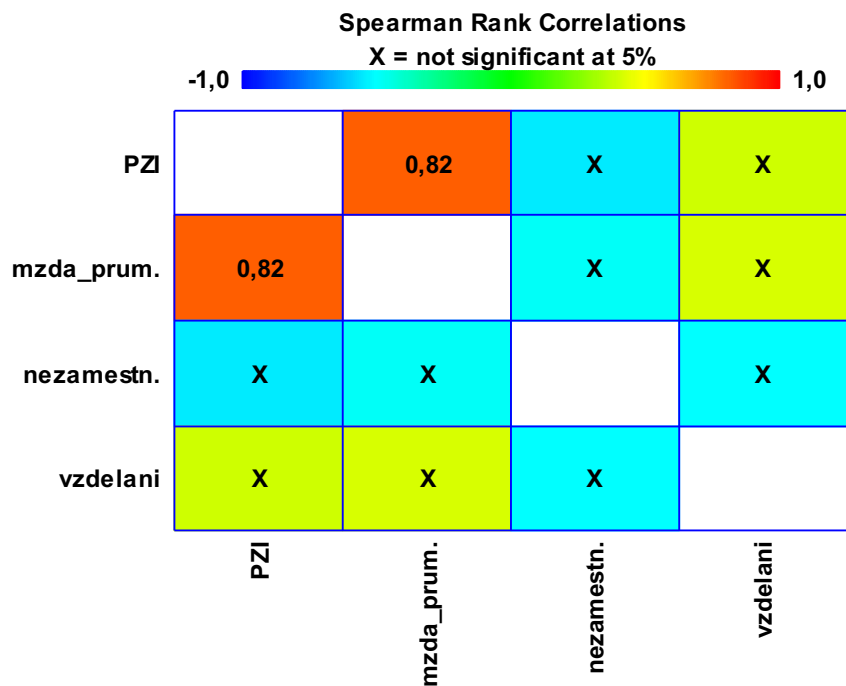
Tabulka 9: Výsledky korelačního testu – rok 2010

2010	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,8154	-0,5413	0,4022
		(14)	(14)	(14)
		0,0033	0,0510	0,1470
mzda_prům.	0,8154		-0,4840	0,4198
	(14)		(14)	(14)
	0,0033		0,0809	0,1301
nezaměstn.	-0,5413	-0,4840		-0,5061
	(14)	(14)		(14)
	0,0510	0,0809		0,0681
vzdělání	0,4022	0,4198	-0,5061	
	(14)	(14)	(14)	
	0,1470	0,1301	0,0681	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2012) a ČSÚ (2017)

Z tabulky je patrné, že existuje statisticky významná korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,8154, je kladný a blíží se 1, což znamená, že se jedná o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. V případě nezaměstnanosti činí korelační koeficient -0,5413, je záporný, naznačuje tedy zápornou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic by měl být spojen s nižší nezaměstnaností. Vypočtená p-hodnota proměnné je ale trochu vyšší než hladina významnosti (0,05), proto lze konstatovat, že statisticky významná korelace mezi nezaměstnaností a přímými zahraničními investicemi neexistuje. Stejně je to se vzděláním, jehož vypočtená p-hodnota je výrazně vyšší než hladina významnosti, proto i v případě vzdělání lze zamítnout existenci statisticky významné korelace.

Graf 6: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2010

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2012) a ČSÚ (2017)

Na obrázku je vidět, že v roce 2010 byla prokázána existence statisticky významné korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou. Jedná se o silnou kladnou korelaci. Statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností a vzděláním zjištěna nebyla.

G. Rok 2011

V tabulce jsou znázorněny výsledky korelační analýzy pro rok 2011.

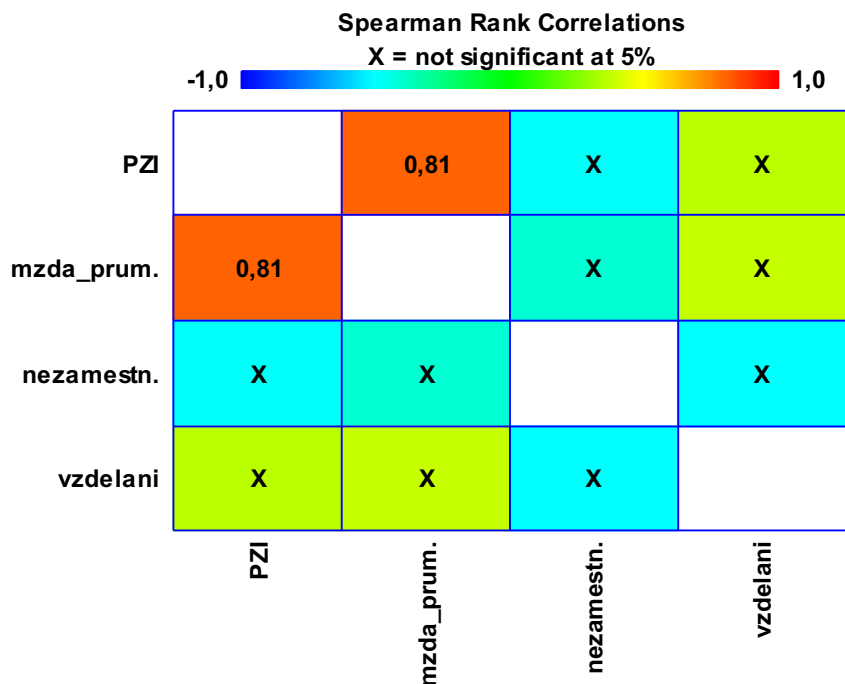
Tabulka 10: Výsledky korelačního testu – rok 2011

2011	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,8066	-0,4818	0,3670
		(14)	(14)	(14)
		0,0036	0,0823	0,1857
mzda_prům.	0,8066		-0,4092	0,3846
	(14)		(14)	(14)
	0,0036		0,1401	0,1655
nezaměstn.	-0,4818	-0,4092		-0,4950
	(14)	(14)		(14)
	0,0823	0,1401		0,0743
vzdělání	0,3670	0,3846	-0,4950	
	(14)	(14)	(14)	
	0,1857	0,1655	0,0743	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2013) a ČSÚ (2017)

Z tabulky vyplývá, že v roce 2011 se jedná o statisticky významnou korelaci mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,8066, je kladný a blíží se 1. Lze proto konstatovat, že se jedná o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Vypočtené p-hodnoty nezaměstnanosti (0,0823) a vzdělání (0,1857) jsou vyšší než hladina významnosti, proto existenci statisticky významné korelace mezi těmito proměnnými a objemem přímých zahraničních investic lze zamítnout.

Graf 7: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2013) a ČSÚ (2017)

Z obrázku je patrné, že byla prokázána statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou. Jedná se o silnou kladnou korelaci, což znázorňuje oranžovo-červená barva příslušné buňky a Spearmanův koeficient v hodnotě 0,81. Statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností a vzděláním nebyla zjištěna, což naznačují křížky v příslušných buňkách.

H. Rok 2012

Analýza pro rok 2012 je znázorněná v tabulce.

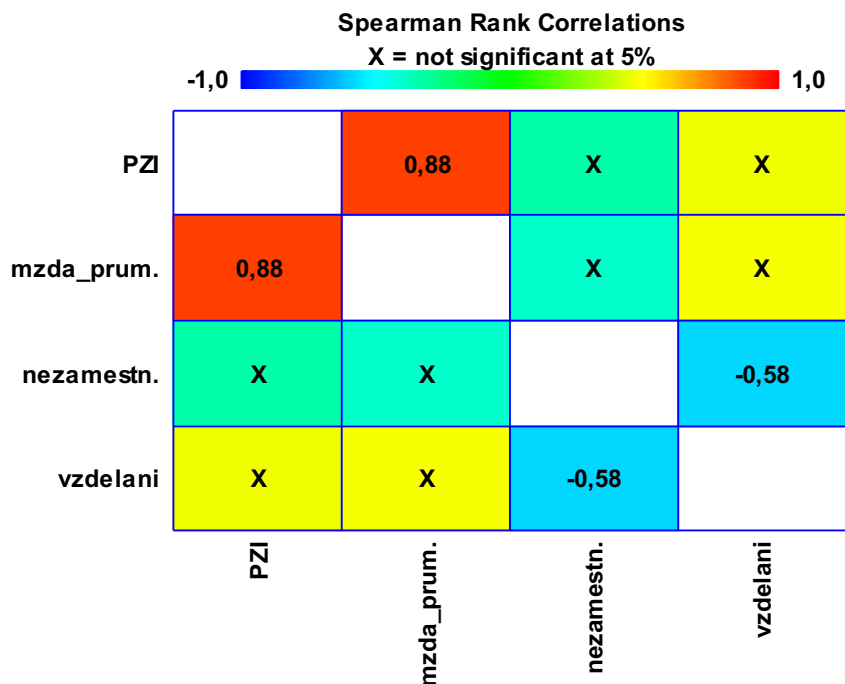
Tabulka 11: Výsledky korelačního testu – rok 2012

2012	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,8769	-0,3344	0,4637
		(14)	(14)	(14)
		0,0016	0,2279	0,0945
mzda_prům.	0,8769		-0,3982	0,4769
	(14)		(14)	(14)
	0,0016		0,1510	0,0855
nezaměstn.	-0,3344	-0,3982		-0,5787
	(14)	(14)		(14)
	0,2279	0,1510		0,0369
vzdělání	0,4637	0,4769	-0,5787	
	(14)	(14)	(14)	
	0,0945	0,0855	0,0369	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2014) a ČSÚ (2017)

Je patrná statisticky významná korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,8769, je kladný a blíží se 1. Tento výsledek naznačuje kladnou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Co se týká nezaměstnanosti a vzdělání, vypočtené p-hodnoty těchto proměnných jsou vyšší než hladina významnosti (0,05), proto existence statisticky významné korelace mezi těmito proměnnými a objemem přímých zahraničních investic je zamítnuta.

Graf 8: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2014) a ČSÚ (2017)

Z korelogramu je vidět, že v roce 2012 byla zjištěna existence statisticky významné korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou, přičemž se jedná o velmi silnou kladnou korelaci. Statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností a vzděláním prokázána nebyla.

I. Rok 2013

Výsledky korelační analýzy pro rok 2013 jsou znázorněny v tabulce.

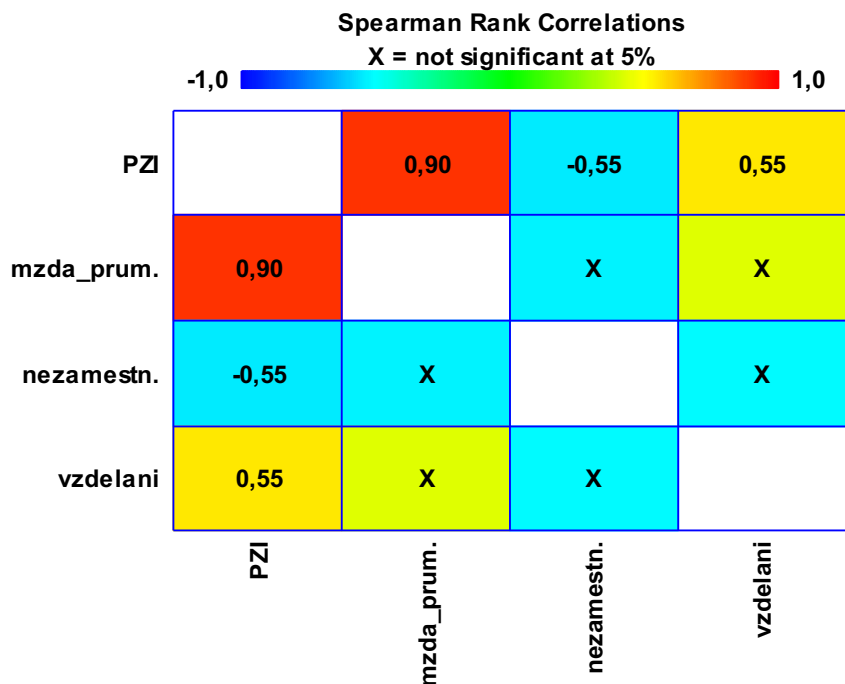
Tabulka 12: Výsledky korelačního testu – rok 2013

2013	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,9033	-0,5459	0,5516
		(14)	(14)	(14)
		0,0011	0,0491	0,0467
mzda_prům.	0,9033		-0,5282	0,4374
	(14)		(14)	(14)
	0,0011		0,0569	0,1148
nezaměstn.	-0,5459	-0,5282		-0,5105
	(14)	(14)		(14)
	0,0491	0,0569		0,0657
vzdělání	0,5516	0,4374	-0,5105	
	(14)	(14)	(14)	
	0,0467	0,1148	0,0657	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2015) a ČSÚ (2017)

Z tabulky vyplývá, že existuje statisticky významná korelace mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,9033, je kladný a blíží se 1, což znamená, že se jedná o kladnou korelaci, kdy vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. V případě nezaměstnanosti činí korelační koeficient -0,5459, je záporný, a naznačuje tedy zápornou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic souvisí s nižší nezaměstnaností. Vypočtená p-hodnota je poprvé ve sledovaném období nižší než hladina významnosti, proto lze konstatovat, že existuje statisticky významná záporná korelace mezi nezaměstnaností a přímými zahraničními investicemi. Hodnota korelačního koeficientu vzdělání činí 0,5516 a naznačuje existenci kladné korelace mezi vzděláním a přímými zahraničními investicemi. Zároveň díky vypočtené p-hodnotě, která je nižší než hladina významnosti, je tato korelace statisticky významná. V roce 2013 existuje statisticky významná korelace každé ze zkoumaných proměnných s objemem přímých zahraničních investic.

Graf 9: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2015) a ČSÚ (2017)

Z obrázku je patrné, že v roce 2013 existuje statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a všemi zkoumanými proměnnými. V případě průměrné hrubé měsíční mzdy se jedná o velmi silnou kladnou korelaci, u vzdělání o středně silnou kladnou korelaci. Mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností byla prokázána naopak záporná korelace.

J. Rok 2014

V tabulce jsou znázorněny výsledky korelační analýzy pro poslední sledovaný rok.

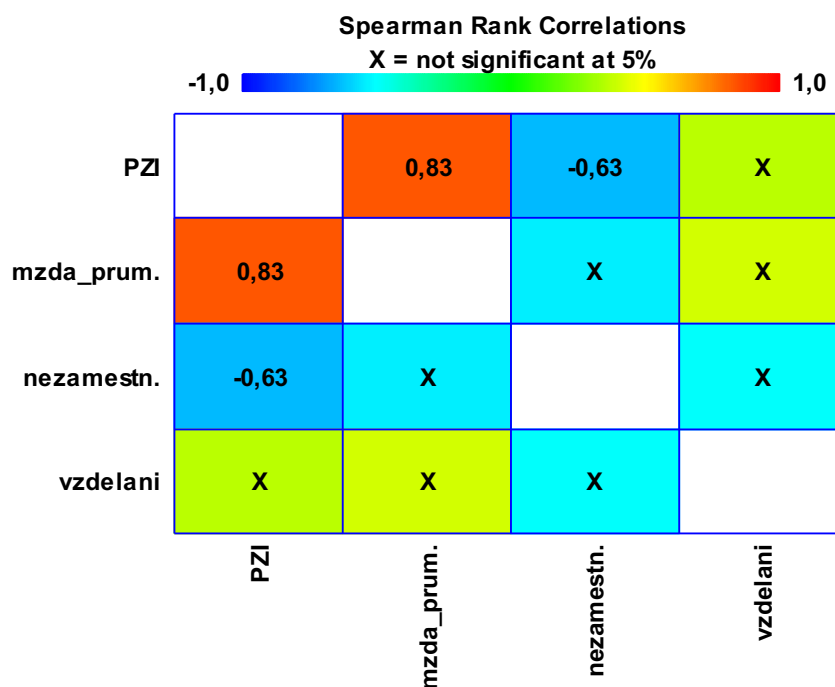
Tabulka 13: Výsledky korelačního testu – rok 2014

2014	PZI	mzda_prům.	nezaměstn.	vzdělání
PZI		0,8330	-0,6344	0,3626
		(14)	(14)	(14)
		0,0027	0,0222	0,1910
mzda_prům.	0,8330		-0,5352	0,4110
	(14)		(14)	(14)
	0,0027		0,0536	0,1384
nezaměstn.	-0,6344	-0,5352		-0,4846
	(14)	(14)		(14)
	0,0222	0,0536		0,0806
vzdělání	0,3626	0,4110	-0,4846	
	(14)	(14)	(14)	
	0,1910	0,1384	0,0806	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016) a ČSÚ (2017)

Z tabulky vyplývá, že v roce 2014 se jedná o statisticky významnou korelaci mezi průměrnou hrubou měsíční mzdou a objemem přímých zahraničních investic. Korelační koeficient činí 0,8330 a naznačuje kladnou korelaci, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic souvisí s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Stejně tak je statisticky významná korelace patrná i v případě nezaměstnanosti. Nicméně tady se jedná o zápornou korelaci, kdy větší objem přímých zahraničních investic je spojen s nižší nezaměstnaností, protože korelační koeficient nabývá hodnoty -0,6344. Co se týká vzdělání, vypočtená p-hodnota je opět vyšší než hladina významnosti, proto existenci statisticky významné korelace mezi vzděláním a objemem investic lze zamítnout.

Graf 10: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016) a ČSÚ (2017)

Korelogram naznačuje existenci statisticky významné korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou a nezaměstnaností. V případě mzdy se jedná o silnou kladnou korelaci, což znázorňuje oranžovo-červená barva příslušné buňky a Spearmanův koeficient v hodnotě 0,83. V případě nezaměstnanosti jde o středně silnou zápornou korelaci, což je znázorněno světle modrou barvou buňky a hodnotou Spearmanova koeficientu -0,63. Existence statisticky významné korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a vzděláním nebyla prokázána.

3.2 Vývoj PZI v ČR v předkrizovém a postkrizovém období

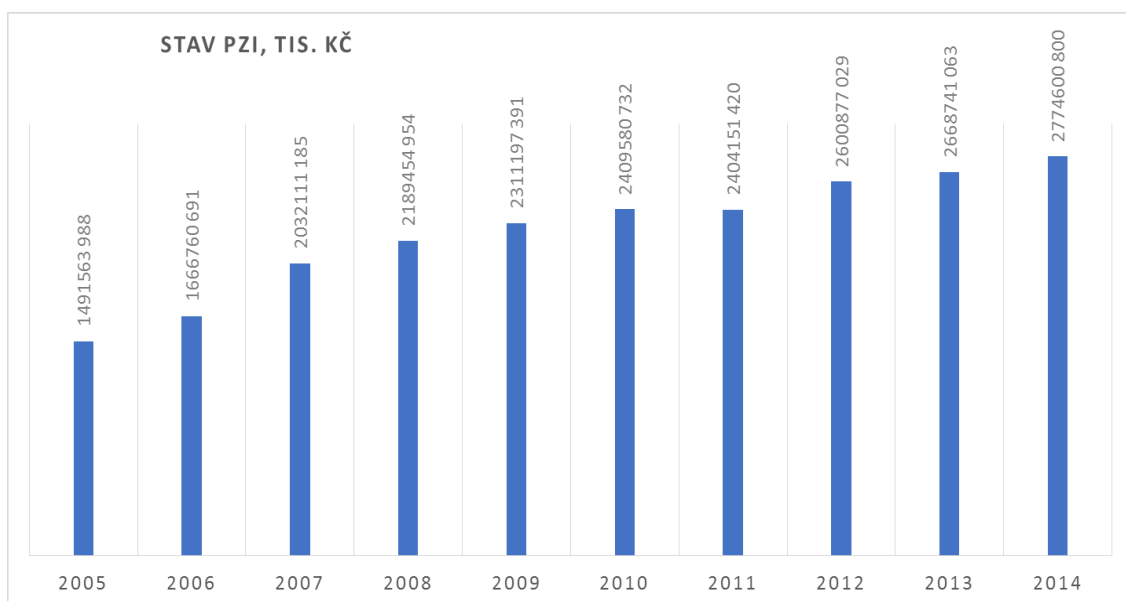
Přímé zahraniční investice jsou jednou z determinant otevřené tržní ekonomiky. Podle Ministerstva průmyslu a obchodu přímé zahraniční investice pro českou ekonomiku „*znamenají intenzivnější zapojení do globálních ekonomických vztahů a jsou zároveň jedním z významných faktorů ekonomického růstu a zvyšování konkurenceschopnosti*“ (MPO, 2007). Sledování jejich toku v průběhu delších časových horizontů dovoluje si představit nejen odpovídající hospodářskou situaci, ale i politické, legislativní a další mimoekonomické změny.

Tato část má za cíl analýzu objemů přímých zahraničních investic v časovém úseku 10 let, a to od roku 2005 do roku 2014. Stručný popis vývoje přílivu investovaného zahraničního kapitálu je zaměřen na hledání souvislostí mezi stavem přímých zahraničních investic v jednotlivých letech a ekonomickým poklesem v období krize. Existuje řada občas opačných názorů ohledně období hospodářské krize. Podle některých autorů krize doposud neskončila, jiní ale vymezují pouze rok 2008 jako období nejvýraznějšího poklesu světových ekonomik. Pro jednoznačnou identifikaci v rámci dané práce se bude používat časová hranice krize stanovená OECD, a to od roku 2007 do roku 2011 (Ollivaud & Turner, 2015).

Graf 11. znázorňuje stav přímých zahraničních investic v průběhu sledovaného období, a to od roku 2005 do roku 2014. Je patrné, že k odlivu investic došlo pouze v roce 2011, v ostatních letech byl zaznamenán nárůst objemu investovaného zahraničního kapitálu, a to dokonce v nejvíce nepříznivých letech 2008-2009.

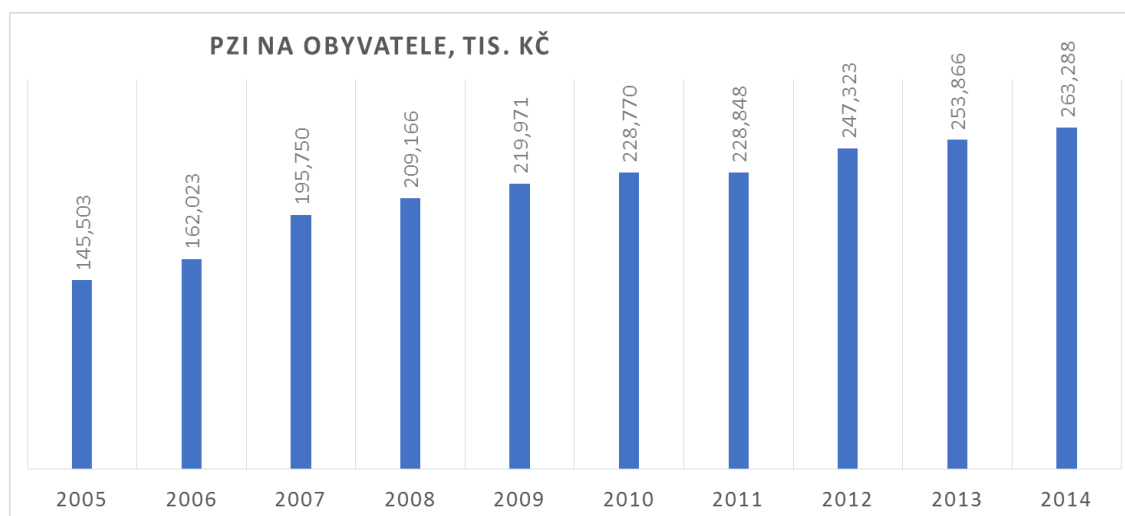
Graf 11: Vývoj objemu PZI v ČR v jednotlivých letech, tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016)

Důležité je zmínit, že v některých letech došlo nejen k ekonomickým změnám. V roce 2011 došlo i k výraznému poklesu obyvatel, a to o více jak 27 tisíc osob. K dalšímu poklesu obyvatel došlo v roce 2013, a to o 3706, což lze považovat za relativně mírné snížení. Objem přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele ilustruje graf, z něhož je patrné, že hodnota ukazatele neustále roste. V jednotlivých letech se jedná o dynamický nárůst, v jiných – o pomalejší, ale růstová tendence zůstává stabilní.

Graf 12: Objem PZI na obyvatele v jednotlivých letech, tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

Samozřejmě ale přímé zahraniční investice mají delší historii, která se začíná spolu s transformací české ekonomiky. Na počátku transformace nedocházelo k významným přílivům investic, ale od roku 1998 se situace změnila. Jedním z vysvětlení je prodej státních podílů větších českých bank zahraničním subjektům. Zároveň došlo i k posílení přílivu investic do zpracovatelského průmyslu, a to pomocí prodeje státních podílů velkých firem. Investice do oblasti obchodu byly způsobené vstupem mezinárodních obchodních řetězců na trh České republiky. V následujících letech ale už převažovaly investice do oblasti služeb s vysokou přidanou hodnotou (MPO, 2008).

V roce 2005 došlo k velkému přílivu přímých zahraničních investic, jednalo se o druhý nejvyšší roční příliv v historii České republiky. Celkový objem přímých zahraničních investic ke konci roku činil 1 491 563 mld. Kč, přičemž přírůstek oproti předchozímu roku činil 211 mld. Kč. Největší část tohoto nárůstu byla vytvořena pomocí investic do základního kapitálu. Nejvýznamnějšími investičními akcemi právě tohoto směru byly prodeje státních podílů společností Český Telecom a Unipetrol (ČNB, 2007).

Co se týká odvětvové struktury, pokračoval příliv investic do sektorů s vysokou přidanou hodnotou, a to hlavně do automobilového a elektrotechnického průmyslu. Velké množství investic směřovalo do regionů s vysokou mírou nezaměstnanosti – Moravskoslezského a Ústeckého kraje. Došlo k výstavbě technologických center. Důležitými investičními akcemi byly projekty společnosti Computer Associates, jenž byl zaměřen na softwarový výzkum. Z teritoriálního hlediska největší objem investic pocházel ze zemí Evropské unie, hlavně ze Španělska, a týkal se oblastí dopravy

a telekomunikace (došlo k akvizici podniku Český Telecom společností Telefonica). Následovalo Nizozemí, které ale je dlouhodobým leaderem z hlediska stavu přímých zahraničních investic (MPO, 2006).

V tomto roce Ministerstvo průmyslu a obchodu rozhodlo o investičních pobídkách pro 57 společností, dle předpokladů měly investice vytvořit 7,6 tisíc nových pracovních míst. Nejvýznamnějšími z hlediska výše investice a počtu nově vytvořených pracovních míst byly projekty společností Panasonic AVC Networks (výroba barevných televizorů), Bosch Diesel s. r. o. (vývoj automobilových komponentů) a Škoda Auto a. s. (výroba automobilu Škoda Roomster) (MPO, 2006).

V roce 2006 nebyla realizována žádná výrazná investiční akce, příliv investičního kapitálu byl tvořen investicemi menšího rozsahu, a to především navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí (ČNB, 2008).

Celkem objem přímých zahraničních investic v České republice činil 1 666 761 mld. Kč, přičemž příliv přímých zahraničních investic v roce 2006 dosáhl 175 mld. Kč. Největší podíl tvořil reinvestovaný zisk. Většina investic tohoto roku směřovala do zpracovatelského průmyslu. Dlouhodobě, tj. z hlediska stavu přímých zahraničních investic, je lídrem stále sektor služeb. Investice do základního kapitálu se zvýšily o 64 mld. Kč oproti loňskému roku. Ostatní kapitál naopak poklesl, což znamená, že se snížily úvěry tuzemských podniků s účastí zahraničního kapitálu. Drtivá většina investic stále pocházela ze zemí Evropské unie. Z mimoevropských zemí přišla mnohem menší část a nejvýznamnějším investorem jsou stále Spojené státy americké (ČNB, 2008).

Rok 2007 přinesl více jak dvojnásobný přírůstek, a to 365 mld. Kč, což znamená, že celkový objem přímých zahraničních investic v České republice dosáhl necelých 2 032 111 mld. Kč. Největším zdrojem financování přímých zahraničních investic se stal reinvestovaný zisk, který tento rok měl nejvyšší hodnotu od roku 1993. Celkově příliv přímých zahraničních investic meziročně vzrostl o 36,4 % a tvořil 185,3 mld. Kč. Největší investoři v rámci EU byli převážně z Nizozemí, Lucemburska, Rakouska, Francie a Německa, v případě zóny mimo EU se jednalo o Korejskou republiku, USA a Japonsko. Při rozdělení investic podle sektorů mají nejvyšší podíl následující odvětví: nákup nemovitostí, poskytování služeb pro podniky, finanční zprostředkování a výroba chemických výrobků a motorových vozidel (ČNB, 2009).

Ke konci roku 2008 činil objem přímých zahraničních investic v České republice skoro 2 189 455 mld. Kč. Meziroční nárůst se snížil, ale většina investovaného zahraničního kapitálu směřovala do sektoru služeb s vysokou přidanou hodnotou, jež jsou spojené s inovacemi a specializovanými službami pro podniky. Patří sem především IT služby, call-centra, centra pro účetní a finanční operace, výroba software apod. (MPO, 2009).

Přílivy přímých zahraničních investic plynuly v nejvyšších částkách z Německa (58,9 mld. Kč), Nizozemí (25 mld. Kč) a Kypru (17,7 mld. Kč). Dlouhodobě ale zůstává v objemu přímých zahraničních investic v České republice leaderem Nizozemí. Oproti loňskému roku došlo k několikanásobnému nárůstu investic z Německa (z 24,5 na 58,9 mld. Kč) a Kypru (z 6,2 na 17,7 mld. Kč). Zároveň bylo zaznamenáno výrazné snížení investic z Lucemburska (ze 42,8 na 5,1 mld. Kč) a ze Švýcarska, a to z 19,7 na 6,9 mld. Kč (ČNB, 2010).

Nejvíce investic ve formě základního kapitálu směřovalo do finančního zprostředkování, ke snížení došlo v oblasti nemovitostí a služeb pro podniky. Zároveň poklesly investice ve formě reinvestovaného zisku.

Důležité je zmínit, že na začátku roku 2008 Ministerstvo průmyslu a obchodu rozhodlo o investičních pobídkách pro 25 společností v celkové výši 46,5 mld. Kč. Tyto investice měly vytvořit 6 tisíc nových pracovních míst. Nejvýznamnější investiční akci uskutečnila firma Hyundai Motor Manufacturing Czech s. r. o. zaměřená na výrobu automobilů. Její realizací bylo plánováno vytvoření 3,5 tisíc nových pracovních míst. Zároveň bylo podpořeno 11 projektů technologických center a center strategických služeb, jež měly vytvořit ještě 800 nových pracovních míst. Nejvýznamnějšími akcemi tohoto směru byly projekty společností JNJ Global Business Services s. r. o. a Olympus Medical Products Czech spol. s. r. o. (MPO, 2009).

Objem přímých zahraničních investic v České republice přesáhl ke konci roku 2009 2 311 197 mld. Kč, tj. přírůstek oproti roku 2008 činil 121,7 mld. Kč. Česká národní banka přitom zdůrazňuje, že tohoto přírůstku bylo dosaženo především pomocí aktualizace statistiky přímých zahraničních investic o nemovitosti, jež kupovali fyzické osoby nerezidenti, a také navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí a novými investicemi menšího rozsahu (ČNB, 2011).

V roce 2009 Česká republika přilákala dvakrát méně investic než v předchozím roce 2008, a to necelých 52,2 mld. Kč. Přitom se výsledky výrazně zhoršily právě v druhé

polovině roku 2009. Ačkoliv se investice do základního kapitálu a reinvestovaný zisk zvýšily v porovnání s rokem 2008, toky ostatního kapitálu se významně snížily a tím i vyvolaly celkové snížení přímých zahraničních investic. V tomto roce byly největšími investory rakouské společnosti, které následovaly belgické a dále americké společnosti. Pokles investic ovlivnil všechna odvětví počínaje od zpracovatelského průmyslu, jenž ztrácel investory, až po výrobu radiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů. Na druhou stranu trh s nemovitostmi, služby pro podniky a také i obchod a opravy zaznamenaly významný příliv investic ve formě základního kapitálu v porovnání s ostatními odvětvími. V případě reinvestovaného zisku byla největší částka reinvestována v rámci odvětví finančního zprostředkování, a to 43,7 mld. Kč (MPO, 2010).

V roce 2010 přesáhl objem přímých zahraničních investic v České republice 2,4 biliony Kč, tj. meziroční přírůstek činil 98,4 mld. Kč. Větší investiční akce se ale nekonal, tento nárůst byl dosažen především navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích a novými investicemi menšího rozsahu. Největší toky přímých zahraničních investic probíhaly v prvních třech čtvrtletích (dohromady 117,4 mld. Kč), v posledním kvartálu bylo zaznamenáno výrazné zpomalení (pouze 12,2 mld. Kč). Největší podíl byl tvořen reinvestovanými zisky (82,6 mld. Kč), nejmenší – ostatním kapitálem (19,2 mld. Kč). Do základního kapitálu bylo investováno 27,8 mld. Kč (ČNB, 2012).

Nejvíce investic, stejně jako v předchozím roce, dorazilo z Rakouska, a to 28,3 mld. Kč. Vyšší částky investovalo i Polsko, a to 26,5 mld. Kč. Dlouhodobě ale největší objem přímých zahraničních investic v České republice pochází z Nizozemí, které v pořadí přílivu finančních prostředků v roce 2010 obsadilo až třetí pozici.

I když v roce 2009 došlo k odlivu ostatního kapitálu, v roce 2010 bylo zaznamenáno zlepšení. Příliv byl tvořen především splátkami úvěrů poskytnutých mateřským společnostem tuzemskými dceřinými firmami (MPO, 2011).

Nejvíce investic směřovalo buď do sektoru služeb, anebo do vědy a výzkumu. Podle dat agentury podpory investic CzechInvest se 80 % investic týkalo výzkumu a vývoje či strategických služeb, jen 20 % investic směřovalo do výroby, i když ještě před pár lety tomu bylo naopak. Lze totiž konstatovat, že z hlediska konkurenceschopnosti se jednalo o pozitivní jev (MPO, 2011).

Příliv přímých zahraničních investic v roce 2011 se výrazně snížil. Ke konci roku 2011 činil 2,4 bilionu Kč, což přibližně odpovídá stavu ke konci roku 2010. Největší podíl byl tvořen investicemi ve formě reinvestovaného zisku. Zároveň došlo ke snížení ostatního kapitálu, a to zejména ze strany Belgie a Francie, a také kapitálu základního ze strany Lucemburska (-18,9 mld. Kč), Nizozemí (-9,9 mld. Kč) a Kypru (-1,4 mld. Kč). Nejvýznamnějším investorem v roce 2011 bylo Německo, odkud pocházelo téměř 47 % všech prostředků investovaných během roku. Významnou roli hrály Slovensko a Rakousko. Odborníci z Ministerstva průmyslu a obchodu tuto skutečnost vysvětlují nepříznivou ekonomickou situací zahraničních mateřských společností (MPO, 2012).

Právě v roce 2012 měly přímé zahraniční investice významný nárůst v porovnání s rokem 2011, který z důvodu krize zaznamenal pokles PZI. Z pohledu rozložení investic podle období daného roku bylo nejméně investováno během prvních měsíců, největší částka byla ale investována v posledním čtvrtletí roku. V daném roce investice do základního kapitálu a reinvestovaný zisk výrazně vzrostly a dosáhly hodnoty 181,8 mld. Kč. Ostatní kapitál měl rovněž nárůst, a to o 15,3 %. Největšími investory v České republice jsou země Evropské unie, a to Nizozemí, Německo, Rakousko a Belgie. Mimo Evropskou unii jsou největšími investory Spojené státy americké, Korejská republika a Švýcarsko. Významné investice byly přilákány do následujících odvětví – doprava, skladování a poštovní a kurýrní služby, zpracovatelský průmysl, kde největší podíl měla výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, činnosti v oblasti nemovitostí a také i investice do oblasti služeb, jejichž součástí jsou finanční a pojišťovací činnosti (ČNB, 2014).

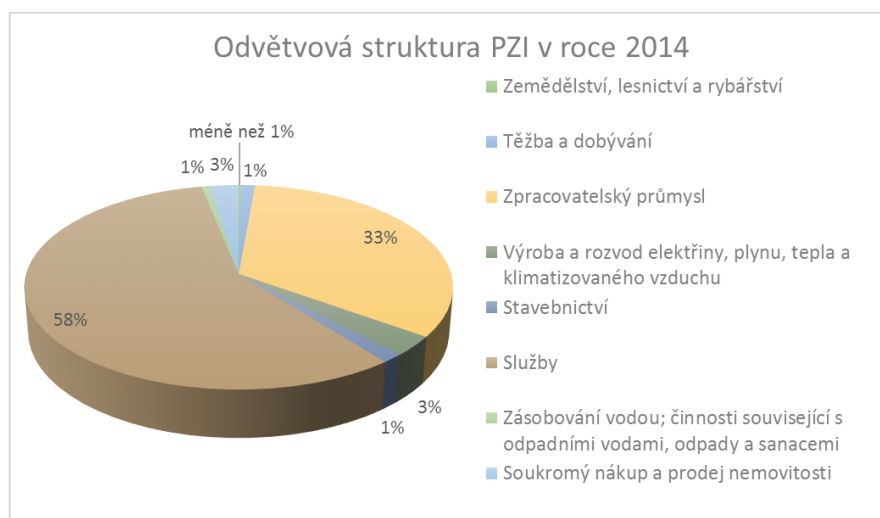
V roce 2013 objem přímých zahraničních investic dosáhl 2,67 bilionu Kč. Kvůli nepříliš příznivé ekonomické situaci v Evropě se toky přímých zahraničních investic v České republice změnil. Ačkoliv se zvýšily investice do základního kapitálu a reinvestovaného zisku, došlo k odlivu ostatního kapitálu, jenž zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry přímými investory a ostatními podniky, a to ve výši 57,9 mld. Kč. Celkový přírůstek však činil 97,7 mld. Kč, tedy o 59 mld. Kč méně než v loňském roce. Nejvíce přímých zahraničních investic dorazilo do České republiky v prvním čtvrtletí, a to 56,4 mld. Kč, nejméně – ve třetím čtvrtletí, v němž došlo k přírůstku pouze o 3,1 mld. Kč (MPO, 2014).

Odborníci z Ministerstva průmyslu a obchodu vysvětlují dominantní postavení Nizozemí skutečností, že firmy ze třetích zemí využívají lákavé daňové a právní prostředí této země a investují prostřednictvím centrál, jež působí v Nizozemsku. Tuto možnost využívají dokonce i české firmy. Významné investice však pocházely i z Rakouska, Kypru a Belgie, přičemž relativně vysoký podíl Kypru lze vysvětlit podobně jako vysoký podíl Nizozemí. Co se týká Německa jako významného investora v průběhu předchozích let, v roce 2013 byl zaznamenán odliv přímých zahraničních investic ve výši 11,8 mld. Kč. Byl však naopak zaznamenán stabilní příliv investic z Korejské republiky, a to ve výši 6,8 mld. Kč. V případě Japonska naopak došlo k odlivu přímých zahraničních investic, a to ve výši 4,61 mld. Kč, stejně tak se snížily i investice z Číny (MPO, 2014).

Největší množství investovaného základního kapitálu směřovalo do výroby a rozvodu elektřiny, plynu a tepla a také do oblasti služeb. Ve zpracovatelském průmyslu došlo k odlivu investic ve formě základního kapitálu ve výši 1,36 mld. Kč. Největší podíl na celkovém přílivu přímých zahraničních investic však tvořily reinvestované zisky, a to zejména do sektoru služeb a zpracovatelského průmyslu. K největšímu nárůstu došlo v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a tepla (MPO, 2014).

V roce 2014 pocházel největší příliv investic z Německa, Lucemburska a Nizozemí v rámci EU a celosvětově z Korejské republiky. Zároveň došlo k odlivu investic ze strany Španělska a Belgie a celosvětově ze strany Spojených států amerických. Nejvýznamnější investice směřovaly do sektoru služeb – skoro 100 mil. Kč, ale také i do zpracovatelského průmyslu – 53 332 mil. Kč. Mezi službami v roce 2014 plynuly nejvyšší částky do profesní, vědecké a technické činnosti, také do velkoobchodu, maloobchodu, opravy motorových vozidel. Jinak v roce 2014 došlo k odlivu přímých zahraničních investic z odvětví těžby a dobývání nerostů, výroby a rozvodu elektřiny, plynu a klimatizovaného vzduchu a také i z úpravy a rozvodu vody, kanalizace (ČNB, 2016).

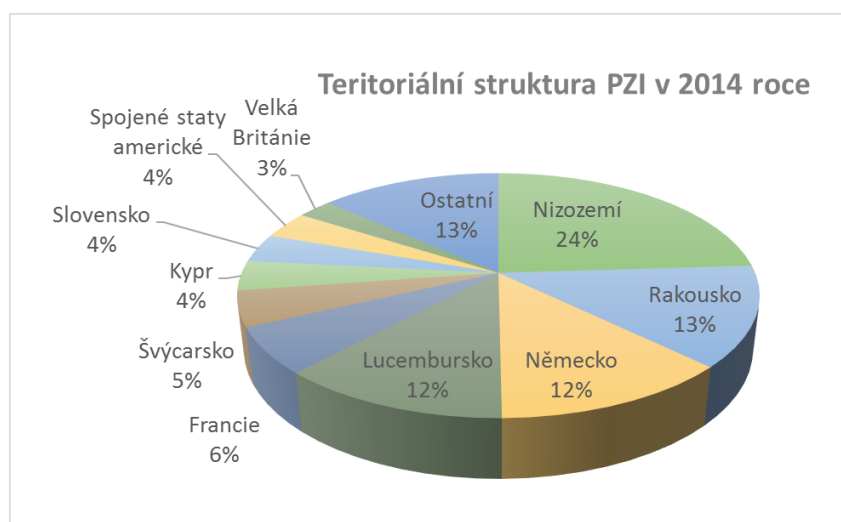
Graf 13: Odvětvová struktura PZI v roce 2014, %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016)

Co se týká současného stavu přímých zahraničních investic, jejich kumulovaný součet ke konci roku 2014 dosáhl 2774,6 mld. Kč. Odvětvovou strukturu přímých zahraničních investic znázorňuje graf 13. Je patrné, že dominuje sektor služeb, jenž tvoří 58 % celkového objemu. Druhou pozici obsazuje zpracovatelský průmysl, a to s podílem 33 %. Následují výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, soukromý nákup a prodej nemovitostí. Pouze jednaprocentní podíl mají zemědělství, lesnictví a rybnářství, stavebnictví a také těžba a dobývání. Tuto skutečnost lze vysvětlit tím, že v posledních letech do České republiky plyne více investic do technologických center a sdílených služeb.

Graf 14: Teritoriální struktura PZI v roce 2014, %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016)

Z teritoriálního hlediska je dlouhodobě nejvýznamnějším investorem Nizozemí, odkud pocházelo 24 % celkového objemu přímých zahraničních investic. Druhou pozici obsazuje Rakousko s podílem 13 %, následované Německem a Lucemburskem, každé s podílem 12 %. Většina investorů stále pochází ze zemí Evropské unie. Z mimoevropských zemí jsou nejvýznamnějším investorem Spojené státy americké.

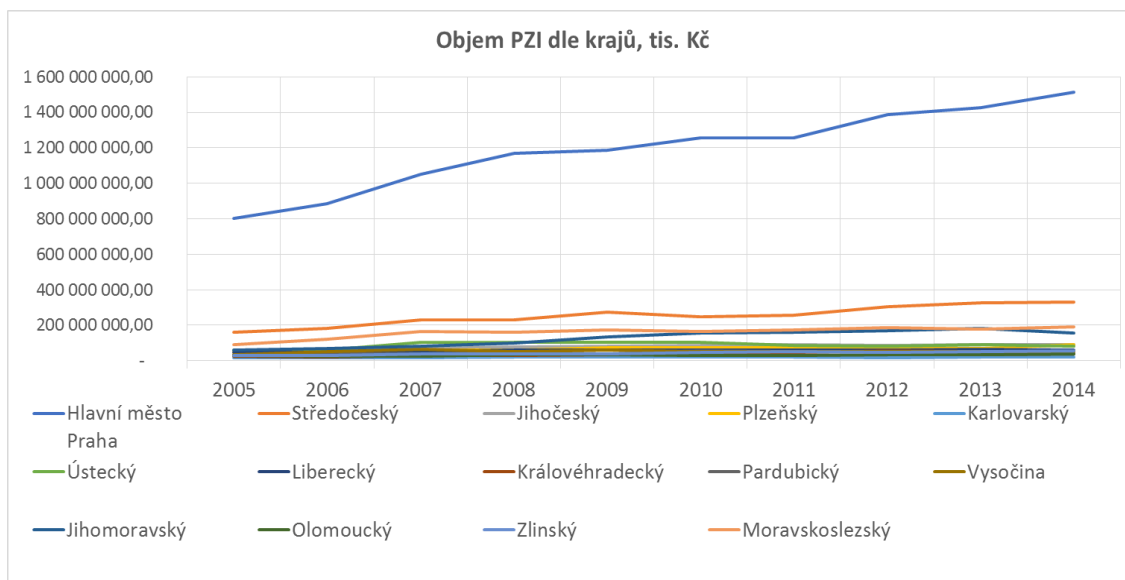
Dlouhá léta byla Česká republika vnímána investory především jako země s relativně levnou, přitom kvalifikovanou pracovní silou. Dostupná, levná a kvalitní pracovní síla, příznivé podmínky a poměrně stabilní politická situace motivovaly investory k provádění dlouhodobých investičních projektů v průmyslových zónách. S hospodářskou krizí v roce 2008 přišlo období zvýšeného rizika a nejistoty – ačkoliv k poklesu přílivu zahraničních investic do České republiky nedošlo, změnil se jejich charakter. Zájem investorů už byl zaměřen především na již existující budovy, nikoliv pozemky k výstavbě. Zkrátil se i časový horizont výrobních plánů, což se nemohlo nepromítnout do jejich vztahů k nemovitosti. Podle dat agentury CzechInvest došlo ke zlepšení až v roce 2014. Opět se zvýšila poptávka po pozemcích k výstavbě hal a výrazně poklesla poptávka po nájmu nemovitostí. Zároveň byl obnoven Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury, jenž dovoluje vybudování dotovaných průmyslových zón. Předpokládá se, že zavedení tohoto programu dovládne zvýšit atraktivitu regionu pro přímé zahraniční investice a celkově zlepšit regionální podnikatelské prostředí (CzechInvest, 2017).

3.3 Regionální rozložení PZI na území ČR

Přímé zahraniční investice jsou jednou z determinant ekonomického rozvoje regionu, však jejich toky v jednotlivých krajích nejsou jednotné. Ve sledované době, a to od roku 2005 do roku 2014, docházelo k výrazným rozdílům mezi jednotlivými regiony. Ovšem na příliv přímých zahraničních investic má vliv velké množství faktory, jež již byly zmíněny v části o lokalizačních faktorech. Většina autorů se však shoduje na významnosti infrastruktury a pracovní síly. Samozřejmě ale důležitou roli hrají i dodavatelsko-odběratelské vztahy a velikost trhu. Nelze odmítat také celkovou specializaci jednotlivých regionů – Jihomoravský a Moravskoslezský jsou známé svým rozvinutým průmyslem, Karlovarský je zaměřen spíše na oblast služeb a cestovní ruch. Velmi důležitý je přístup regionu k rozvoji, výzkumu a vývoji. Samozřejmě nejvíce zahraničního kapitálu plyne do regionů, jež mají dlouholetou tradici při naplňování

a dosahování svých strategických cílů a vizí, systematického přístupu k rozvoji regionu a vstřícnosti k potenciálním investorům. Analýza ale ukazuje, že dlouhodobě pozitivní tendenci vykazují všechny kraje.

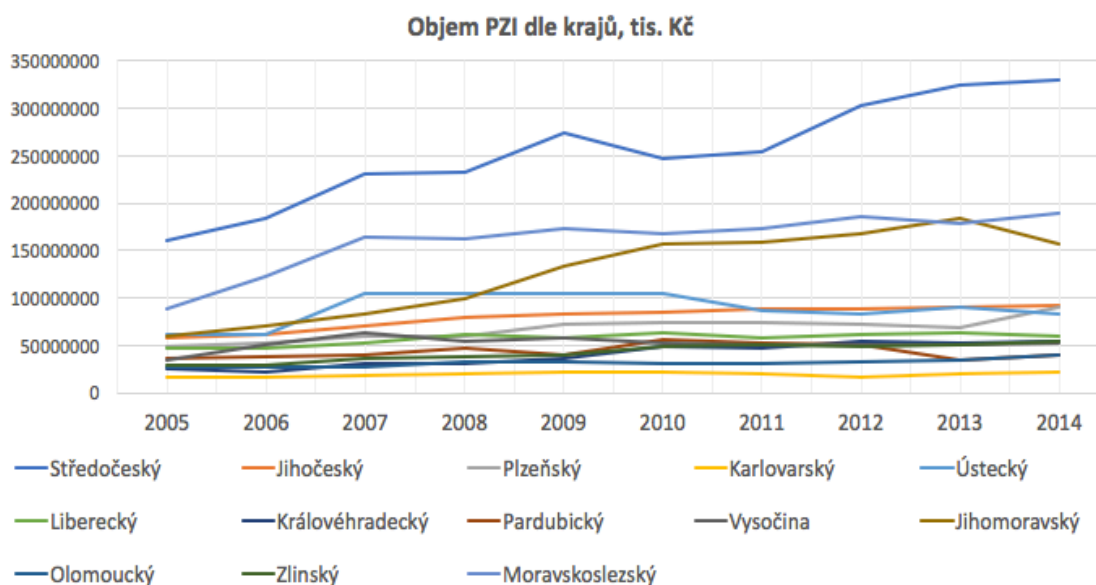
Graf 15: Objem PZI dle krajů v časové řadě 2005–2014, tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016)

Následující graf 16 zobrazuje objemy přímých zahraničních investic v jednotlivých krajích s výjimkou hlavního města Prahy, jelikož Praha dosahuje nejvyšších hodnot a situace v ostatních krajích je více či méně vyrovnaná. Grafické porovnání dovoluje konstatovat, že za ponechání razantně vyšších pražských hodnot dosahuje nejvyšších objemů přímých zahraničních investic Středočeský kraj, následovaný Moravskoslezským a Jihomoravským. Nejnížší hodnoty vykazuje Karlovarský kraj.

Graf 16: Objem PZI dle krajů s výjimkou hl. m. Prahy v časové řadě 2005–2014, tis. Kč

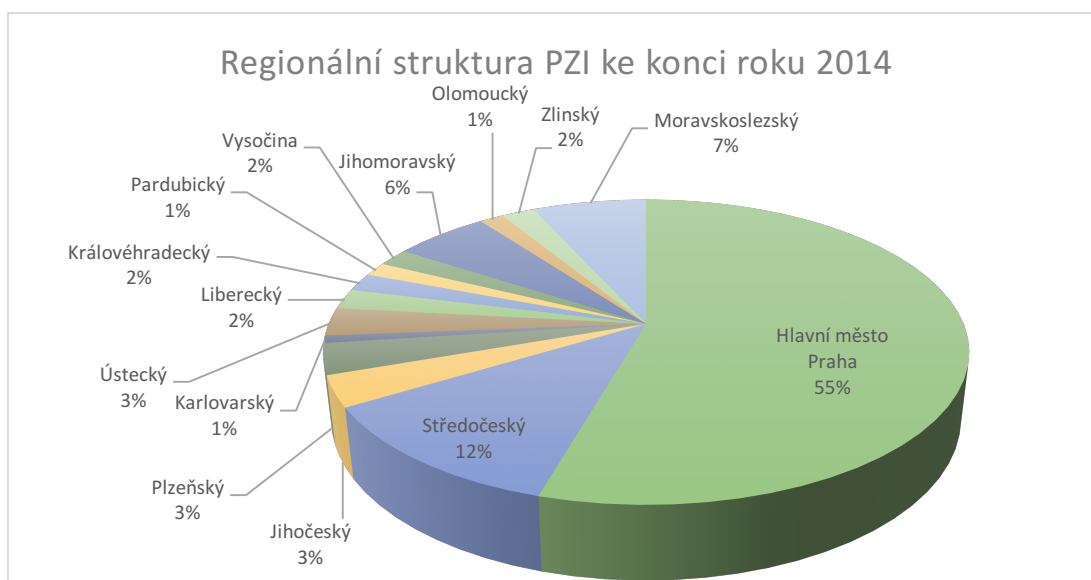
Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016)

Samozřejmě některé kraje, například hlavní město Praha, Jihočeský a Moravskoslezský kraj vykazují tendenci stabilního dynamického růstu. V jiných krajích došlo ke zpomalení či dokonce k mírnému poklesu objemů přímých zahraničních investic. Ke kolísání docházelo například v Olomouckém, Pardubickém, Libereckém, Ústeckém, Moravskoslezském kraji, a také na Vysočině. Tyto výkyvy lze vysvětlit různě. Pochopitelně významný vliv měla světová ekonomická krize – většina výkyvů se projevila právě v období 2008–2010. Ale jednou z příčin může být i rozvoj nových technologií. Může to znít divně, ale jedná se v daném kontextu o jednoznačně pozitivní jev, ačkoliv došlo k faktickému snížení hodnot. Vysvětlení spočívá v tom, že moderní technologie a inovace dovolují zvýšit výrobní efektivnost a produktivitu práce, proto dochází k výraznému poklesu investičních nákladů, aniž by došlo ke snížení počtu investičních akcí či projektů. Dokonce se často jedná o větší počet investičních projektů, které přinášejí větší počet nových pracovních míst, ale nesou mnohem menší náklady pro investora. Lze totiž říci, že pokles objemu přímých zahraničních investic v regionu znamená snížení atraktivity či zhoršení investičního prostředí, může to znamenat i přesný opak, a to především zvýšení produktivity práce a výrobní efektivnosti. K tomuto jevu docházelo hlavně v posledních sledovaných letech, především v roce 2014. Typickým příkladem snížení investičních nákladů v důsledku zavedení inovací a nových technologií je Jihomoravský kraj, kde v roce 2014 došlo

ke snížení přímých zahraničních investic o téměř 27 mld. Kč, aniž by bylo zaznamenáno snížení investiční aktivity (CzechInvest, 2017).

Nejvíce investic vždy směřovalo do hlavního města Prahy, jejíž podíl ke konci roku 2014 dosáhl 54,5 % z celkového objemu přímých zahraničních investic v České republice. Lze to vysvětlit jak vysokou atraktivitou regionu pro potenciální investory, tak tím, že právě v Praze sídlí řada společností se zahraniční účastí, jež působí i v dalších regionech. Po Praze následuje Středočeský kraj, jehož podíl na celkových přímých zahraničních investicích činí téměř 12 %. Nejnižší hodnoty vykazuje Karlovarský kraj s podílem pouze 0,8 %. Podíl Jihočeského kraje stavem ke konci roku 2014 tvoří 3,3 %, mezi kraji tak obsazuje 6. místo.

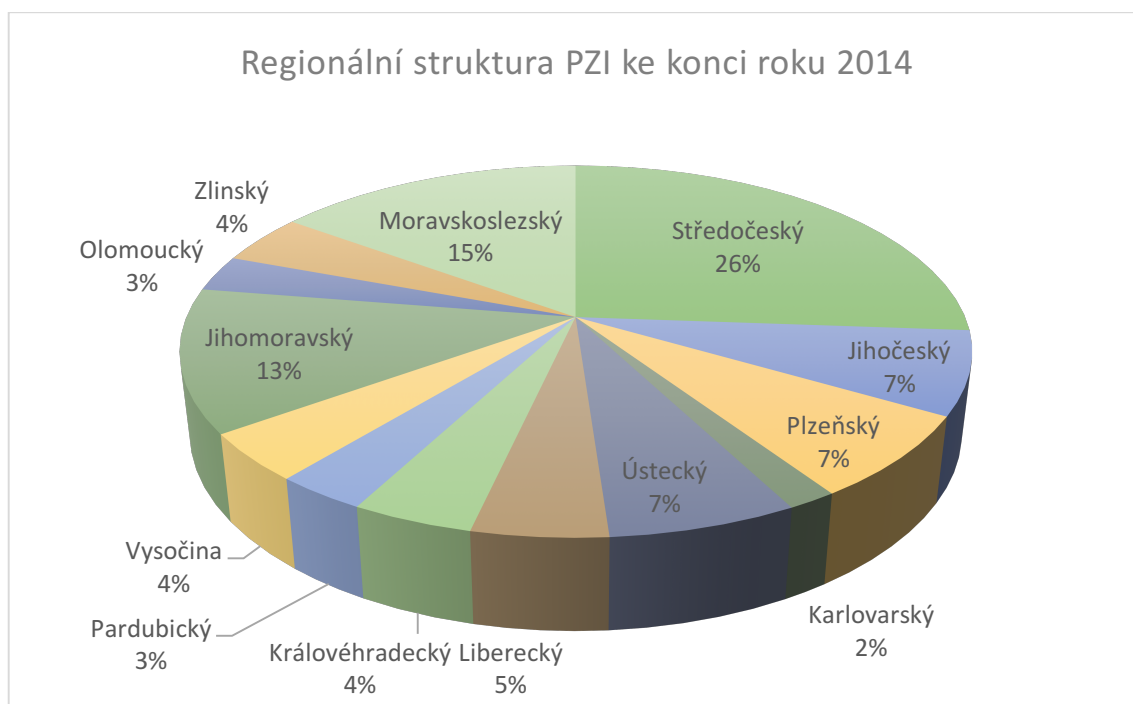
Graf 17: Regionální struktura PZI ke konci roku 2014, %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016)

Graf 18 zobrazuje regionální strukturu přímých zahraničních investic s výjimkou hlavního města Prahy. Je patrné, že nejvíce investic směřuje do Středočeského a Moravskoslezského kraje.

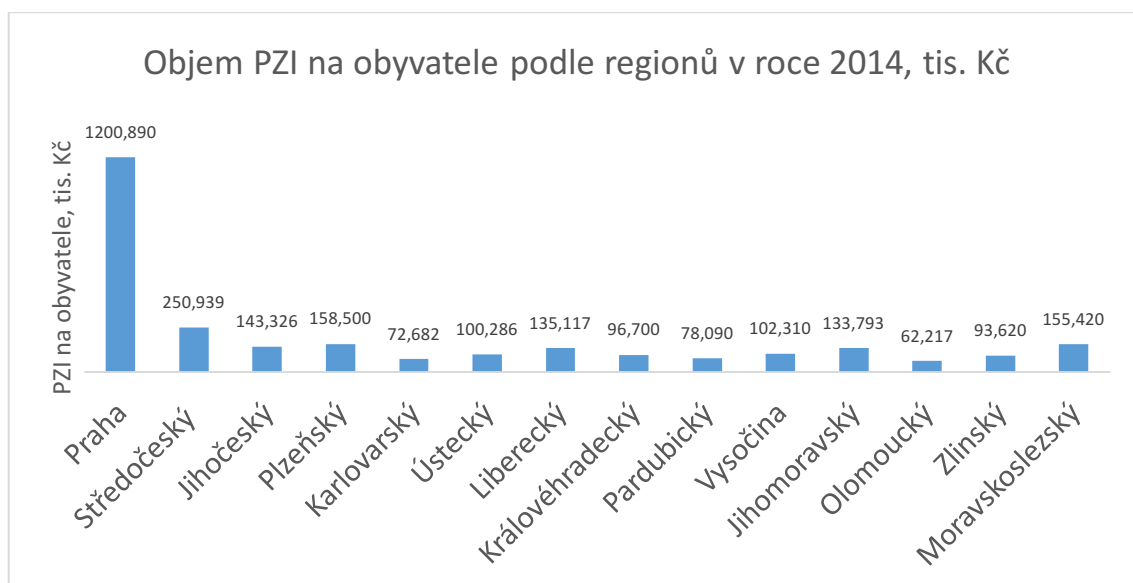
Graf 18: Regionální struktura PZI s výjimkou hl. m. Prahy ke konci roku 2014, %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016)

Jak již bylo zmíněno, pro objektivnější přístup je nezbytné vycházet z hodnoty objemu přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele. Z grafu 16 ale je patrné, že i v tomto případě rozdíl mezi Prahou a dalšími kraji je stále razantní. Další nejvyšší hodnoty vykazují kraje Středočeský, Moravskoslezský, Plzeňský a Jihočeský, nejnižší - Pardubický, Karlovarský a Olomoucký kraj. Přitom na jednoho obyvatele Prahy je investováno skoro dvacetkrát více než na jednoho obyvatele Olomouckého kraje. Zajímavé je, že ačkoliv v absolutní hodnotě nejnižší objem přímých zahraničních investic patří Karlovarskému kraji, nejnižší přepočtené hodnoty, a to objemu přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele, dosahuje Olomoucký kraj.

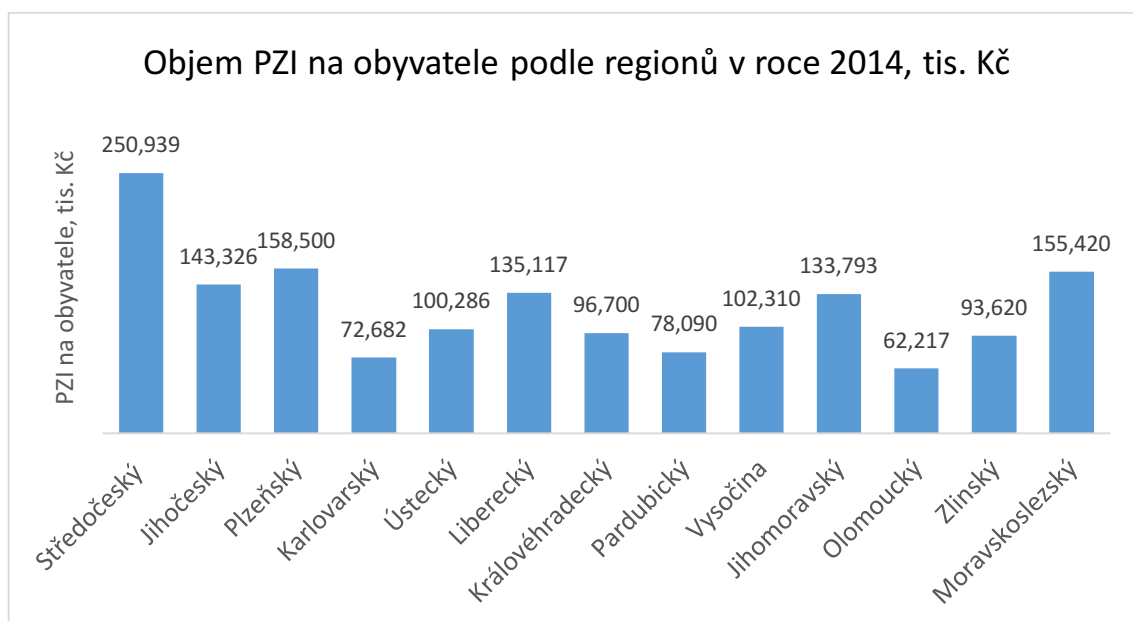
Graf 19: Objem PZI na obyvatele podle regionů v roce 2014, tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016) a ČSÚ (2017)

Pro lepší grafické porovnání byl zkonstruován následující graf 20, jenž znázorňuje objemy přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele v krajích s výjimkou hlavního města Prahy. Je patrné, že v těchto krajích je situace je mnohem vyrovnanější.

Graf 20: Objem PZI na obyvatele podle regionů s výjimkou hl. m. Prahy v roce 2014, tis. Kč

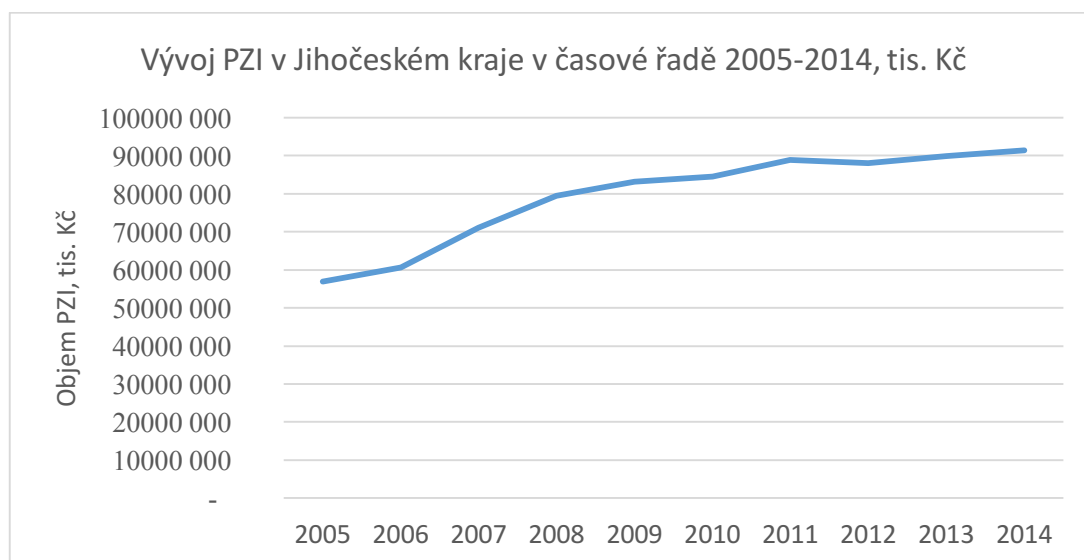
Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016) a ČSÚ (2017)

Na základě provedené analýzy lze stanovit, že jednotlivé kraje jsou z hlediska přímých zahraničních investic velmi diferencované. Dochází k výrazným regionálním rozdílům, obzvláště mezi hodnotami hlavního města Prahy a zbytkem České republiky. Je totiž nezbytné zmínit, že přímé zahraniční investice nejsou nástrojem dosažení konvergence, naopak mohou přispívat k prohloubení regionálních disparit.

3.4 Analýza vlivu PZI na rozvoj Jihočeského kraje

Situace v Jihočeském kraji je stabilní, s dlouholetou růstovou tendencí. Pouze v roce 2012 došlo k mírnému odlivu přímých zahraničních investic z Jihočeského kraje, v ostatních letech v rámci sledovaného období byl zaznamenán přírůstek oproti roku předchozímu. Stavem ke konci roku 2014 Jihočeský kraj přilákal 91 342 mil. Kč.

Graf 21: Vývoj PZI v Jihočeském kraji v časové řadě 2005–2014, tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016)

Samozřejmě v kontextu vývoje přímých zahraničních investic lokalizovaných v Jihočeském kraji je třeba zmínit nejvýznamnější podniky s účastí zahraničního kapitálu.

Dlouhodobě je největší strojírenskou firmou v Jihočeském kraji společnost Robert Bosch GmbH, která se zabývá výrobou dopravních prostředků. Společnost sídlí v Českých Budějovicích. Jedná se o podnik se zahraniční účastí, jenž za čas své existence několikrát rozšiřoval výrobu pomocí dalších investic a tím přispíval k tvorbě dalších pracovních míst. V roce 2016 byly společností podané dva další investiční záměry. Jeden z nich je zaměřen na rozšíření výroby, jedná se o investici ve výši

1293,89 mil. Kč a předpokládá vytvoření 505 pracovních míst. Druhý investiční záměr se týká výstavby technického centra, a to ve výši 903,91 mil. Kč. Tato investice by měla přinést vytvoření 120 nových pracovních míst.

Dalším významným podnikem s účastí zahraničního kapitálu je VISCOFAN CZ s. r. o., jenž se zabývá gumárenským a plastikářským průmyslem. Firma se nachází v Českých Budějovicích. V roce 2000 byla provedena investiční akce ve výši 385 mil. Kč. V roce 2013 byla realizována další investice o objemu 438,5 mil. Kč, jejíž pomocí bylo vytvořeno 10 nových pracovních míst.

V Českém Krumlově se nachází společnost Schwan Cosmetics ČR s. r. o. – podnik s účastí německého kapitálu, jenž se zabývá chemickým a farmaceutickým průmyslem. V rámci daného podniku se konalo několik investičních akcí, poslední z nich byla v roce 2013, jednalo se o rozšíření výroby. Výše investice činila 161,6 mil. Kč a umožnila vytvořit 40 nových pracovních míst.

Dalším významným podnikem se zahraniční účastí je ROHDE & SCHWARZ v Prachaticích, kam směřovaly větší investice v roce 2011. Podnik se zabývá výrobou elektroniky a elektrotechniky. V roce 2011 bylo investováno 200 mil. Kč a výsledkem bylo vytvoření 150 nových pracovních míst. Další významná investice se konala v roce 2015, a to ve výši 334,23 mil. Kč, v jejímž důsledku došlo k vytvoření 60 nových pracovních míst.

V roce 2013 investice ve výši 274 mil. Kč směřovala také do Písku, do společnosti AMTEK PRECISION ENGINEERING CZECH REPUBLIC s. r. o., která vyrábí dopravní prostředky. Investovaný kapitál pocházel ze Singapurů a v důsledku této investiční akce bylo vytvořeno 15 pracovních míst.

V roce 2016 agentura CzechInvest dojednala řadu významných investičních projektů, přičemž 2 ze 3 největších investic budou směřovat do Jihočeského kraje. V první řadě se jedná o expanzi čínské firmy Yanfeng Czechia Automotive Interior Systems, která plánuje spouštění nového provozu na výrobu automobilových interiérůvých dílů v Táboře. Plánuje se větší investice ve výši 1,85 mld. Kč s vytvořením 588 nových pracovních míst. Další významnou plánovanou investicí je rozšíření výroby společnosti Engel strojírenská spol. s. r. o., která se zabývá výrobou dílů pro strojní zařízení. Investice ve výši 1,17 mld. Kč bude směřovat z Rakouska do jihočeské Kaplice. Její realizace umožní vytvořit 260 nových pracovních míst.

Podle ministra průmyslu a obchodu Jana Mládka je Česká republika momentálně pro zahraniční investory atraktivní destinací díky dobrým podmínkám a stabilnímu prostředí, zejména pokud se jedná o investice do výzkumu a vývoje, technologických center a sdílených služeb. Zároveň odborníci z agentury CzechInvest konstatují, že v současné době jsou investiční pobídky pro investory pouze jedním z motivujících faktorů. Mnohem důležitější se ale stává dostupná a kvalitní pracovní síla, kvalitní dodavatelé a připravené lokality, přičemž právě rozměr a připravenost lokalit je slabší stránkou České republiky stejně jako dlouhé schvalovací procesy, jež čekají potenciálního investora (CzechInvest, 2014).

Hospodářská komora Jihočeského kraje zdůrazňuje, že jedním z nejdůležitějších faktorů, jež mohou nepříznivě ovlivnit konkurenceschopnost regionu, je nedostatek technicky zaměřených zaměstnanců. Samozřejmě to nemůže neovlivnit rozvoj průmyslu v jižních Čechách (Halabicová, 2013).

Podle nejnovějších aktualit agentury CzechInvest se plánují změny v systému investičních pobídek. Podle názoru ministra průmyslu a obchodu Jana Mládka je česká ekonomika současně ve výborné kondici a je třeba ji udržovat a rozvíjet. *„Hnacím motorem ekonomického růstu jsou investice a právě nyní je nejvyšší čas zamyslet se nad systémem jejich podpory. Abychom udrželi tempo růstu a nezaostávali do budoucna za nejvyspělejšími západními státy, měli bychom se spíše než na zvyšování objemu výroby zaměřit na zvyšování podílu přidané hodnoty v produkci,“* uvedl ministr. Plánuje se zvýšení finanční podpory investic s vysokou přidanou hodnotou, především technologických center a center strategických služeb, jež by měly získávat podporu na vytvoření nových pracovních míst a školení, a to na území celé České republiky (zatím se tato podpora poskytuje jenom v postižených regionech). Co se týká výroby, mělo by se zaměřit na projekty s vyšším podílem výdajů na výzkum, vývoj a vzdělávání. Zavedení těchto změn by mělo mít za následek růst mezd a životní úrovně obyvatelstva (CzechInvest, 2017).

Řada autorů (Wokoun a kol., 2010; Damborský & Říhová, 2008) ale zdůrazňuje, že existuje hrozba odlivu přímých zahraničních investic, a to směrem na východ. Důvodem podobného investičního rozhodnutí mohou být nižší náklady na pracovní sílu.

Následující část je zaměřena na posouzení vlivu přímých zahraničních investic na vybrané ukazatele konkurenceschopnosti regionu.

Korelační analýza má za cíl prokázat, anebo zamítnout existenci souvislostí mezi objemem přímých zahraničních investic a hrubým domácím produktem a nezaměstnaností.

V rámci analýzy budou použity následující proměnné:

- 1) Objem přímých zahraničních investic ke konci sledovaného roku na jednoho obyvatele, v rámci korelačních testů „PZI“, tis. Kč.
- 2) Obecná míra nezaměstnanosti, v rámci korelačních testů „Nezaměstn.“, %.
- 3) Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele, v rámci korelačních testů „HDP“, tis. Kč.

Před zvolením určitého druhu korelační analýzy bylo provedeno testování normality, které prokázalo splnění podmínky normality pro všechny datové záznamy. Výsledky tohoto testování jsou uvedeny v tabulce 14.

Tabulka 14: Základní statistické charakteristiky – Jihočeský kraj

	PZI	Nezaměstnanost	HDP
Počet datových záznamů	10	10	10
Průměr	124,959	4,79	319,225
Standardní deviace	18,9855	1,0744	15,4303
Variační koeficient	15,1934 %	22,43 %	4,83368 %
Minimum	90,715	2,6	287,319
Maximum	143,326	5,9	344,516
Rozpětí	52,611	3,3	57,197
Standardizovaná šikmost	-1,28858	-1,62059	-0,790364
Standardizovaná špičatost	-0,253733	0,429456	1,00899

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

Jelikož podmínka normality byla splněna, byla zvolena analýza pomocí Pearsonova korelačního koeficientu. Výsledky analýzy jsou znázorněny pomocí tabulky, kde pro každý ze zvolených ukazatelů je uvedena hodnota Pearsonova korelačního koeficientu, počet datových záznamů (v daném případě se jedná o počet sledovaných let) a p-hodnota testu významnosti korelace. Poslední ukazatel naznačuje, zda se jedná

o statisticky významnou korelaci, či nikoliv, a souvisí s hladinou významnosti. Při testování byla stanovena standardní hladina významnosti 0,05, tj. 5 % nejistota.

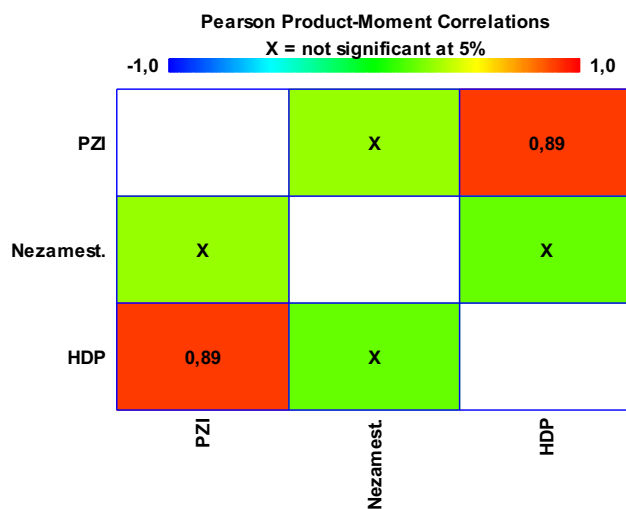
Tabulka 15: Výsledky korelačního testu – Jihočeský kraj

	PZI na obyvatele, tis. Kč	Obecná míra nezaměstnanosti, %.	HDP na obyvatele, tis. Kč
PZI na obyvatele, tis. Kč		0,2935	0,8856
		(10)	(10)
		0,4105	0,0007
Obecná míra nezaměstnanosti, %	0,2935		0,1961
	(10)		(10)
	0,4105		0,5871
HDP na obyvatele, tis. Kč	0,8856	0,1961	
	(10)	(10)	
	0,0007	0,5871	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

Z tabulky je patrné, že v případě nezaměstnanosti je p-hodnota vyšší než uvažovaná hladina významnosti, což znamená, že zjištěná korelace není statisticky významná. Zato byla prokázána statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a hrubým domácím produktem. Pearsonův korelační koeficient činí 0,8856, je to kladná vysoká hodnotu blíží se 1, což naznačuje silnou kladnou korelaci.

Graf 22: Výsledky korelačního testu – korelogram – Jihočeský kraj

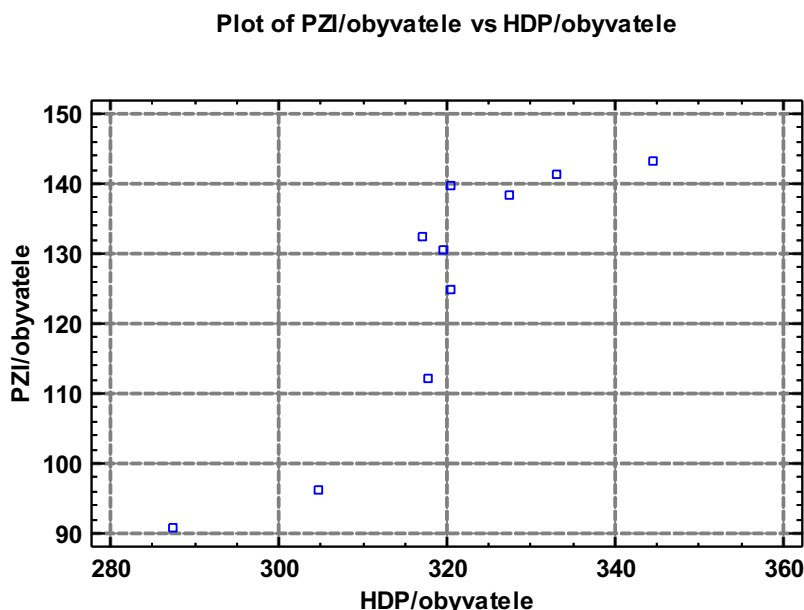

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

Korelogram graficky znázorňuje výsledky testu. Červená barva buňky naznačuje existenci velmi silné kladné korelace mezi regionálním HDP a objemem přímých zahraničních investic. Naopak buňky s křížky ukazují, že statisticky významná korelace mezi nezaměstnaností a objemem přímých zahraničních investic nebyla prokázána.

Statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a regionálním hrubým domácím produktem byla zobrazena pomocí bodového grafu.

Graf 23: Bodový graf – PZI / obyvatelé vs. HDP / obyvatelé – Jihočeský kraj

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

Z rozmístění teček na grafu je patrné, že s růstem objemu přímých zahraničních investic stoupá i regionální hrubý domácí produkt.

3.5 Souhrnné výsledky

Konečné výsledky korelační analýzy jsou znázorněny pomocí tabulky. Korelace mezi vybranými proměnnými a objemem přímých zahraničních investic jsou vypočítány zvlášť po jednotlivých letech. Pro každý z ukazatelů je uveden Spearmanův korelační koeficient (r) a vypočtená hodnota testu významnosti korelačního koeficientu (p). Samotný Spearmanův koeficient naznačuje, o jakou korelaci se jedná: buď kladnou, anebo zápornou. Hodnota testu významnosti korelačního koeficientu určuje, zda se jedná o statisticky významnou korelaci, či nikoliv. Jak již bylo zmíněno, mezi objemem přímých zahraničních investic a vyšší průměrné hrubé měsíční mzdy byla prokázána statisticky významná korelace ve všech sledovaných letech. Totiž vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Zároveň je nezbytné zmínit, že Spearmanův korelační koeficient nabývá poměrně vysokých hodnot, a to od 0,6 do 0,9, proto se jedná o docela silnou souvislost. Ve všech letech p-

hodnoty testů statistické významnosti jsou nižší než stanovená hladina významnosti, takže ve všech sledovaných letech je korelace statisticky významná.

Tabulka 16: Souhrnné výsledky Spearmanovy korelační analýzy

Rok	mzda_prům.		nezaměstnanost		vzdělání	
	r	p	r	p	r	p
2005	0.6352	0.0220	-0.4286	0.1223	0.0022	0.9937
2006	0.6088	0.0282	-0.4901	0.0772	0.1385	0.6176
2007	0.7833	0.0047	-0.2264	0.4144	0.1736	0.5313
2008	0.5912	0.0330	-0.4141	0.1354	0.1033	0.7096
2009	0.7319	0.0083	-0.3890	0.1607	0.2044	0.4611
2010	0.8154	0.0033	-0.5413	0.0510	0.4022	0.1470
2011	0.8066	0.0036	-0.4818	0.0823	0.3670	0.1857
2012	0.8769	0.0016	-0.3344	0.2279	0.4637	0.0945
2013	0.9033	0.0011	-0.5459	0.0491	0.5516	0.0467
2014	0.8330	0.0027	-0.6344	0.0222	0.3626	0.1910

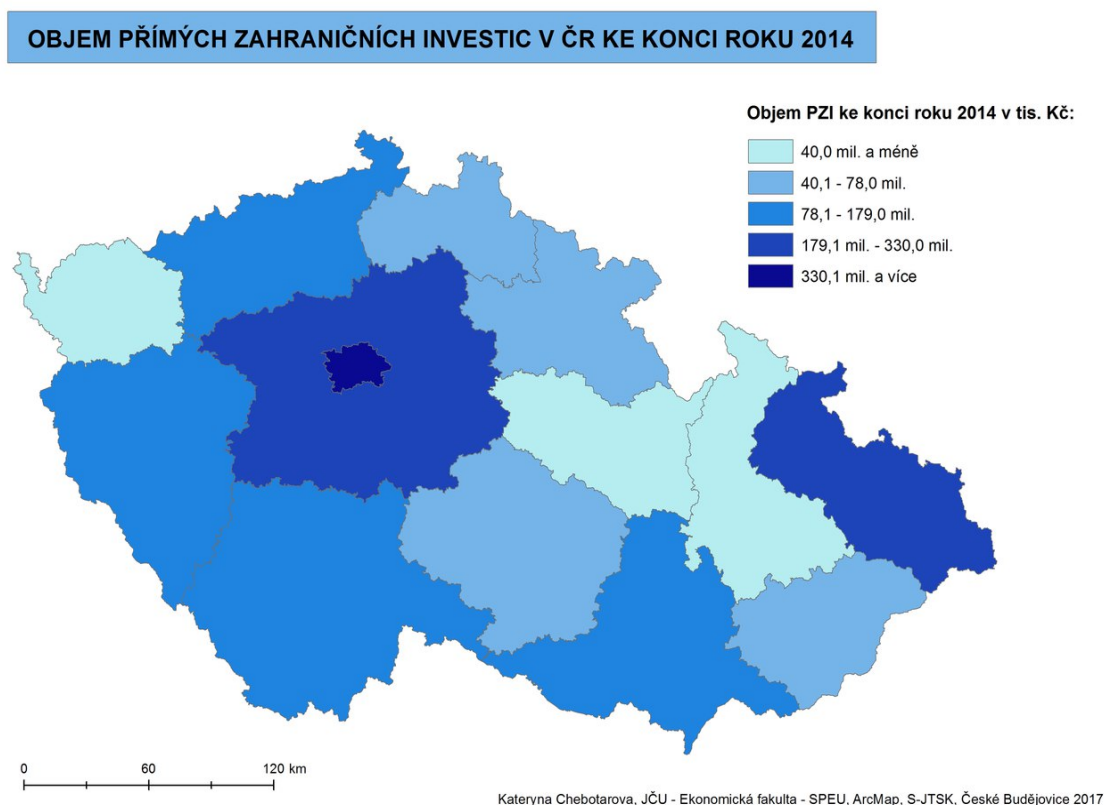
Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2007-2016) a ČSÚ (2017)

V případě nezaměstnanosti nabývá Spearmanův korelační koeficient záporných hodnot, což naznačuje zápornou korelaci. Ale statisticky významná korelace byla prokázána pouze v letech 2013 a 2014. Korelační koeficient nabývá hodnot -0,5459 a -0,6344, jedná se o středně vysokou souvislost. Statisticky významná kladná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a vzděláním byla zjištěna pouze v roce 2013. V tomto roce Spearmanův korelační koeficient dokonce nabývá hodnoty 0,5516, takže se jedná o středně velkou korelaci. Nicméně v ostatních letech korelační koeficient nabývá nízkých hodnot, p-hodnoty jsou naopak vysoké, lze tedy konstatovat, že pokud souvislost mezi proměnnými existuje, je velmi slabá.

Regionální rozložení přímých zahraničních investic na území České republiky není rovnoměrné. Více než polovina celkového objemu přímých zahraničních investic směřovala do Prahy, nicméně Karlovarský kraj nepřilákal ani 1 %. Ve většině krajů bylo lokalizováno 1 až 3 % celkového objemu přímých zahraničních investic. Je ale nezbytné zmínit, že tyto hodnoty mohou být v určité míře podhodnoceny kvůli metodice vykazování podle sídla společnosti. Jelikož řada společností sídlí v Praze, ale rozmísťuje své aktivity v jiných regionech České republiky, může docházet k mírnému

zkreslení skutečné situace, jak již bylo zmíněno v metodice. Grafické znázornění regionálního rozložení přímých zahraničních investic na území České republiky je uvedeno na obrázku.

Obrázek 2: Objem přímých zahraničních investic v ČR ke konci roku 2014, tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČNB (2016)

Z hlediska objemu přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele dosahuje nejvyšších hodnot zřetelně Praha, následuje ji Středočeský kraj. Poměrně vysokých hodnot ale dosahují také Moravskoslezský, Jihomoravský, Plzeňský a Jihočeský kraj. Všechny kraje v období 2005–2014 vykazují růstovou tendenci, ale jejich tempo růstu se výrazně liší. Nejdynamičtější růst je patrný u hlavního města Prahy. Ke zpomalení či dokonce odlivu přímých zahraničních investic docházelo v Olomouckém, Libereckém, Pardubickém, Ústeckém kraji. Poměrně stabilní je situace v Jihočeském kraji, kdy k menšímu poklesu došlo pouze v roce 2012. Takové rozdíly a výkyvy lze vysvětlovat různě. Nepopíratelný je ale vliv hospodářské krize, kdy se kvůli nepříznivé a nestabilní ekonomické situaci změnil charakter přímých zahraničních investic, hlavně v návaznosti na investice do nemovitosti. Příčinou formálního poklesu v postkrizovém období může být rozvoj nových technologií. Ačkoliv nastal faktický

pokles hodnot, stoupala produktivita práce a s ní i výrobní efektivnost, díky čemuž docházelo ke snížení investičních nákladů. Tento jev se projevil hlavně v roce 2014 a nejvýraznějším jeho příkladem je Jihomoravský kraj. Na základě analýzy vývoje přímých zahraničních investic ve stanoveném časovém horizontu lze konstatovat, že regiony České republiky v kontextu investic jsou velmi diferencované.

Odlišnosti v jejich vývoji lze vysvětlovat pomocí široké řady faktorů, kam určitě patří rozvinutost infrastruktury, dodavatelsko-odběratelské vztahy, dostupnost, kvalita a cena pracovní síly, přístup k inovacím apod.

Analýza vlivů přímých zahraničních investic na konkurenceschopnost Jihočeského kraje ukázala, že objem přímých zahraničních investic a výše regionálního HDP jsou mezi sebou propojeny. Naopak korelace mezi investicemi a nezaměstnaností nebyla prokázána. Lze totiž předpokládat, že PZI výrazně ovlivňují velikost HDP Jihočeského kraje. S růstem objemu investic roste i regionální HDP, tím pádem i výkonnost ekonomiky. Ale jelikož existence korelace mezi PZI a nezaměstnaností byla zamítnuta, nemusí docházet k růstu podílu zaměstnaných osob. Vzhledem k tomu, že investice přispívají k vytvoření nových pracovních míst, a tudíž by měly zvyšovat zaměstnanost, jedná se o docela zajímavé zjištění.

3.6 Posouzení hypotéz

V návaznosti na získané výsledky statistické analýzy budou buď potvrzeny, anebo vyvráceny pracovní hypotézy, a to:

1) Existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou.

Výsledky korelačních testů naznačují, že existuje statisticky významná kladná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a průměrnou hrubou měsíční mzdou. Hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu (0,60-0,90) naznačují existenci silné souvislosti. Tato pracovní hypotéza byla **potvrzena**.

2) *Existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic a mírou nezaměstnanosti.*

Záporné hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu, jež byly zjištěny v každém roce, naznačují zápornou korelaci mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností, tj. vyšší objem PZI je spojen s nižší mírou nezaměstnanosti. Ale jelikož statisticky významná korelace byla prokázána pouze v letech 2013 a 2014 (korelační koeficient činil -0,55 a -0,63), danou hypotézu nelze potvrdit. Hypotéza byla **zamítnuta**.

3) *Existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic plynoucích do regionu a úrovní vzdělání.*

V případě vzdělání Spearmanův korelační koeficient nabýval kladných hodnot, nicméně statisticky významná korelace byla prokázána pouze v roce 2013 (korelační koeficient činil 0,55). Stanovenou hypotézu nelze potvrdit. Tato hypotéza byla **zamítnuta**.

4) *V rámci Jihočeského kraje existuje korelační závislost mezi objemem přímých zahraničních investic a vybranými ukazateli konkurenceschopnosti regionu, a to:*

a) *HDP.*

Byla prokázána statisticky významná kladná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a výší regionálního HDP. Tato část hypotézy byla **potvrzena**.

b) *nezaměstnaností.*

V případě nezaměstnanosti Pearsonův korelační koeficient nabýval záporných hodnot, nicméně statisticky významná korelace prokázána nebyla. Tato část hypotézy byla **zamítnuta**.

Závěr

Hlavním cílem této práce na téma „Atraktivita České republiky pro přímé zahraniční investice v předkrizovém a postkrizovém období: regionální diferenciaci a posouzení vlivů na rozvoj Jihočeského kraje“ bylo zhodnocení přílivu přímých zahraničních investic do České republiky, zhodnocení jejich teritoriální a odvětvové struktury, analýza regionálního rozložení přímých zahraničních investic na území České republiky a posouzení jejich vlivů na rozvoj Jihočeského kraje. Pro dosažení tohoto cíle bylo zapotřebí nejprve prostudovat teoretická východiska, odbornou literaturu a vědecké články zabývající se tématy přímých zahraničních investic, konkurenceschopností, problematikou investičních pobídek a také i prozkoumat internetové zdroje.

Na teoretickou část navazovala část analytická, v jejímž rámci byl nejprve proveden sběr dat týkajících se přímých zahraničních investic, obyvatelstva, ukazatelů trhu práce a vzdělání, a to jak z národního, tak z regionálního hlediska v časovém horizontu 10 let. Následující analýza byla rozdělena do čtyř částí, a to na analýzu ukazatelů trhu práce jako významných faktorů investiční atraktivity regionu, analýzu vývoje přímých zahraničních investic v České republice v předkrizovém a postkrizovém období, analýzu regionálního rozložení přímých zahraničních investic na území České republiky a nakonec i analýzu vlivu PZI rozvoj Jihočeského kraje.

Pro statistickou analýzu byl zvolen program Statgraphics Centurion XVII, jeho zkušební verze. Dále bylo provedeno testování normality shromážděných dat a zvolen vhodný druh statistické analýzy.

V případě analýzy vybraných ukazatelů trhu práce jako determinant investiční atraktivity České republiky byla zvolena korelační analýza s využitím Spearmanova koeficientu, jelikož data nespĺnila předpoklad normality. Tato korelační analýza by měla buď potvrdit, anebo vyvrátit hypotézu o existenci korelační závislosti mezi objemem přímých zahraničních investic a vybranými ukazateli trhu práce. Bylo provedeno 10 korelačních testů, pro každý rok zvlášť. V případě průměrné hrubé měsíční mzdy Spearmanův korelační koeficient nabýval hodnoty od 0,6 do 0,9. Jednalo se o poměrně vysoké kladné hodnoty, jež se blížily 1, proto bylo konstatováno, že se jedná o silnou kladnou korelaci, kdy větší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou. Výsledné p-hodnoty testu významnosti korelačního koeficientu se nacházely pod hladinou významnosti, bylo totiž

prokázáno, že se jedná o statisticky významnou korelaci. Byla potvrzena hypotéza o existenci korelační závislosti mezi objemem přímých zahraničních investic a výší průměrné hrubé měsíční mzdy. V případě nezaměstnanosti byla statisticky významná záporná korelace prokázána pouze v letech 2013 a 2014. Hypotéza o existenci korelační závislosti mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností byla zamítnuta. Co se týká vzdělání, statisticky významná kladná korelace mezi daným ukazatelem a objemem přímých zahraničních investic byla zjištěna pouze v roce 2013, proto byla hypotéza o existenci korelační závislosti mezi objemem přímých zahraničních investic a vzděláním zamítnuta. Veškeré výpočty byly uvedeny pomocí tabulek a znázorněny pomocí korelogramů.

Druhá analýza se týkala vývoje přímých zahraničních investic v České republice za účelem pozorování případných změn způsobených světovou hospodářskou krizí. Výsledkem této analýzy ukázal, že ačkoliv k výrazným poklesům objemu přímých zahraničních investic v České republice během krize nedošlo, změnil se jejich charakter. Investice většinou směřovaly do již existujících budov, nikoliv pozemků k výstavbě, snížil se počet investic na zelené louce. V posledních letech došlo ke zlepšení, snížení rizika a nejistoty se promítlo i do toků PZI. Opět se zvýšila poptávka po pozemcích k výstavbě hal, nájem už hrál podřadnou úlohu. Byl obnoven Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury, který podporuje vybudování průmyslových zón, což by dle předpokladů mělo zvýšit investiční atraktivitu České republiky.

Třetí část analýzy byla zaměřena na prozkoumání regionálních rozdílů z hlediska přímých zahraničních investic. Hlavním závěrem této části se stalo zjištění výrazných odlišností toků PZI v jednotlivých krajích, byla totiž prokázána významná regionální diference. Největší objemy přímých zahraničních investic jsou akumulovány v Praze, naopak nejmenší v Karlovarském kraji. Přepočtení hodnot na obyvatele ale ukázalo, že nejnižší objem PZI na obyvatele vykazuje Olomoucký kraj.

Poslední část analýzy byla zaměřena na posouzení vlivu přímých zahraničních investic na vybrané ukazatele konkurenceschopnosti Jihočeského kraje, a to na míru nezaměstnanosti a výši hrubého domácího produktu. Testování normality shromážděných dat ukázalo, že veškerá data tento předpoklad splňují, proto byla zvolena korelační analýza s využitím Pearsonova korelačního koeficientu. Byla prokázána statisticky významná kladná korelace mezi objemem přímých zahraničních

investic a výši hrubého domácího produktu, tj. vyšší objem přímých zahraničních investic je spojen s vyšším HDP. Tato část čtvrté hypotézy byla potvrzena. Naopak nebyla zjištěna statisticky významná korelace mezi objemem přímých zahraničních investic a nezaměstnaností, proto tato část stanovené hypotézy byla zamítnuta.

Analýza pomocí metody Delphi, jež byla zmíněná v zadání diplomové práce, byla přenechána z důvodu organizační náročnosti a časové vytíženosti expertů. Předpoklady o budoucím vývoji přímých zahraničních investic byly generovány na základě názorů odborníků z Ministerstva průmyslu a obchodu a agentury CzechInvest.

Na závěr totiž lze konstatovat, že výsledky analýzy jsou plně dostačující, cíl dané diplomové práce byl splněn a stanovené hypotézy byly úspěšně zhodnoceny.

Summary

The main objective of work called “Attractiveness of the Czech republic for foreign direct investment during before crisis period and post crisis period: regional differentiation and evaluation of impacts on development of South Bohemian region” was evaluation of foreign direct investment inflow to the Czech republic, evaluation of their territorial and sectoral structure, analysis of regional distribution FDI on territory of the Czech republic and of their impacts on development of South Bohemian region. To achieve the objective of this work it was necessary to analyse theoretical ground, expert literature and scientific articles that dealing with the issue of foreign direct investment, competitiveness and investment incentives.

The theoretical part was followed by analytical part, where firstly were collected data related to FDI, population, labour market indicators and education. The following analysis was divided into four parts.

The first was an analysis of selected indicators of labour market as a definition of investment attractiveness of the Czech Republic. Correlation analysis had to prove or disprove hypothesis of existence of a correlation between FDI and selected indicators of labour market. Hypothesis of the existence of a correlation between the volume of FDI and the amount of average monthly gross wages was proved. Other two hypotheses about correlation between amount of FDI and unemployment rate and amount of FDI and education rate were disproved. All calculations were presented in tables and illustrated using correlograms.

The second analysis was related to the development of FDI in the Czech Republic in order to observe any changes caused by the global economic crisis. The result of this analysis shows that there were not significant declines in the amount of FDI flows into the Czech Republic during the crisis, however their form has changed.

The third part of the analysis was focused on the exploration of regional differences considering FDI. The main conclusion of this part was discovery of significant differences in FDI flows into each region, which showed a significant regional differentiation.

The last part of the analysis was focused on evaluating the impact of FDI on selected indicators of the competitiveness of South Bohemia, exactly – unemployment rate

and GDP per person. Analysis showed statistically significant positive correlation between amount of foreign direct investment and gross domestic product. The higher amount of foreign direct investment relates to higher GDP. This part of the fourth hypothesis was proved. On the contrary, statistically significant correlation between the amount of foreign direct investment and unemployment was found, so this part of hypothesis was rejected.

In conclusion can be noted, that the objective of this work was achieved and determined hypotheses were successfully evaluated.

Klíčová slova

- Přímé zahraniční investice.
- Konkurenceschopnost.
- Regiony.
- Investiční pobídky.

Key words

- Foreign direct investment.
- Competitiveness.
- Regions.
- Investment incentives.

Seznam použité literatury

Armstrong, H., Taylor, J. (2000). *Regional Economics and Policy*. Great Britain: Wiley-Blackwell.

Benáček, V. (2000). Přímé zahraniční investice v České ekonomice. *Politická ekonomie*. 2000 (1), s. 7–24.

Beneš, M. (2006, prosinec). *Konkurenceschopnost a konkurenční výhoda*. Brno: CVKS ESF MU. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/econ/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-05.pdf>

Blažek, J., Uhlíř, D. (2002). *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Praha: Karolinum.

Blomström, M., Kokko, A. (2003, únor). *The economics of foreign direct investment Incentives*. Cambridge: National Bureau of Economic Research. Dostupné z: <http://www.nber.org/papers/w9489.pdf>

Blomström, M., Kokko, A. (1997, březen). *How Foreign Investment Affects Host Countries*. Washington: The World Bank. Dostupné z: http://www-wds.worldbank.org/servlet/WDSContentServer/WDSP/IB/2000/02/24/000009265_3971110141252/Rendered/PDF/multi_page.pdf

Blomström, M., Kokko, A., Globerman, S. (1997, duben). *Regional Economic Integration and Foreign Direct Investment: The North American Experience*. Cambridge: National Bureau of Economic Research. Dostupné z: <http://www.nber.org/papers/w6019.pdf>

Blundell-Wignall, A., Roulet, C. (2017). *Foreign Direct Investment, corruption and the OECD Anti-Bribery Convention*. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/foreign-direct-investment-corruption-and-the-oecd-anti-bribery-convention_9cb3690c-en;jsessionid=1oc3ptr2craj5.x-oecd-live-02

Capello, R. (2007). *Regional Economics*. London: Routledge.

CzechInvest. (2007, 26. leden). *Výroční zpráva 2005*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vyrocní-zpráva-2005-14.pdf>

CzechInvest. (2008, 10. leden). *Výroční zpráva 2006*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vyrocní-zpráva-ci-2006-723.pdf>

CzechInvest. (2008, 22. srpen). *Výroční zpráva 2007*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vz-2007-1084.pdf>

CzechInvest. (2009, 22. září). *Výroční zpráva 2008*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/zlom-vyrocka-czechinvest2008-final-web-1695.pdf>

CzechInvest. (2010, 30. listopad). *Výroční zpráva 2009*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/czechin-vyrocka-2010-nahled-2317-cz.pdf>

CzechInvest. (2011, 15. září) *Výroční zpráva 2010*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/annual-report-2010-2773-cz.pdf>

CzechInvest. (2012, 24. červenec). *Výroční zpráva 2011*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vz2011-def-3391-cz.pdf>

CzechInvest. (2013, 26. září). *Výroční zpráva 2012*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/czech-invest-vz-2012-cz-05-3894-cz.pdf>

CzechInvest. (2014, 31. červenec). *Výroční zpráva 2013*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vyrocni-zprava-czechinvest-2013-4360.pdf>

CzechInvest. (2015, 3. září). *Výroční zpráva 2014*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/czechinvest-vz-2014-final-jednostranky-5080-cz.pdf>

CzechInvest. (2016, 20. červenec). *Výroční zpráva 2015*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/vz-cz-2015-final-5676-cz.pdf>

CzechInvest. (2017). *Investiční pobídky čekají změny*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-cekaji-zmeny>

CzechInvest. (2017). *Investoři v Česku rádi expandují, mají zde dobré podmínky*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/investori-v-cesku-radi-expanduji-maji-zde-dobre-podminky>

CzechInvest. (2017, 7. únor). *Region report*. Dostupné z: http://www.czechinvest.org/ext/region-report_2017-1/FLASH/index.html

CzechInvest. (2017). *Udělené investiční pobídky*. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-nove>

ČNB. (2007). *Přímé zahraniční investice 2005*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2005_CZ.pdf

ČNB. (2008, září). *Přímé zahraniční investice 2006*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf

ČNB. (2009, březen). *Přímé zahraniční investice 2007*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2007_CZ.pdf

ČNB. (2010, březen). *Přímé zahraniční investice 2008*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2008_CZ.pdf

ČNB. (2011). *Přímé zahraniční investice 2009*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2009_CZ.pdf

ČNB. (2012). *Přímé zahraniční investice 2010*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2010_CZ.pdf

ČNB. (2013). *Přímé zahraniční investice 2011*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2011_CZ.pdf

ČNB. (2014). *Přímé zahraniční investice 2012*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2012_CZ.pdf

ČNB. (2015). *Přímé zahraniční investice 2013*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2013_CZ.pdf

ČNB. (2016). *Přímé zahraniční investice 2014*. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2014_CZ.pdf

ČNB. (2017). *Statistika platební bilance*. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Portal>

ČSÚ. (2017). *Hrubý domácí produkt v regionech soudržnosti a krajích*. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=NUC05->

S1az4&z=T&f=TABULKA&skupId=706&katalog=30832&pvo=NUC05-S1az4&str=v117&c=v3~8__RP2014

ČSÚ. (2017). *Obecná míra nezaměstnanosti v regionech soudržnosti a krajích – roční průměr*. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM06&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&str=v95&c=v3~8__RP2015

ČSÚ. (2017). *Počet a věkové složení obyvatel k 31. 12. – vybrané území*. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=DEM02&sp=A&pvokc=&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~T_P~S~_null_null_&katalog=30845&z=T

ČSÚ. (2017). *Počet zaměstnanců a průměrné hrubé měsíční mzdy*. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=MZD01-A&sp=A&skupId=855&pvokc=&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~T_P~S~_null_null_&katalog=30852&z=T

ČSÚ. (2017). *Trh práce v ČR – časové řady – 1993-2015*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/101r-k-vek-a-vzdelani-populace--xrc84xlknq>

Damborský, M., Říhová, G. (2008). Přímé zahraniční investice v ČR. *Regionální studia*, 2, 22-28.

Damborský, M., Wokoun, R. (2010). *Lokalizační faktory malého a středního podnikání v podmínkách ekonomiky ČR*. E+M Ekonomie a Management, 13 (2), 32-43. Dostupné z: http://www.ekonomie-management.cz/download/1331826753_0941/03_damborsky.pdf

Danilov, I. P. (2007). *Konkurentosposobnost regionov Rossiji (teoretiočeskije osnovy i metodologija)*. Moskva: Kanon+ ROOI Reabilitacija.

Dunning, J. H. (1998). *Multinational Enterprises and the Global Economy*. California: Addison-Wesley.

Durčáková, J., Mandel, M. (2010). *Mezinárodní finance (4., aktualiz. a dopl. vyd.)*. Praha: Management Press.

European Commission. (1999, 28. červenec). *Sixth Periodic Report on the Social and Economic Situation of Regions in the European Union*. Brussels: Commission of the European Communities. Dostupné z: <http://aei.pitt.edu/5712/1/5712.pdf>

- European Commission. (2004). *European Competitiveness Report 2004. Enterprise and Industry Publications*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. Dostupné z: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2005/march/tradoc_122064.pdf
- EUROSTAT (2017). *Foreign Direct Investment*. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/economic-globalisation-indicators/indicators/foreign-direct-investments>
- EUROSTAT (2017). *Foreign Direct Investment*. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/global-value-chains/fdi>
- Fallon, G., Cook, M. (2010). Exploring the Regional Distribution of Inbound Foreign Direct Investment in the UK in Theory and Practice: Evidence from a Five-Region Study. *Regional Studies*, 44 (3), 337-353.
- Geršl, A., Rubene, I., Zumer, T. (2007, srpen). *Foreign direct investment and productivity spillovers: updated evidence from Central and Eastern Europe*. Praha: Czech National Bank. Dostupné z: http://www.cnb.cz/en/research/research_publications/cnb_wp/download/cnbwp_2007_08.pdf
- Görg, H., Greenaway, D. (2002). *Much Ado about Nothing? Do Domestic Firms Really Benefit from Foreign Investment?* London: CEPR.
- Halabicová, H. (2013, 18. listopad). *Firmy řeší nedostatek technicky zaměřených zaměstnanců*. Jihočeská hospodářská komora.
- Hotelling, H. (1929). Stability in Competition. *Economic Journal*, 39 (1), 41-57.
- Christaller, W. (1966). *Central Places in Southern Germany*. N. J.: Prentice Hall.
- IMD. (2017). *Frequently Asked Questions*. Dostupné z: <http://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/faqs.pdf>
- IMD. (2017). *Methodology and Principles of Analysis*. Dostupné z: <http://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/methodo/methodology-yearbook-presentation2.pdf>
- IMF. (2004). *Definition of foreign direct investment (FDI) terms*. Dostupné z: <https://www.imf.org/External/NP/sta/bop/pdf/diteg20.pdf>
- IMF. (2017). *Glossary of Foreign Direct Investment Terms*. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/np/sta/di/glossary.pdf>

- Kahoun, J. (2008). *Regionální ekonomická výkonnosti*. Dostupné z: https://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/bulletin/gf_bulletin0508.pdf
- Kavka, M. (2005). *Obecné informace o systému investičních pobídek v ČR*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/investicni-pobidky/obecne-informace-o-systemu-investicnich-pobidek-v-cr--879/>
- Kavka, M. (2005). Příliv přímých zahraničních investic do České republiky v letech 1990-2004. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument839.html>
- Kitson, M., Martin, R. L., Tyler, P. (2004). Regional competitiveness: An elusive yet key concept?. *Regional Studies*, 38(9), 991-999.
- Kotler, P. (2001). *Marketing management (10., rozš. vyd.)*. Praha: Grada Publishing.
- Krpec, O., Hodulák, V. (2013). Konkurenceschopnost národních ekonomik – kritická reflexe konceptu. *Politická ekonomie, Vysoká škola ekonomická v Praze*, 60 (6), 752-769.
- Krugman, P. (1994). Competitiveness: A dangerous obsession. *Foreign Affairs*, 73(2), 28-44.
- Lösch, A. (1954). *The Economics of Location*. New Haven: Yale University Press.
- Machková, H. (2003). *Mezinárodní Marketing*. Praha: Oeconomica.
- Machková, H. (2006). *Mezinárodní Marketing (2., Rozš. A Přehrac. Vyd.)*. Praha: Grada Publishing.
- Mandel, M., & Tomšík, V. (2006). Přímé zahraniční investice a vnější rovnováha v tranzitivní ekonomice: aplikace teorie životního cyklu. *Politická ekonomie*, 54(2). Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/580>
- MPO. (2006, duben). *Analýzy vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO v roce 2005*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/26276/29695/319827/priloha004.pdf>
- MPO. (2007, duben). *Analýzy vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO v roce 2006*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/28509/33984/363308/priloha001.pdf>

MPO. (2008, duben). *Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2007*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/31516/38290/438938/priloha002.pdf>

MPO. (2009, duben). *Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2008*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/34984/43009/511998/priloha002.pdf>

MPO. (2010, duben). *Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2009*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/39149/46523/558694/priloha001.pdf>

MPO. (2011, duben). *Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2010*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/41968/49493/578179/priloha001.pdf>

MPO. (2012, duben). *Analýza vývoje ekonomiky České republiky a její mezinárodní konkurenceschopnosti za rok 2011*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/2017/2/Analýza-vývoje-ekonomiky-a-konkurenceschopnosti-CR-2011.pdf>

MPO. (2013, duben). *Analýza vývoje ekonomiky ČR za rok 2012*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/48686/54874/601806/priloha001.pdf>

MPO. (2014, duben). *Analýza vývoje ekonomiky ČR za rok 2013*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/50541/57345/612647/priloha001.pdf>

MPO. (2015, duben). *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2014*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52578/59848/631521/priloha002.pdf>

MPO. (2016, prosinec). *Novela zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění zákona č. 84/2015 Sb.* Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/investicni-pobidky/novela-zakona-c--72-2000-sb---o-investicnich-pobidkach---223105/>

MPO. (2017, leden). *Investiční pobídky čekají změny. Cílem je více podporovat investice s vysokou přidanou hodnotou, výzkum, vývoj a inovace*. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/investicni-pobidky-cekaji-zmeny--cilem-je-vice-podporovat-investice-s-vysokou-pridanou-hodnotou--vyzkum--vyvoj-a-inovace--225329/>

- Narula, R. (1993). Technology, international business and Porter's "Diamond": Synthesizing a dynamic competitive development model. *Management International Review*, 33(2), 85-107.
- OECD (1992). *Technology and the economy: The key relationships*. Paris: OECD. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/0048733394900116>
- OECD (1996, květen). Globalisation and Competitiveness. Relevant Indicators. Dostupné z: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=OCDE/GD\(96\)43&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=OCDE/GD(96)43&docLanguage=En)
- OECD (2017). Glossary of Foreign Direct Investment Terms and Definitions. Dostupné z: <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/2487495.pdf>
- Ollivaud, P., Turner, D. (2015). *The Effect of the Global Financial Crisis on OECD Potential Output*. OECD Journal: Economic Studies. Dostupné z: <https://www.oecd.org/eco/growth/The-effect-of-the-global-financial-crisis-on-OECD-potential-output-OECD-Journal-Economic-Studies-2014.pdf>
- Oosterhaven J., Knaap T. (2003). Spatial Economic Impacts of Transport Infrastructure Investments. In A. Pearman, P. Mackie & J. Nellthorp (Ed.), *Transport Projects, Programmes and Policies: Evaluation Needs and Capabilities*, 87-105. London: Ashgate Publishing.
- Pelegrín, A., Bolancé, C. (2008). Regional Foreign Direct Investment in Manufacturing. Do Agglomeration Economies Matter? *Regional Studies*, 42 (2), 505-522.
- Plojhar, M., Srholec, M. (2004). Politická ekonomie investičních pobídek. *Politická ekonomie*. 3, 449–464. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/469>
- Porter M. E. (1992). *Competitive advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. NY: Free Press.
- Porter, M. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. New York: The Free Press.
- Sepic, D. (2005). Konkurentosposobnost regionov: nektoryje aspekty. *Russian-European Centre for Economic Policy*. Moskow: Russian-European Centre for Economic Policy. Dostupné z: http://recep.ru/files/documents/regional_competitiveness_ru.pdf

- Schwab, K. (2017). *The Global Competitiveness Report 2014-2015*. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf
- Schwab, K. (2017). *The Global Competitiveness Report 2015-2016*. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf
- Skokan, K. (2004). *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis.
- Srholec, M. (2003). Přímé zahraniční investice a technologická změna. *Politická ekonomie*, 5, 695–713.
- Srholec, M. (2004). Přímé zahraniční investice v České republice. *Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: Linde.
- Šechovceva, L. S. (2007). *Koncepcyja konkurentosposobnosti regiona*, 2(23). Dostupné z: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1528>
- Štrach, P. (2003). Teoretický fundament přímých zahraničních investic – pohled firmy. *E + M. Ekonomie a management*, 6(2), 25-29.
- Tomšík, V. (2008). Zajistí přímé zahraniční investice prosperitu ČR? *Sborník textů CEP: Zahraniční investice – cíl hospodářské politiky?*, 65, 17-31.
- Turok, I. (2004). Cities, Regions and Competitiveness. *Regional Studies*, 9(38), 1069-1083. Glasgow: University of Glasgow. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/24087838_Cities_Regions_and_Competitiveness
- Tyson, L. D. (1992). *Who's bashing whom?: trade conflicts in high-technology industries*. Washington, DC: Institute for International Economics.
- Úřední věstník Evropské Unie. (2014, 26. června). *Nariadení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014*. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0651>
- Valach, J. (2006). *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. Praha: Ekopress, s.r.o.
- Viturka M. (2007). Konkurenceschopnost regionů, možnosti jejího hodnocení. *Politická ekonomie*, 5, 637–658. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/617>
- Von Thünen, J. (1966). *The Isolated*. Oxford: Pergamon.

Weber, A. (1969). *Theory of the Location of Industries*. Chicago: University of Chicago.

Wokoun, R. a kol. (2007). *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: VŠE, Oeconomica.

Wokoun, R., Tvrdoň, J., Damborský, M., Dobrá, S., Kouřilová, J., Květoň, V., Mišúnová, E., Pástor, R., Pělucha, M., Šipikal, M., Vlčková, V., Weingärtnerová, M. (2010). *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica.

Wokoun, R. a kol. (2012). *Konkurenceschopnost regionů Evropské unie a České republiky*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

World Economic Forum (2017). *History*. Dostupné z: <https://www.weforum.org/about/history>

World Economic Forum (2017). *Our Mission* [vid. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.weforum.org/about/world-economic-forum>

Zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách).

Zamrazilová, E. (2005). Přímé zahraniční investice: faktor mimořádného významu pro českou ekonomiku. *Mezinárodní politika*. 5, 15–17.

Zamrazilová, E. (2007). Přímé zahraniční investice v české ekonomice: rizika duality a role trhu práce. *Politická ekonomie*. 2007, 5, 579–602.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Porterův diagram.....	8
Obrázek 2: Objem přímých zahraničních investic v ČR ke konci roku 2014, tis. Kč	82

Seznam tabulek

Tabulka 1: Faktory konkurenceschopnosti podle IMD	13
Tabulka 2: Lokalizační faktory	21
Tabulka 3: Výsledky testování normality	39
Tabulka 4: Výsledky korelačního testu – rok 2005	40
Tabulka 5: Výsledky korelačního testu – rok 2006	42
Tabulka 6: Výsledky korelačního testu – rok 2007	44
Tabulka 7: Výsledky korelačního testu – rok 2008	46
Tabulka 8: Výsledky korelačního testu – rok 2009	48
Tabulka 9: Výsledky korelačního testu – rok 2010	50
Tabulka 10: Výsledky korelačního testu – rok 2011	52
Tabulka 11: Výsledky korelačního testu – rok 2012	54
Tabulka 12: Výsledky korelačního testu – rok 2013	56
Tabulka 13: Výsledky korelačního testu – rok 2014	58
Tabulka 14: Základní statistické charakteristiky – Jihočeský kraj	77
Tabulka 15: Výsledky korelačního testu – Jihočeský kraj.....	78
Tabulka 16: Souhrnné výsledky Spearmanovy korelační analýzy	81

Seznam grafů

Graf 1: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2005.....	41
Graf 2: Výsledky korelačního testu - korelogram - rok 2006.....	43
Graf 3: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2007.....	45
Graf 4: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2008.....	47
Graf 5: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2009.....	49
Graf 6: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2010.....	51
Graf 7: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2011.....	53
Graf 8: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2012.....	55
Graf 9: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2013.....	57
Graf 10: Výsledky korelačního testu – korelogram – rok 2014.....	59
Graf 11: Vývoj objemu PZI v ČR v jednotlivých letech, tis. Kč.....	60
Graf 12: Objem PZI na obyvatele v jednotlivých letech, tis. Kč.....	61
Graf 13: Odvětvová struktura PZI v roce 2014, %.....	67
Graf 14: Teritoriální struktura PZI v roce 2014, %.....	67
Graf 15: Objem PZI dle krajů v časové řadě 2005-2014, tis. Kč.....	69
Graf 16: Objem PZI dle krajů s výjimkou hl. m. Prahy v časové řadě 2005-2014, tis. Kč.....	70
Graf 17: Regionální struktura PZI ke konci roku 2014, %.....	71
Graf 18: Regionální struktura PZI s výjimkou hl. m. Prahy ke konci roku 2014, %.....	72
Graf 19: Objem PZI na obyvatele podle regionů v roce 2014, tis. Kč.....	73
Graf 20: Objem PZI na obyvatele podle regionů s výjimkou hl. m. Prahy v roce 2014, tis. Kč.....	73
Graf 21: Vývoj PZI v Jihočeském kraje v časové řadě 2005-2014, tis. Kč.....	74
Graf 22: Výsledky korelačního testu – korelogram – Jihočeský kraj.....	79
Graf 23: Bodový graf – PZI / obyvatele vs. HDP / obyvatele – Jihočeský kraj.....	80

Seznam příloh

Příloha 1: Hlavní ukazatele trhu práce a PZI na obyvatele v jednotlivých letech a krajích.....	I
Příloha 2: Vybrané ukazatele Jihočeského kraje	VI

Přílohy

Příloha 1: Hlavní ukazatele trhu práce a PZI na obyvatele v jednotlivých letech a krajích

Rok	Kraj	Průměrná hrubá měsíční mzda, CZK/fyz.osoby	Obecná míra nezaměstnanosti (%)	Vzdělání - podíl VŠ, SŠ s maturitou	PZI na obyvatele, tis. Kč
2005	Hlavní město Praha	23 552,00	3,50	55,096	677,973
2005	Středočeský	17 335,00	5,20	33,699	137,895
2005	Jihočeský	16 289,00	5,00	34,997	90,715
2005	Plzeňský	16 850,00	5,10	15,653	88,003
2005	Karlovarský	15 493,00	10,90	13,253	52,717
2005	Ústecký	16 577,00	14,50	31,278	75,218
2005	Liberecký	16 182,00	6,50	30,689	107,489
2005	Královéhradecký	16 217,00	4,80	34,222	44,699
2005	Pardubický	15 849,00	5,60	33,615	71,171
2005	Vysočina	15 882,00	6,80	32,585	69,037
2005	Jihomoravský	16 770,00	8,10	37,703	52,166
2005	Olomoucký	15 744,00	10,00	33,050	43,931
2005	Zlínský	15 792,00	9,40	33,867	50,067
2005	Moravskoslezský	17 009,00	13,90	31,429	71,020
2006	Hlavní město Praha	25 175,00	2,80	57,001	745,164
2006	Středočeský	18 505,00	4,50	35,323	156,502
2006	Jihočeský	17 232,00	5,10	35,984	96,240
2006	Plzeňský	18 148,00	4,60	16,770	95,779
2006	Karlovarský	16 391,00	10,20	13,626	53,587
2006	Ústecký	17 489,00	13,70	31,748	73,644
2006	Liberecký	17 118,00	7,70	31,014	109,508
2006	Královéhradecký	17 179,00	5,40	36,586	39,215
2006	Pardubický	16 938,00	5,50	32,651	74,941
2006	Vysočina	17 018,00	5,30	33,573	99,792
2006	Jihomoravský	17 646,00	8,00	38,911	61,758
2006	Olomoucký	16 797,00	8,20	31,827	41,481
2006	Zlínský	16 800,00	7,00	34,317	50,253
2006	Moravskoslezský	17 919,00	12,00	33,376	98,312

2007	Hlavní město Praha	26 896,00	2,40	57,477	865,494
2007	Středočeský	20 013,00	3,40	35,910	192,448
2007	Jihočeský	18 431,00	3,30	36,651	112,264
2007	Plzeňský	19 376,00	3,70	17,571	105,539
2007	Karlovarský	17 448,00	8,20	15,377	58,352
2007	Ústecký	18 703,00	9,90	30,452	126,123
2007	Liberecký	18 398,00	6,10	32,227	121,387
2007	Královéhradecký	18 280,00	4,20	36,988	54,295
2007	Pardubický	18 191,00	4,40	33,311	79,039
2007	Vysočina	18 398,00	4,60	33,318	124,118
2007	Jihomoravský	19 252,00	5,40	40,109	73,120
2007	Olomoucký	18 080,00	6,30	33,312	42,236
2007	Zlínský	17 995,00	5,50	35,384	62,363
2007	Moravskoslezský	19 263,00	8,50	33,688	131,611
2008	Hlavní město Praha	28 830,00	1,90	60,351	948,412
2008	Středočeský	21 510,00	2,60	36,989	188,319
2008	Jihočeský	19 637,00	2,60	38,156	124,887
2008	Plzeňský	20 767,00	3,60	17,702	106,130
2008	Karlovarský	18 621,00	7,60	13,884	64,917
2008	Ústecký	19 957,00	7,90	30,294	124,243
2008	Liberecký	19 807,00	4,60	32,517	138,675
2008	Královéhradecký	19 929,00	3,90	37,986	56,784
2008	Pardubický	18 388,00	3,60	34,907	90,744
2008	Vysočina	19 844,00	3,30	35,260	103,564
2008	Jihomoravský	20 763,00	4,40	41,283	86,139
2008	Olomoucký	19 292,00	5,90	35,892	50,172
2008	Zlínský	19 219,00	3,80	36,143	64,981
2008	Moravskoslezský	20 730,00	7,40	34,224	130,036
2009	Hlavní město Praha	30 028,00	3,10	60,107	948,973
2009	Středočeský	21 972,00	4,40	38,374	219,534
2009	Jihočeský	20 319,00	4,30	39,301	130,401
2009	Plzeňský	21 864,00	6,30	17,937	124,864
2009	Karlovarský	19 450,00	10,90	15,051	72,103
2009	Ústecký	20 850,00	10,10	30,560	124,218
2009	Liberecký	20 426,00	7,80	33,229	132,996

2009	Královéhradecký	20 527,00	7,70	38,284	65,090
2009	Pardubický	19 887,00	6,40	36,419	76,572
2009	Vysočina	20 037,00	5,70	37,140	113,200
2009	Jihomoravský	21 703,00	6,80	42,108	115,920
2009	Olomoucký	19 926,00	7,60	37,181	52,021
2009	Zlínský	19 478,00	7,30	38,087	66,895
2009	Moravskoslezský	21 136,00	9,70	36,905	138,425
2010	Hlavní město Praha	30 842,00	3,80	61,874	998,052
2010	Středočeský	22 654,00	5,20	39,323	195,764
2010	Jihočeský	20 583,00	5,30	39,423	132,437
2010	Plzeňský	21 989,00	5,90	18,571	130,975
2010	Karlovarský	19 700,00	10,80	15,529	68,242
2010	Ústecký	21 166,00	11,20	31,794	124,726
2010	Liberecký	20 739,00	7,00	36,231	141,730
2010	Královéhradecký	20 779,00	6,90	39,810	87,939
2010	Pardubický	20 009,00	7,20	37,884	108,734
2010	Vysočina	20 502,00	6,90	37,377	102,105
2010	Jihomoravský	22 026,00	7,70	42,536	135,352
2010	Olomoucký	20 323,00	9,10	37,453	47,483
2010	Zlínský	19 937,00	8,50	37,976	82,319
2010	Moravskoslezský	21 455,00	10,20	37,785	134,490
2011	Hlavní město Praha	31 252,00	3,60	62,996	1012,182
2011	Středočeský	23 407,00	5,10	41,277	199,112
2011	Jihočeský	21 041,00	5,50	39,394	139,784
2011	Plzeňský	22 452,00	5,20	19,280	130,148
2011	Karlovarský	20 095,00	8,50	15,738	64,936
2011	Ústecký	21 327,00	9,90	33,975	105,212
2011	Liberecký	21 581,00	7,20	35,573	133,642
2011	Královéhradecký	21 167,00	7,10	40,310	85,979
2011	Pardubický	20 740,00	5,60	38,675	102,521
2011	Vysočina	21 186,00	6,40	37,980	97,265
2011	Jihomoravský	22 506,00	7,50	43,701	136,852
2011	Olomoucký	20 908,00	7,60	39,549	48,576
2011	Zlínský	20 777,00	7,60	37,447	84,661
2011	Moravskoslezský	22 111,00	9,30	36,749	140,598

2012	Hlavní město Praha	31 834,00	3,10	61,581	1111,141
2012	Středočeský	23 950,00	4,60	42,675	234,897
2012	Jihočeský	21 714,00	5,70	39,098	138,341
2012	Plzeňský	23 132,00	4,80	19,245	127,061
2012	Karlovarský	20 567,00	10,50	15,920	52,385
2012	Ústecký	21 863,00	10,80	33,660	101,201
2012	Liberecký	22 153,00	9,30	35,403	139,724
2012	Královéhradecký	21 968,00	7,10	40,965	98,391
2012	Pardubický	21 377,00	7,70	37,986	96,457
2012	Vysočina	21 627,00	6,40	38,502	98,744
2012	Jihomoravský	23 253,00	8,10	44,845	143,464
2012	Olomoucký	21 666,00	7,70	38,270	50,782
2012	Zlínský	21 338,00	7,40	38,848	83,605
2012	Moravskoslezský	22 364,00	9,50	38,162	152,146
2013	Hlavní město Praha	30 847,00	3,10	61,573	1147,204
2013	Středočeský	24 240,00	5,20	42,760	249,458
2013	Jihočeský	21 749,00	5,20	41,966	141,198
2013	Plzeňský	23 224,00	5,20	19,389	119,401
2013	Karlovarský	20 671,00	10,20	15,448	65,660
2013	Ústecký	22 074,00	9,40	35,427	109,090
2013	Liberecký	22 424,00	8,30	37,279	144,218
2013	Královéhradecký	21 830,00	8,20	40,962	94,305
2013	Pardubický	21 547,00	8,40	41,025	68,228
2013	Vysočina	21 756,00	6,70	37,433	99,291
2013	Jihomoravský	23 482,00	6,80	46,348	156,937
2013	Olomoucký	21 499,00	9,20	38,786	54,605
2013	Zlínský	21 115,00	6,80	39,110	87,690
2013	Moravskoslezský	22 396,00	9,90	39,378	146,171
2014	Hlavní město Praha	31 811,00	2,50	61,474	1200,890
2014	Středočeský	24 983,00	5,10	43,644	250,939
2014	Jihočeský	22 296,00	5,90	41,488	143,326
2014	Plzeňský	23 820,00	5,10	19,772	158,500
2014	Karlovarský	21 180,00	9,00	15,702	72,682
2014	Ústecký	22 642,00	8,50	36,763	100,286
2014	Liberecký	23 201,00	6,50	38,538	135,117

2014	Královéhradecký	22 520,00	6,20	41,547	96,700
2014	Pardubický	22 318,00	6,40	41,425	78,090
2014	Vysočina	22 631,00	5,60	38,340	102,310
2014	Jihomoravský	23 932,00	6,10	46,234	133,793
2014	Olomoucký	22 216,00	7,70	39,780	62,217
2014	Zlínský	21 973,00	6,10	39,880	93,620
2014	Moravskoslezský	22 997,00	8,60	39,826	155,420

Zdroj: vlastní zpracování dle ČNB a ČSÚ

Příloha 2: Vybrané ukazatele Jihočeského kraje

Rok	Obecná míra nezaměstnanosti (%)	PZI na obyvatele, tis. Kč	HDP na obyvatele, tis. Kč
2005	5,00	90,715	287,319
2006	5,10	96,240	304,597
2007	3,30	112,264	317,797
2008	2,60	124,887	320,403
2009	4,30	130,401	319,487
2010	5,30	132,437	317,054
2011	5,50	139,784	320,440
2012	5,70	138,341	327,529
2013	5,20	141,198	333,103
2014	5,90	143,326	344,516

Zdroj: vlastní zpracování dle ČNB a ČSÚ